

Programmabegroting 2019

gemeente
Noordwijk

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	5
PROGRAMMA'S	7
1. Bestuur en ondersteuning	9
2. Veiligheid	11
3. Verkeer en vervoer	13
4. Economie	14
5. Onderwijs	16
6. Sport, cultuur en recreatie	17
7. Sociaal Domein	20
8. Volksgezondheid en milieu	22
9. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	24
PARAGRAFEN	27
A. Lokale heffingen	29
B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	41
C. Onderhoud kapitaalgoederen	46
D. Financiering	48
E. Bedrijfsvoering	53
F. Verbonden partijen	54
G. Grondbeleid	62
FINANCIËLE BEGROTING	65
Inleiding	67
Grondslagen	67
Totaaloverzicht van lasten en baten per programma	68
Structureel en reëel evenwicht	70
Financiële toelichting op de programma's	71
Beleidsvoornemens vanuit oude Begroting Noordwijk	75
Geprognosticeerde begin- en eindbalans	78
Investerings	79
Stand en verloop van de reserves en voorzieningen	86
Overzicht van incidentele en structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	97
Overzicht overhead	99
EMU saldo	100
Overzicht taakvelden	101
Overzicht incidentele baten en lasten	102
Overzicht van salarissen en sociale lasten	103
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	104
Begroting grondbedrijf	105
Verklaring gebruikte termen	111

VOORWOORD

Aan de gemeenteraad van Noordwijk.

Een nieuwe gemeente betekent een nieuwe begroting, een nieuwe gemeenteraad en nieuwe ambities. De voorliggende begroting is nog niet opgesteld vanuit de wensen uit het coalitieakkoord 2019.

In november 2017, bij de vaststelling van de begroting 2018 en de meerjarenbegroting tot 2021, mochten we constateren dat de financiële vooruitzichten voor de komende vier jaar gunstig waren voor zowel Noordwijk als Noordwijkerhout. Positieve begrotingssaldi van € 356.000 (Noordwijk) en € 554.000,- (Noordwijkerhout) in 2018, en een positief meerjarenperspectief, een stevige omvang van de reserves en voorzieningen, en een ruim voldoende weerstandsvermogen onderstreepten die verwachtingen. Uitdagingen lagen voornamelijk in de harmonisering van belastingtarieven (**effect van de fusie**) en het bedenken van oplossingsrichtingen voor de afschaffing van de precariobelasting (**opdracht vanuit het Rijk**) in 2022.

In voorliggende eerste begroting van de nieuwe gemeente Noordwijk is gerekend met de thans bekende gegevens en heeft harmonisatie van de belastingtarieven plaatsgevonden. Rekening houdende met de motie dat de fusie geen belastingverhogingen (buiten de correctie op grond van de inflatieverwachtingen) met zich mee mocht brengen. Dat is gelukt in 2019. Al zal op individuele basis een stijging wel aanwezig zijn.

Het afschaffen van de precariobelasting levert voor alle gemeenten die door deze maatregel worden getroffen een financieel probleem op. Door het Rijk wordt op geen enkele wijze een financiële compensatie verstrekt voor het vervallen van de mogelijkheid om op deze wijze gemeentelijke inkomsten te genereren.

In de begroting 2018 van Noordwijk en Noordwijkerhout is reeds gesproken over het ruimer definiëren van het begrip woonlasten. In die context kan de verlaging van de energie- en waterkosten min of meer neutraal worden gecompenseerd door een aanpassing van de opbrengsten van het eigen inkomstengebied: de belastingen in jaarschijf 2022.

De totale (gemiddelde) woonlasten per huishouden (inclusief die aan de nutsbedrijven) stijgen in dit kader de komende jaren dus niet. Door bovengenoemde maatregel treedt enkel in 2022 een verschuiving op van de lasten die inwoners betalen aan de nutsbedrijven naar die van de gemeentelijke woonlasten. Het betekent dat voor een bedrag van circa € 2,3 miljoen gecompenseerd wordt in de OZB-opbrengsten.

Er is voor gekozen om de programma's in de begroting 2019 van de nieuwe gemeente Noordwijk in te delen volgens de taakvelden zoals deze beschreven zijn in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Deze taakvelden zijn door de wetgever bedoeld om de uitgaven en inkomsten van de verschillende gemeenten op eenduidige manier met elkaar te kunnen vergelijken.

Een begroting waarin nog geen nieuwe ambities en beleid zijn opgetekend, maar waarin wel de financiële ruimte (€ 500.000,-) ingebouwd is waarmee het nieuwe gemeentebestuur de afweging kan maken om voornemens een structureel karakter te kunnen geven.

De kosten van het sociaal domein nemen verder toe. Met name de kosten voor WMO stijgen als gevolg van onder andere nieuwe loon- en prijsafspraken. De kosten voor Jeugd blijven regionaal gezien hoog. Door een andere wijze van berekenen van de gemeentelijk bijdragen dalen de kosten voor de gemeente Noordwijk voor Jeugd. Daarnaast stijgen de inkomsten voor het sociaal domein. Dit is het gevolg van het (grotendeels) integreren van de budgetten van het sociaal domein in het gemeentefonds.

Daar waar de afzonderlijke begrotingen een positief meerjarenperspectief lieten zien, zo geldt dit ook voor de gezamenlijke begroting. Omdat het een samenvoeging betreft moet het positieve resultaat met enige voorzichtigheid worden betracht.

Ten tijde van de kadernota 2019 en daarmee de opmaak voor de begroting 2020 in het voorjaar van 2019 zal meer inzicht geven in de daadwerkelijke financiële ruimte voor de komende jaren.

Op 2 januari 2019 debatteert uw raad over de eerste begroting van de gemeente Noordwijk. Wij wensen u daarbij veel wijsheid. De raadsgroep nodigt u uit de begroting 2019 en de meerjarenbegroting 2020-2022 vast te stellen.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Noordwijk,
De secretaris, De burgemeester,

C. Hof

J. Hermans-Vloedbeld

PROGRAMMA'S

1.

Bestuur en ondersteuning

Algemeen

Tot het programma Bestuur en ondersteuning behoren:

- De facilitering van de bestuursorganen college van burgemeester en wethouders, raad en raadscommissies, griffie, regionale, landelijke en internationale bestuurlijke samenwerking, de lokale rekenkamer, lokale ombudsfunctie, en accountantscontrole;
- De taken van Burgerzaken;
- Overhead, d.w.z. alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces (o.a. Juridische advisering, Financiën, personeelszaken);
- Beheer overige gebouwen en gronden: taken met betrekking tot onroerend goed dat niet in exploitatie is en niet aan een specifiek beleidsveld is toe te delen;
- Belastingen (heffing en invordering);
- Treasury;
- Algemene uitkering uit het gemeentefonds en overige inkomsten.

Ontwikkelingen

2019 betekent de start van de nieuwe Gemeente Noordwijk. Een nieuw bestuur en de invoering van het Nieuwe Noordwijkse Werken. Hierbij is de ambitie om meer samen met de inwoners te kijken wat er moet gebeuren.

In 2019 zal aan de hand van het nieuwe coalitieakkoord nieuw beleid worden opgesteld. In de begroting is een structureel bedrag van € 500.000,- opgenomen om uitvoering hiervan mogelijk te maken.

In 2022 is de afschaffing van de precariobelasting een feit. Het verlies aan inkomsten is volledig in deze begroting, jaarschijf 2022 verwerkt. Voor een belangrijk deel door gebruik te maken van de stijgende inkomsten uit het gemeentefonds. Daarnaast is in de begroting 2018 van Noordwijk en Noordwijkerhout reeds gesproken over het ruimer definiëren van het begrip woonlasten. In die context kan de verlaging van de energie- en waterkosten min of meer neutraal worden gecompenseerd door een aanpassing van de opbrengsten van het eigen inkomstengebied: de belastingen.

Holland Rijnland wil opgavegericht werken. De regionale agenda wordt momenteel opgesteld met een zestal opgaven:

- Energie-neutrale regio
- Sterke regionale economie
- Aantrekkelijke leefomgeving (ruimte, wonen en groen)
- Duurzaam bereikbare regio
- Inclusieve samenleving
- Kansrijke regio voor de Jeugd

Op 19 december 2018 komt de regionale agenda in concept in het Algemeen Bestuur. Tijdens deze vergadering wordt besproken hoe de samenhang tussen de regionale agenda en de P&C cyclus vorm krijgt. Begin 2019 is gepland om de regionale agenda clustergewijs langs de gemeenteraden te laten gaan. De uitkomsten worden besproken tijdens het regiocongres op 13 februari 2019

Beleidsindicatoren

De volgens de geactualiseerde ministeriële regeling 2016-0000177572 geldende beleidsindicatoren voor dit programma zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Programma: Bestuur en Ondersteuning					
Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	NL	Bron
Formatie	Fte per 1000 inwoners	2019	6,24	nb	Eigen gegevens gemeente
Bezetting	Fte per 1000 inwoners	2019	5,87	nb	Eigen gegevens gemeente
Overhead	% van totale lasten	2019	14%	nb	Eigen gegevens gemeente

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand december 2018.

Exploitatiebegroting Programma 1

	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten	9.223.151	8.359.431	8.588.462	8.758.017
Baten	3.611.903	2.691.139	2.707.551	2.704.783
Saldo van het Programma	-5.611.248	-5.668.292	-5.880.911	-6.053.234
Mutaties Reserves				
- Toevoegingen	1.166.000	1.052.000	1.188.000	923.000
- Onttrekkingen	1.729.798	2.245.625	2.131.461	2.070.964
Resultaat	-5.047.450	-4.474.667	-4.937.450	-4.905.270

2.

Veiligheid

Algemene omschrijving

Tot het programma Veiligheid behoren:

- openbare orde en veiligheid;
- brandweer en crisisbeheersing.

Dit zijn kerntaken van de gemeente.

Deze taken omvatten alle reguliere taken van de brandweer en taken in verband met het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen.

Daarnaast vallen hier alle gemeentelijke taken op het gebied van de openbare orde en veiligheid onder zoals toezicht en handhaving openbare orde, preventie criminaliteit en zorgen voor een veilige woon- en leefomgeving.

Ontwikkelingen

Voormalig gemeente Noordwijk.

- Taskforce Boerenburg

De Taskforce Boerenburg is opgericht naar aanleiding van de brandstichtingen net voor de zomer van 2018. De Taskforce richt zich op drie domeinen: inrichting openbare ruimte, sociaal domein, openbare orde en veiligheid. Gedurende het proces is er gekozen voor een persoonsgerichte aanpak die op verschillende niveaus nog verder uitgewerkt moet worden. Preventie van de problematiek vormt een belangrijk onderdeel. Dit vergt nog nadere uitwerking

Voormalig gemeente Noordwijkerhout

- Integraal Veiligheidsprogramma (IVP)

Het huidige IVP voor Noordwijkerhout loopt tot 2021. Op dit moment wordt daarmee gewerkt. In de loop van 2019 wordt een nieuwe programma opgesteld, rekening houdend met de situatie na de fusie..

Beleidsindicatoren

De volgens de geactualiseerde ministeriële regeling 2016-0000177572 geldende beleidsindicatoren voor dit programma zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Programma: Veiligheid						
Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	Nwh	NL	Bron
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	2017	308	165	131	Bureau Halt
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2017	1	0,3	2,2	CBS
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2017	6,4	3,1	5	CBS
Diefstallen uit woningen	Aantal per 1.000 inwoners	2017	3,1	2,5	2,9	CBS
Vernieling en beschadiging (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2017	6	3,1	4,8	CBS

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand december 2018.

Exploitatiebegroting Programma 2

	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten	4.731.186	4.846.130	4.946.068	5.064.579
Baten	383.472	390.376	397.402	404.555
Saldo Programma	-4.347.714	-4.455.754	-4.548.666	-4.660.024
Mutaties Reserves				
- <i>Toevoegingen</i>	78.404	58.116	38.085	38.085
- <i>Onttrekkingen</i>	0	0	0	0
Resultaat	-4.426.118	-4.513.870	-4.586.751	-4.698.109

3.

Verkeer en vervoer

Algemeen

Tot het programma Verkeer en vervoer behoren de taken op het gebied van verkeer te land (inclusief voetgangers) en bijbehorende droge infrastructuur, zoals o.a.:

- Verkeersbeleid
- Verkeersmaatregelen (verkeersborden, verkeersregelinstallaties e.d.) beïnvloeden verkeersgedrag met het oog op verkeersveiligheid;
- Aanleg, reconstructie en onderhoud van verharde openbare ruimte, openbare verlichting, gladheidsbestrijding en straatreiniging

Ook Parkeren hoort tot het programma Verkeer en Vervoer. Daarbij gaat het om beheer van (afzonderlijke) parkeervoorzieningen en ontwikkeling van parkeerbeleid.

Ontwikkelingen

Voormalig gemeente Noordwijk

- Kadernota parkeren

De kadernota is het vervolg op parkeeronderzoeken in Noordwijk aan Zee en Noordwijk Binnen. Uit deze onderzoeken blijkt dat de parkeerdruk in bepaalde delen en tijdstippen dermate hoog is dat parkeermaatregelen nodig zijn. Deze maatregelen zijn in de (concept) kadernota parkeren beschreven. Gezien de fusie is de (concept) kadernota in de bestuurlijke besluitvorming "on hold" gezet. In 2019 zal deze geactualiseerd moeten worden zodat ook voor Noordwijkerhout en de Zilk het parkeerbeleid in deze nota wordt vastgelegd

Beleidsindicatoren

De volgens de geactualiseerde ministeriële regeling 2016-0000177572 geldende beleidsindicatoren voor dit programma zijn komen te vervallen.

Exploitatiebegroting Programma 3

	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten	7.094.098	7.188.127	7.087.736	6.963.053
Baten	173.224	174.824	176.453	178.110
Saldo Programma	-6.920.874	-7.013.303	-6.911.283	-6.784.943
Mutaties Reserves				
- Toevoegingen	134.000	118.000	144.000	144.000
- Onttrekkingen	0	0	0	0
Resultaat	-7.054.874	-7.131.303	-7.055.283	-6.928.943

4.

Economie

Algemeen

Tot het programma Economie behoort

- algemeen beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid,
- activiteiten gericht op fysieke condities scheppen voor alle vormen van bedrijvigheid;
- bevordering toerisme;
- markten.

Ontwikkelingen

Voormalige gemeenten Noordwijk en Noordwijkerhout

- Ondernemersfonds Noordwijk
In Noordwijk fungeert sinds 1 januari 2017 een gemeente breed ondernemersfonds. In Noordwijkerhout kent het bedrijvenpark Gravendam een BIZ (Bedrijven Investeringszone), een andere vorm van een ondernemersfonds, In het kader van de harmonisatie van de OZB-tarieven is onderzocht in hoeverre een gemeente breed fonds voor de hele gemeente haalbaar is. De bovenstaande samenwerkingspartners hebben hierover een rapport gemaakt, dat na 1 januari wordt aangeboden aan het nieuwe College en de nieuwe Raad.
- Stichting Greenport Duin- en Bollenstreek
Voor het behoud en de versterking van de internationale concurrentiepositie van sierteeltondernemers in de Duin- en Bollenstreek zal de stichting Greenport Duin- en Bollenstreek worden opgericht. Inhoudelijk wordt de stichting verantwoordelijk voor de uitvoering en verdere ontwikkeling van het "Meerjarenprogramma Greenport Duin- en Bollenstreek 2017 – 2020".
- Economische Agenda Duin- en Bollenstreek
In 2016 presenteerde de zes gemeenten uit de Duin- en Bollenstreek de ambitie om zich als krachtige economische regio verder te ontwikkelen zonder daarbij in te leveren op woonaantrekkelijkheid een visie op een gezamenlijke economische impuls. De uitvoeringsagenda voor de jaren 2018 t/m 2021 is vastgesteld met een jaarlijkse inhoudelijke bijdrage op de businesscases. Een stichting is opgesteld met een raad van toezicht en een directeur /bestuurder die in september 2018 is gestart met het aanjagen van de projecten.
- Toerisme
Toerisme is één van de economische pijlers van Noordwijk. Toekomstbestendigheid van de sector is van groot belang. De ontwikkelingen op het gebied van verblijfstoerisme vragen om een integrale benadering waar naast de innovatiekracht bij de verblijfssector ook de ontwikkelingen op het gebied van het gebruik van woningen door toeristen en het bewonen van toeristische verblijfsaccommodatie onderdeel van uitmaakt.

Voormalig gemeente Noordwijk

- Kantoren- en bedrijventerreinen(strategie)
Voor de (Duin- en) Bollenstreek (excl. Katwijk) een strategie bepalen voor het realiseren van nieuwe bedrijventerreinen, waarbij wordt uitgegaan van een integrale aanpak, d.w.z. dat rekening wordt gehouden met de energietransitie, nieuwe kantoren, herstructurering Greenport, verstedelijkingsopgave (woningbouw), behoud natuur en landschap en arbeidsmarktaspecten
- Space Experience
In 2015 heeft de gemeente het initiatief genomen om de haalbaarheid van een Space Experience te onderzoeken. Space Experience is een doorontwikkeling van Space Expo naar een interactieve attractie over ruimtevaart (naar model van Nemo, Corpus).

- Positie Noordwijk in Nederland Ruimtevaartland
Ruimtevaart is belangrijk voor Noordwijk en Noordwijk is belangrijk voor de ruimtevaartsector in Nederland met de aanwezigheid van ESA ESTEC. En de ontwikkeling van Space Campus Noordwijk die in 2018 een impuls heeft gekregen door de regiodeal die met het Rijk en de provincie Zuid-Holland is gesloten
- Space Campus Noordwijk
Ruimtevaart is één van de pijlers van de Noordwijkse economie met circa 3.000 arbeidsplaatsen op ESA ESTEC en Space Business Park. Samen met onze partners zetten we in op de doorontwikkeling van Space Business Park tot een Space Campus Noordwijk als één van de speerpunten van de Nederlandse ruimtevaartsector. Space Campus Noordwijk draagt bij aan de verdere inbedding van ESTEC in de regionale / nationale economie.
- Marktverkenning verblijfstoerisme Zuid Holland (met verdiepingsslag Noordwijk en Noordwijkerhout) De provincie verkent hoe zij een grotere rol kan gaan spelen bij het verbeteren van verblijfsrecreatie in Zuid-Holland.

Voormalig gemeente Noordwijkerhout

- Bloemencorso
Het bloemencorso van de Bollenstreek doet op 12 april 2019 Noordwijkerhout aan, voorafgaand aan het corso op zaterdag van Noordwijk naar Haarlem. Op vrijdagmiddag worden de praalwagens opgesteld in en nabij het centrum; op de vrijdagavond rijdt het verlichte corso door het centrum van Noordwijkerhout na een officiële opening bij de Witte Kerk

Beleidsindicatoren

De volgens de geactualiseerde ministeriële regeling 2016-0000177572 geldende beleidsindicatoren voor dit programma zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Programma: Economie						
Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	Nwh	NL	Bron
Funcziemenging	%	2017	55,4	49,8	52,4	LISA
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2017	156,5	147,1	139,7	LISA

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand december 2018.

Exploitatiebegroting Programma 4

	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten	1.225.337	742.111	755.249	768.727
Baten	32.662	32.844	32.944	33.542
Saldo Programma	-1.192.675	-709.267	-722.305	-735.185
Mutaties Reserves				
- Toevoegingen	0	0	0	0
- Onttrekkingen	484.614	284.192	227.120	227.120
Resultaat	-708.061	-425.075	-495.185	-508.065

5. Onderwijs

Algemeen

Tot het programma Onderwijs behoren:

- de gemeentelijke taken met betrekking tot het openbaar basisonderwijs en bewegingsonderwijs;
- onderwijshuisvesting;
- onderwijsbeleid.

Op het gebied van onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs is er nieuwbouw, aanpassing en uitbreiding van bestaande schoolgebouwen en het opstellen van het programma onderwijshuisvesting

Het derde onderdeel betreft lokaal onderwijsbeleid en de leerlingenvoorzieningen met als belangrijke onderwerpen onderwijsachterstandenbeleid, leerlingenvervoer, en leerlingbegeleiding.

Ontwikkelingen

Voormalig gemeente Noordwijk

- Onderwijshuisvesting
5 Juli 2018 heeft de raad van gemeente Noordwijk het Integraal Huisvestingplan Onderwijs 2018-20133, gemeente Noordwijk vastgesteld, waarin o.a. een planning voor renovatie of vervangende nieuwbouw van negen schoolgebouwen is opgenomen.

Beleidsindicatoren

De volgens de geactualiseerde ministeriële regeling 2016-0000177572 geldende beleidsindicatoren voor dit programma zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Programma: Onderwijs						
Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	Nwh	NL	Bron
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2017	1,67	0,41	1,82	DUO
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2017	8,64	13,09	26,58	DUO
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2016	2	1,5	2	DUO

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand december 2018.

Exploitatiebegroting Programma 5

	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten	3.657.540	3.747.335	3.693.823	3.624.045
Baten	140.561	138.816	139.380	139.955
Saldo Programma	-3.516.979	-3.608.519	-3.554.443	-3.484.090
Mutaties Reserves				
- Toevoegingen	387.578	506.649	544.462	571.406
- Onttrekkingen	469.165	390.425	348.787	261.259
Resultaat	-3.435.392	-3.724.743	-3.750.118	-3.794.237

6.

Sport, cultuur en recreatie

Algemeen

Tot het programma Sport, cultuur en recreatie behoren:

- Sportbeleid en activering
- Sportaccomodaties (binnen- en buitensport, maar ook trapveldjes)
- Cultuur
 - Subsidiëren van podia voor muziek, dans en toneel;
 - Subsidiëren gezelschappen voor muziek, dans en toneel;
 - Accommodaties voor beeldende kunst;
 - Subsidies voor beeldende kunstenaars en projecten;
 - Kunstaankopen waaronder kunstwerken in de openbare ruimte;
 - Subsidiëren van cultuuruitingen op het gebied van film en video;
 - Kunstzinnige vorming en cultuureducatie, bevordering van een educatief aanbod;
- Musea, archeologie en historische archieven
- Cultureel erfgoed
- Bibliotheek
- Lokale omroep
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie
 - Natuurbescherming, onderhoud bos, heide en overige natuurgebieden;
 - Aanleg, onderhoud openbaar groen inclusief plaatsen en onderhouden van kunstwerken in de openbare ruimte;
 - Aanleg en onderhoud van openbaar water: vijvers en kleine watergangen, waaronder schoonhouden sloten, onderhouden taluds en betuining;
 - Aanleg en onderhoud van speelvoorzieningen, recreatievoorzieningen;
 - Hobbyclubs en volkstuinderverenigingen.

Ontwikkelingen

Voormalig gemeente Noordwijk

- **Bouwstenen cultuurbeleid 2018-2021**

In 2018 heeft het college van B&W besloten het cultuurbeleid te actualiseren. Met het nieuwe beleid wordt richting gegeven aan bestaande en nieuwe initiatieven in het culturele bestel van Noordwijk. In 2018 is een start gemaakt met de uitvoeringsprogramma's en is ook de culturele infrastructuur van Noordwijkerhout en De Zilk in kaart gebracht.
- **Uitbreidingsplannen Museum Noordwijk**

Het bestuur van Genootschap Oud Noordwijk wil toe naar een uitbreiding en grondige herpositionering van Museum Noordwijk. Op 15 februari 2018 heeft de gemeenteraad ingestemd met het nader onderzoeken van twee scenario's. De uitwerking van dit nadere onderzoek, inclusief een voorstel over de investeringsbijdrage en de structurele bijdrage van de gemeente, wordt voorgelegd aan de nieuwe gemeenteraad in 2019.
- **Cultuurhistorische waardenkaart**

Het maken van een cultuurhistorische waardenkaart is uitbesteed aan een bureau. Na oplevering zal deze in 2019 moeten worden vastgesteld als beleidskaart, waarna die leidend is bij ruimtelijke ontwikkelingen.
- **Strand**

Bij raadsbesluit van 25 maart 2015 is de strandnota Kwaliteit aan de kust 2015-2020 vastgesteld. In de nota zijn de wensen en doelen uitgewerkt en opgenomen in het uitvoeringsprogramma strand.
- **Ek tafeltennis onder 18 jaar**

Het EK tafeltennis jeugd betreft een tafeltennistoernooi voor de top 10 jeugdspelers uit Europa. Aan het EK worden diverse side-events verbonden, zoals paratafeltennis, scholenvan en bedrijventafeltennis. Het EK vindt plaats van 4 – 6 oktober 2019.

- **Gehandicapten Sport**
Grenzeloos actief is een sport en beweegprogramma voor lichamelijk en geestelijk gehandicapten. Het is bedoeld om de sportaanbod beter in beeld te brengen voor deze groep. gemeente Noordwijk is hoofdaanvrager van de landelijke subsidie en regionale subsidie via Holland Rijnland.
- **Nieuwbouw / renovatie gemeentelijk Sportpark Lageweg**
Op het sportpark aan de Lageweg wordt nieuwbouw gerealiseerd. Het betreft een sportfunctie (velden en kleedkamers), een onderwijskundige functie (een sporthal) en een culturele functie (t.b.v. het Poppodium). De raad heeft het definitief ontwerp vastgesteld. En heeft ingestemd met het starten van de aanbesteding van het werk.

Voormalig gemeente Noordwijkerhout

- **Bollenstreek Omroep**
Bollenstreek Omroep is in 2018 representatief verklaard door het Commissariaat voor de Media als publieke omroep voor de Bollen5-gemeenten. Omroep BO heeft in de commissie BAM (gemeente Noordwijkerhout) van 1 november 2018 de situatie van de omroep toegelicht. Het college van B en W van Noordwijkerhout roept daarbij op om aan de nieuwe gemeenteraad van de gemeente Noordwijk mee te geven, dat het noodzakelijk is een fundamentele discussie te voeren over de regionale publieke Omroep. De gemeenteraad van Noordwijk is schriftelijk geïnformeerd
- **Herstructurering sportpark De Boekhorst Noordwijkerhout**
Sportpark de Boekhorst wordt tussen 2019 en 2022 volledig herstructureerd. De clubaccommodaties en sportvelden zijn sterk verouderd en aan vervanging toe. Investeringskosten voor het project zijn totaal €14,8 miljoen. De gemeenteraad heeft in 2018 dit bedrag in de vorm van een krediet beschikbaar gesteld.
- **Herontwikkeling gebied Oosterduinse meer**
Het Oosterduinse meer en het gebied er omheen wordt nu wel voor dagrecreatie gebruikt, maar ziet er weinig aantrekkelijk uit en is ook slecht toegankelijk. Het gebied zou daarom herontwikkeld worden tot een aantrekkelijk gebied voor kleinschalige vormen van dagrecreatie in combinatie met natuurontwikkeling. Daarnaast zou het meer zelf beter toegankelijk gemaakt moeten worden voor kleine boten, zoals sloepen. Het projectplan is op 30 oktober 2018 door het college van Noordwijkerhout vastgesteld. Voor 31 december 2019 moet i.v.m. provinciale subsidie de opdracht voor het maken van een bestek
- **Gebiedsprogramma B(l)oeiende Bollenstreek en Afhandeling Uitvoeringsovereenkomst Regionaal Groenprogramma 2014-2018**
Vanaf 2010 hebben Noordwijk en Noordwijkerhout deelgenomen aan het cluster Duin- en Bollenstreek om Gebiedsprogramma's op te stellen en Uitvoeringsovereenkomsten af te sluiten met Holland Rijnland.
In 2016 hebben beide gemeenten het Gebiedsprogramma B(l)oeiende Bollenstreek vastgesteld. In 2017 heeft het cluster provinciale programmasubsidie Gebiedsprogramma's groen (Sgg) gekregen en een Samenwerkingsovereenkomst afgesloten om afspraken te maken over samenwerking, vertegenwoordiging en financiën. Huidige provinciale subsidie loopt tot 2023; projecten moeten in uitvoering zijn per 31 dec 2019.

Voormalige gemeenten Noordwijk en Noordwijkerhout

- **Het uitvoeringsprogramma Natuur&Groen (UVP N&G) geeft sturing aan de uitvoering van het Natuur en Groenbeleid van Noordwijk ná de fusie (Omgevingsvisie 2030, Noordwijk én Groen- en Bomenbeleid, Noordwijkerhout).**
Speerpunten waaraan uitvoering gegeven wordt zijn:
 - Verbind natuur
 - Verhoog biodiversiteit
 - Meer groen, bloemen en bomen (boomstructuren)
 - Meer beleving van groen en natuur
 Raadsbesluit UVP N&G is gepland voor de nieuwe gemeenteraad in 1ste kwartaal 2019.

Beleidsindicatoren

De volgens de geactualiseerde ministeriële regeling 2016-0000177572 geldende beleidsindicatoren voor dit programma zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Programma: Sport, Cultuur en Recreatie						
Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	Nwh	NL	Bron
Niet-sporters	%	2016	43,3	45,1	48,7	CBS, RIVM

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand december 2018.

Exploitatiebegroting Programma 6

	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten	14.342.203	15.013.393	15.105.597	15.223.987
Baten	2.841.599	2.619.202	2.670.039	2.712.117
Saldo Programma	-11.500.604	-12.394.191	-12.435.558	-12.511.870
Mutaties Reserves				
- Toevoegingen	307.181	342.360	2.377.553	412.759
- Onttrekkingen	1.185.763	1.792.463	3.767.883	1.767.883
Resultaat	-10.622.022	-10.944.088	-11.045.228	-11.156.746

7.

Sociaal Domein

Algemeen

Tot het programma Sociaal Domein behoren:

- Samenkracht en burgerparticipatie
 - Ondersteuning op participatie gericht burgerinitiatieven, ondersteuning vrijwilligers en mantelzorg;
 - Sociaal en cultureel werk, Algemeen Maatschappelijk Werk, wijkopbouw;
 - Preventie bijv. eenzaamheidsbestrijding, preventie op het gebied van GGZ;
 - Buurt- en clubhuizen;
 - Toegankelijkheid voorzieningen;
 - Kinderopvang;
 - Noodopvang vluchtelingen
- Wijkteams;
- Inkomenvoorzieningen;
 - Bijstand, loonkostensubsidie, armoedebeleid.
- Sociale werkvoorziening, begeleid werk, beschut werk;
- Arbeidsparticipatie en re-integratie;
- WMO: hulpmiddelen en woningaanpassingen;
- WMO: Individuele begeleiding, huishoudelijke verzorging, individueel vervoer;
- Jeugdzorg

Ontwikkelingen

Voormalige gemeenten Noordwijk en Noordwijkerhout

- Project Integrale toegang sociaal domein
Momenteel hebben we binnen de Bollen gemeenten meerdere organisaties/toegangsvormen die ervoor zorgen dat onze inwoners worden geholpen bij hun hulpvragen. Deze versnippering bemoeilijkt integrale hulpverlening. Ook zorgen de huidige toegangsprocessen en werkwijzen ervoor dat inwoners bureaucratie ervaren en hun verhaal meerdere keren moeten vertellen. Binnen het project integrale toegang willen we de integraliteit van de dienstverlening versterken en willen we de bureaucratie voor onze inwoners zoveel mogelijk wegnemen. In 2018 is door de bollen5 gemeenten een onderzoek uitgevoerd om bovenstaande te organiseren. Dit adviesrapport is in november 2018 vastgesteld door de colleges van Noordwijk en Noordwijkerhout.
- Algemene voorzieningen
Het versterken van algemeen toegankelijke voorzieningen om de maatschappelijke participatie van inwoners te stimuleren. Hiertoe zijn Eigen Kracht projecten en nieuwe vormen van dagbesteding opgezet en is een brede welzijnsstichting opgericht. De mantelzorgondersteuning is versterkt met de waarderingsregeling en de zorgpauze. Programma's voor de bestrijding van eenzaamheid en dementievriendelijke gemeente worden vormgegeven.
- Jeugdhulp
Jeugdhulp is ingekocht in Holland Rijnland verband (door de TWO). Ook beleidsmatig wordt er in dit verband samengewerkt door het regionaal beleidsteam jeugd, waarbij het regionaal beleidsplan 'Hart voor de Jeugd' leidend is (vastgesteld eind 2014). Tevens is een regionaal Sturingsplan Jeugdhulp 2018-2019 (begin 2018 door college vastgesteld) opgesteld om zowel de inkomsten en uitgaven van de jeugdhulp in balans te brengen als verder inzicht te krijgen in het zorglandschap en prioriteiten te formuleren voor het stimuleren van de transformatie in de jeugdhulp.
In Bollen5 verband is overeenstemming bereikt over de 'integrale toegang', waar jeugd ook onderdeel van zal vormen.

- Uitvoeringsagenda Maatschappelijke Zorg
Eind 2016 hebben de 14 gemeenten in het samenwerkingsverband Holland Rijnland samen het Beleidskader maatschappelijke zorg 2017-2025 opgesteld. Hierin is de visie op de maatschappelijke zorg met de beleidsuitgangspunten beschreven. Deze visie en uitgangspunten de basis vormen voor het regionale en lokale uitvoeringsprogramma.

Beleidsindicatoren

De volgens de geactualiseerde ministeriële regeling 2016-0000177572 geldende beleidsindicatoren voor dit programma zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Programma: Sociaal Domein						
Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	Nwh	NL	Bron
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2017	922,5	679	758,2	LISA
Jongeren met delict voor rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2015	1,59	0,76	1,45	Verwey Jonker Instituut/Kinderen Tel
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	2015	2,12	3,06	6,58	Verwey Jonker Instituut/Kinderen Tel
Netto arbeidsparticipatie	% werkzame begroepsbevolking t.o.v. beroepsbevolking	2017	67,9	69,6	66,7	CBS
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	2015	0,51	0,59	1,52	Verwey Jonker Instituut/Kinderen Tel
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	2017	19,8	18,3	41,1	CBS
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	2017	14,5	8,6	29	CBS
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2018	9,8	12,9	9,2	CBS
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2018	0,7	0,3	1	CBS
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	2018	nb	nb	0,3	CBS
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	2017	62	55	57	GMSD

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand december 2018.

Exploitatiebegroting Programma 7

	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten	32.243.252	32.304.068	32.334.945	32.433.821
Baten	9.182.022	9.191.525	9.201.200	9.211.048
Saldo Programma	-23.061.230	-23.112.543	-23.133.745	-23.222.773
Mutaties Reserves				
- Toevoegingen	0	0	244.312	534.685
- Onttrekkingen	619.759	169.761	148.200	148.200
Resultaat	-22.441.471	-22.942.782	-23.229.857	-23.609.258

8.

Volksgezondheid en milieu

Algemeen

Tot het programma Volksgezondheid behoren:

- Volksgezondheid (alle taken van de GGD);
- Riolering
- Afvalverwijdering en -verwerking;
- Milieubeheer;
- Begraafplaatsen

Ontwikkelingen

Voormalig gemeente Noordwijk en Noordwijkerhout

- Afvalinzameling
Landelijk is aangegeven om te voldoen aan de VANG-doelstellingen in 2020. Dit betekent dat de hoeveelheid restafval per burger in 2020 niet meer dan 100 kg. Mag bedragen. Zowel in Noordwijkerhout al in Noordwijk worden deze doelstellingen niet gehaald. Dit betekent dat er in 2019 een nieuw afvalbeleid dient te worden vastgesteld wat aanhaakt op de landelijke doelstelling
- Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid
De opgaaf op het gebied van duurzaamheid is hoog dynamisch, hoog complex, heeft een zeer langdurig karakter (10-20 jaar), kent een landelijke context (Klimaatakkoord) en moet lokaal maar ook op veel onderdelen in (regionale) samenwerking met andere overheden worden gerealiseerd (m.n. Holland Rijnland, Duin- en bollenstreek). De opgaaf kan op hoofdlijnen als volgt worden geuid.
 - A. Verduurzaming per thema: energietransitie, circulaire economie, klimaatbestendigheid en verhogen biodiversiteit;
 - B. Verduurzaming in samenwerking met doelgroepen: woningcorporaties, bewoners (huur- en koopwoningen), bedrijven, maatschappelijke organisaties;
 - C. Gebiedsgerichte aanpak: wijkaanpakken van het aardgas af, nieuwbouwwijken en waar dit verder aan de orde is;
 - D. Verduurzaming eigen organisatie: duurzame gebouwen, duurzame mobiliteit van werknemers tijdens werktijd en woon-werkverkeer, duurzame bedrijfsvoering en maatschappelijk verantwoord inkopen;
- Bestuurlijk Overleg Duurzaamheid Duin- en Bollenstreek
Het doel van het overleg is om visie en aanpak op het bereiken van een duurzame samenleving te delen. Op verschillende niveaus bespreekt het overleg de gewenste strategie voor verduurzaming. Hierbij is het noodzakelijk innovaties te volgen en vooruitstrevend te denken en te doen.
- VTH-taken bouw: asbestdaken
Per 31 december 2024 is het verboden om nog asbestdaken te hebben. Asbestdaken moeten worden verwijderd door een gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf. In 2019 zal hier besluitvorming over plaats moeten vinden.

Beleidsindicatoren

De volgens de geactualiseerde ministeriële regeling 2016-0000177572 geldende beleidsindicatoren voor dit programma zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Programma: Volksgezondheid en milieu						
Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	Nwh	NL	Bron
Huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	2017	190	204	175	CBS
Hernieuwbare elektriciteit	%	2016	0,9	1,8	12,8	RWS

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand december 2018.

Exploitatiebegroting Programma 8

	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten	14.716.715	15.143.956	15.209.292	15.524.037
Baten	10.906.263	11.367.941	11.366.994	11.813.804
Saldo Programma	-3.810.452	-3.776.015	-3.842.298	-3.710.233
Mutaties Reserves				
- <i>Toevoegingen</i>	0	0	0	0
- <i>Onttrekkingen</i>	215.000	0	0	0
Resultaat	-3.595.452	-3.776.015	-3.842.298	-3.710.233

9.

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Tot het programma Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing behoren:

- Voorbereiden van vaststellen structuurplannen en – visies;
- Voorbereiden en vaststellen bestemmingsplannen;
- Faciliterend grondbeleid.
- Grondexploitaties, niet-bedrijventerreinen
 - Grondverwerving, bouw- en woonrijp maken;
 - Bovenwijkse voorzieningen ten behoeve van de bouwgrondcomplexen;
 - Verkoop van bouwrijpe gronden;
 - In het voorkomende geval onschadelijk maken en verwijderen van explosieven.
- Wonen en bouwen
 - Leges, omgevingsvergunning;
 - Bouwtoezicht;
 - Woonruimteverdeling.

Ontwikkelingen

Projecten Noordwijk

- Noordwijks HoogTij
- Jan Kroonsplein
- Maarten Kruytstraat
- NRB ZVN
- Percelen Bever Holding
- De Grent
- Bronsgeest
- Offem Zuid
- Verlengde Voorstraat
- Boechorst Voorhof
- Vinkeveld Zuid
- Van de Mortelstraat
- Centraal Park 1e fase - De Nes
- Centraal Park 1e fase – Duineveld
- Noordwijkerduin
- Johanna van Hoornstraat e.o.
- Space Business Park
- Windmolenparken
- Sancta Maria
- Verlichting Strandafgangen
- Verlengde Beeklaan
- Parallelboulevard
- Herinrichting Jeroenplein

Projecten overzicht Noordwijkerhout

- Bavo
- Realisatie Mossenest II
- Oud Munnekewij / Schippersvaart 39
- Kerkstraat 7
- Sancta Maria
- Herontwikkeling Ireneschool locatie
- Herontwikkeling Zeestroom locatie
- Ontwikkeling 't Zilt
- Clusterlocatie Greenportwoningen Pilarenlaan
- Herstructurering Hoogeveensepolder
- Huisvesting tijdelijke arbeidsmigranten Molenweg
- Uitvoering Centrumvisie Noordwijkerhout

Overig beleid

Voormalig gemeente Noordwijk

- Gebruik Woningen

Recreatieve (toeristische) verhuur van woningen met een woonbestemming is de laatste jaren toegenomen en dit heeft effect op de woningmarkt. Woningen die langdurig toeristisch worden verhuurd zijn niet beschikbaar voor woningzoekenden en hierdoor wordt de doorstroming op de woningmarkt beperkt. 23 oktober 2018 heeft het college ingestemd met de voorgestelde beleidsrichtingen en heeft het college de beleidsregels "geen functiewijziging van woning naar toeristische verhuur of tweede woning" vastgesteld.

Beleidsindicatoren

De volgens de geactualiseerde ministeriële regeling 2016-0000177572 geldende beleidsindicatoren voor dit programma zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Programma: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing						
Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	Nwh	NL	Bron
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	2017	331	263	216	CBS
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2016	0,4	31,3	7,2	Basisregistratie adressen/gebouwen
Demografische druk	%	2018	72,8	73,2	69,6	CBS
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In euro's	2018	746	666	649	COELO
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In euro's	2018	850	804	721	COELO

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand december 2018.

Exploitatiebegroting Programma 9

	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten	14.088.389	9.711.716	7.211.029	8.763.119
Baten	14.037.734	8.817.418	9.911.043	7.547.118
Saldo Programma	-50.655	-894.298	2.700.014	-1.216.001
Mutaties Reserves				
- Toevoegingen	2.317.233	1.223.451	4.608.874	190.000
- Onttrekkingen	1.900.600	1.560.433	1.563.800	1.328.581
Resultaat	-467.288	-557.316	-345.060	-77.420

PARAGRAFEN

A.

Lokale heffingen

Deze paragraaf bevat, conform artikel 10 van het BBV, informatie over de lokale heffingen van de gemeente Noordwijk. De volgende onderwerpen komen aan de orde:

- De ontwikkelingen op het gebied van lokale heffingen.
- Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen, waarbij de volgorde als volgt is:
 - het algemene beleid;
 - het beleid dat specifiek betrekking heeft op de heffingen die deel uitmaken van de zogenaamde woonlasten;
 - het beleid met betrekking tot heffingen waarbij sprake is van belangrijke noemenswaardige ontwikkelingen;
 - de tarieven 2019.
- De kostendekkendheid van de lokale heffingen.
- De lastendruk.
- Het kwijtscheldingsbeleid.

Algemene ontwikkelingen

Precariobelasting

Op 21 maart 2017 heeft de Eerste Kamer ingestemd met de afschaffing van de precariobelasting op kabels en leidingen. De wet is per 1 juli 2017 in werking getreden. Gemeenten mogen nog maximaal het tarief in rekening brengen dat gold op 10 februari 2016. Dat betekent dat de tarieven 2019 gelijk zijn aan de tarieven 2016.

De wet gaat uit van afschaffing, maar geeft de gemeenten nog vijf jaar de mogelijkheid om precariobelasting voor kabels en leidingen van nutsbedrijven te heffen. De belasting zal dan ook nog tot 1 januari 2022 worden geheven.

OZB-tarief woningen voor sportaccommodaties, dorpshuizen en andere instellingen van sociaal belang

De Tweede Kamer heeft op 15 november 2018 een amendement aangenomen tot aanpassing van artikel 220f van de Gemeentewet (het artikel met betrekking tot de tariefstelling OZB). Het amendement moet bewerkstelligen dat de gemeente sportaccommodaties, dorpshuizen en andere instellingen van sociaal belang het lagere OZB-tarief voor woningen kan laten betalen in plaats van het hoge tarief dat geldt voor niet-woningen. De gemeente kan zelf bepalen of zij deze maatregel gaat toepassen.

Het amendement maakt onderdeel uit van het Belastingplan 2019, dat op 11 december 2018 in de Eerste Kamer is behandeld. De stemmingen hebben op 18 december 2018 plaatsgevonden.

De wetswijziging gaat per 1 januari 2019 in.

De VNG beraadt zich nog op de reikwijdte van het amendement en de wijze waarop de uitvoering zou moeten plaatsvinden. Gelet op het korte tijdsbestek waarin de regeling zou moeten ingaan, wordt in de loop van 2019 onderzocht of het lagere OZB-tarief gaat worden toegepast en welke voorwaarden zullen gaan gelden.

Lokale ontwikkelingen

Taxeren woningen naar gebruiksoppervlakte

De Waarderingskamer heeft besloten tot een verplichte overgang per uiterlijk 1 januari 2022 naar het taxeren van woningen op basis van gebruiksoppervlakte (GBO) in plaats van bruto inhoud.

In 2018 is de gemeente Noordwijk als gestart om met behulp van bouwtekeningen de gebruiksoppervlakte van etagewoningen te inventariseren. In 2019 is het voornemen om een aanvang te maken om de gebruiksoppervlakte van woningen te inventariseren. De berekende oppervlakten worden doorgegeven aan de BAG.

Doel is om in 2021 de taxaties woningen voor belastingjaar 2022 m.b.v. de gebruiksoppervlakte uit te voeren.

Harmonisatie van belastingen en heffingen

Het uitgangspunt is, dat de tarieven van de lokale lasten direct al per 1 januari 2019 worden geharmoniseerd. In de vergadering waarin is besloten tot de fusie zijn 2 moties aangenomen waarin is vermeld dat de lasten voor de inwoners zo laag mogelijk dienen te zijn. Minstens gelijk, en bij voorkeur lager.

Het doel is geweest om zoveel mogelijk gemeentelijke belastingen op 1 januari 2019 te harmoniseren c.q. op elkaar af te stemmen. Dit is nog niet voor alle belastingen en heffingen gelukt.

De volgende belastingen/heffingen zijn geharmoniseerd.

- Hondenbelasting
- Forensenbelasting
- Toeristenbelasting
- Rioolheffing
- Afvalstoffenheffing
- Onroerende-zaakbelastingen (begin 2019)
- Roerende-zaakbelastingen (begin 2019)
- Leges (deels).

Een belangrijk verschil bij de lokale heffingen was de heffingsgrondslag/belastingplichtige van de rioolheffing. De gemeente Noordwijkerhout kende een zogenaamde 'gebruikersheffing' en de gemeente Noordwijk als algemene regel een zogenaamde 'eigenarenheffing' met daarnaast een heffing van de gebruiker voor zover deze meer dan 300 m³ water op de gemeentelijke riolering loost. Er moest dus een keuze gemaakt worden tussen een 'eigenarenheffing' of een 'gebruikersheffing'.

Om op 1 januari 2019 een uniforme verordening rioolheffing toe te kunnen passen met een gelijke heffingmaatstaf, hebben de gemeenteraden van beide 'oude' gemeenten in de laatste raadsvergadering van december 2018 ieder dezelfde belastingverordening vastgesteld met een uniforme heffingsgrondslag/belastingplichtige en met uniforme tarieven, waarbij de rioolheffing vanaf 2019 geheven wordt van de eigenaar en daarnaast van de gebruiker voor zover deze meer dan 300 m³ water op de gemeentelijke riolering loost.

Deze besluiten zijn op grond van de Wet Ahri nog gedurende twee jaar van toepassing.

De gemeenteraden van de 'oude' gemeenten hebben in december elk voor de eigen gemeente de belastingverordeningen vastgesteld. Deze besluiten zijn op grond van de Wet Ahri nog gedurende uiterlijk twee jaar van toepassing. De belastingverordeningen lopen na 1 januari 2019 door totdat zij door de gemeenteraad van de nieuwe gemeente per belastingsoort worden vervangen door een nieuwe verordening (of één van de verordeningen wordt van toepassing verklaard voor de nieuwe gemeente).

Eerdergenoemd overgangsrecht geldt niet voor de onroerende-zaakbelastingen (OZB) en voor de belastingen op de roerende woon- en bedrijfsruimten (RZB). De belastingverordeningen OZB en RZB houden m.i.v. 1 januari 2019 op te gelden. Zij behouden nog wel hun rechtskracht voor de belastingjaren vóór 1 januari 2019.

Wettelijk is bepaald dat de Verordeningen OZB en RZB en dus ook de tarieven moeten worden geharmoniseerd. Op grond van de Wet arhi (Wet algemene regels herindeling) moet de gemeenteraad in het eerste kwartaal 2019 een besluit nemen over de nieuw vast te stellen verordening onroerende-zaakbelastingen voor de nieuwe gemeente Noordwijk. Voor deze verordening geldt terugwerkende kracht tot 1 januari 2019. Hetzelfde geldt voor de belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten. De 'oude' gemeente Noordwijk kende nog geen RZB.

Hieronder is een tabel opgenomen welke belastingen en heffingen per 1 januari 2019 wel en niet zijn geharmoniseerd c.q. met elkaar zijn afgestemd.

Belastingsoort:	Maximale kostendekking?	Harmonisatie 2019	
		<i>Redactioneel:</i>	<i>Tarieven:</i>
Leges	Ja	Ja, gedeeltelijk	Nee, m.u.v. tarieven reisdocumenten, rijbewijzen en verstrekkingen uit de Basisregistratie personen en huwelijksleges
Rioolheffing	Ja	Ja	Ja
Afvalstoffenheffing	Ja	Ja	Ja, m.u.v. tarieven extra containers en grof huisvuil
Marktgeden	Ja	Nee	Nee
Hondenbelasting	Nee	Ja	Ja
Forensenbelasting	Nee	Ja	Ja
Precariobelasting	Nee	Nee	Nee
Toeristenbelasting	Nee	Ja	Ja
Belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten	Nee	Voorstel tot invoering in Noordwijk overeenkomstig verordening Noordwijkerhout	Ja, tarieven zijn gelijk aan die van de OZB
Lijkbezorgingsrechten	Ja	Ja	Noordwijkerhout kent geen gemeentelijke begraafplaats, dus geen afstemming
Rioolaansluitrecht	Ja	Nee	Noordwijkerhout heft geen recht, maar regelt een vergoeding op privaatrechtelijke basis.

Algemene doelstelling

In de vergadering waarin is besloten tot de fusie tussen de gemeente Noordwijk en de gemeente Noordwijkerhout zijn twee moties aangenomen. Op grond van deze moties mag de fusie voor de inwoners niet leiden tot een lastenverhoging met betrekking tot de lokale lasten. Om dit te bereiken is de lastenverschuiving, die optreedt als gevolg van de verplichte harmonisatie van de OZB-tarieven per 1 januari 2019, gecompenseerd door de afvalstoffenheffing en de rioolheffing op elkaar af te stemmen

De fusie wordt niet aangegrepen om meer belastingopbrengst te genereren. Uitgegaan wordt van een totaalopbrengst van beide gemeenten gezamenlijk die gelijk is aan die van 2018, gecorrigeerd met 2,4% voor inflatie. (conform de in de septembercirculaire van BZK opgenomen inflatiestijging) Er wordt echter niet aan ontkomen dat er verschuivingen gaan plaatsvinden, waardoor het kan zijn dat een belastingplichtige toch meer (of minder) belasting gaat betalen. Dit is inherent aan het afstemmen van tarieven en tariefstelsels die sterk afwijken. Uitgangspunt is dat zo min mogelijk belastingplichtigen nadeel zullen ondervinden van de harmonisatie van de belastingverordeningen

Kaders

De gemeentelijke belastingen, heffingen en rechten vormen een belangrijke deel van de inkomsten van de gemeente Noordwijk.

De gemeenteraad heeft een grote mate van vrijheid bij het vaststellen van de belastingtarieven. De gemeenteraad bepaalt ieder jaar de hoogte van de belastingen. Door de gemeenteraad wordt voor ieder jaar voor elke belasting afzonderlijk een verordening vastgesteld. In de verordening staan de voorwaarden, tarieven en uitgangspunten voor de desbetreffende belasting. In december 2018 is het merendeel van de belastingverordeningen 2018 afzonderlijk per gemeente (situatie 2018) al vastgesteld.

De gemeente Noordwijk kent de volgende belastingen die worden aangemerkt als algemeen dekkingsmiddel

- Onroerende zaakbelastingen (OZB);
- Belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten (RZB);
- Hondenbelasting;
- Toeristenbelasting;
- Forensenbelasting;
- Precariobelasting.
- Parkeerbelasting

Tegenover deze belastingen staat geen rechtstreekse individuele tegenprestatie van de overheid.

De niet-algemene (gebonden) dekkingsmiddelen:

- Afvalstoffenheffing;
- Rioolheffing;
- Leges, waaronder de zogenaamde bouwleges;
- Marktgeld.
- Lijkbezorgingsrechten

Deze heffingen worden in rekening gebracht wegens een specifieke dienstverlening, zoals het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval, het afvoeren van afvalwater en bijvoorbeeld voor het aanvragen van een vergunning of paspoort.

Algemene dekkingsmiddelen

Onroerende zaakbelastingen (OZB)

De WOZ-waarde vormt de grondslag voor de onroerende zaakbelastingen.

De hertaxatie van de objecten is van invloed op de tarieven OZB. De hertaxatie vindt jaarlijks plaats. Voor 2019 geldt de waarde naar het prijspeil op 1 januari 2018.

De vaststelling van de belastingverordening 2019 en de daarbij behorende tarieven vindt naar verwachting plaats in de vergadering van de nieuwe raad op 19 februari 2019.

Roerende zaakbelastingen (RZB)

Roerende zaakbelastingen is een belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten.

Roerende woon- en bedrijfsruimten kunnen niet in de heffing van de OZB worden betrokken.

De systematiek van de RZB sluit aan bij die van de OZB. Belastingplichtig zijn de eigenaren van de roerende ruimten en bij niet-woningen ook de gebruikers. De gemeente Noordwijk kent alleen woonboten als roerende ruimten. De 'oude' gemeente Noordwijk kende nog geen RZB. De roerende zaakbelastingen gaan voor de gehele gemeente Noordwijk gelden.

Toeristenbelasting

Doel van het instrument toeristenbelasting is om toeristen mee te laten betalen aan de kwaliteit van de voorzieningen in de gemeente Noordwijk. Naar aanleiding van een advies van Legitiem B.V. (gespecialiseerd bureau) en een door dit bureau verricht onderzoek naar de forfaitaire heffingsmaatstaven, is de toepassing van de forfaitaire heffing beperkt.

De forfaitaire heffingsgrondslag beperkt zich nog tot vaste jaarplaatsen, vaste en niet-vaste seizoenplaatsen en arrangementen op toeristische plaatsen.

Hierbij zijn de forfaitaire heffingsgrondslagen naar beneden bijgesteld.

Uit het eerdergenoemde onderzoek is namelijk gebleken dat de forfaitaire heffingsgrondslagen die werden gehanteerd te veel afwijken van de werkelijkheid en te hoog waren.

Voor de hele gemeente Noordwijk gelden nu 2 tarieven; een laag tarief voor kampeermiddelen op toeristische plaatsen en een hoger tarief voor overige accommodaties (b.v. hotels).

Precariobelasting op kabels en leidingen

De voorgenomen afschaffing van de precariobelasting voor kabels en leidingen heeft tot gevolg dat tot 1 januari 2022 maximaal het tarief dat gold op 10 februari 2016 geheven kan worden. Het tarief 2018 van € 4,56 geldt derhalve ook voor het belastingjaar 2019.

In de komende periode worden voorstellen ontwikkeld om het gevolg van de afschaffing van de precariobelasting te compenseren. Hierbij kan worden opgemerkt dat door het vervallen van de opbrengst precariobelasting ook het doorberekende bedrag precario op de factuur van Dunea vervalt (afgerond € 58,00 per aansluiting). Naar verwachting wordt ook het vastrecht voor gas en elektra verlaagd. Het lagere vastrecht kan eventueel gebruikt worden voor een verhoging van het OZB-tarief, zonder dat de totale woonlasten (als gevolg van gemeentelijke belastingen/heffingen) aanmerkelijk stijgen.

Precariobelasting op woonschepen

Woonboten liggen boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Voor het gebruik van deze openbare gemeentegrond wordt geen huur in rekening gebracht. De 'oude' gemeente Noordwijk kende geen precariobelasting op woonschepen. Voor het gebruik van de openbare gemeentegrond door woonboten wordt nu in de gehele gemeente Noordwijk precariobelasting geheven.

Parkeerbelasting

De parkeertarieven blijven voor 2019 gelijk aan de parkeertarieven in 2018.

Overige belastingen

Voor de overige belastingen, die vallen onder de algemene dekkingsmiddelen is in de begroting rekening gehouden met een verhoging van de opbrengsten met het inflatiepercentage van 2,4 % in 2019.

Niet-algemene dekkingsmiddelen

Algemeen

De tarieven behorende bij kostendekkende producten zoals leges, afvalstoffenheffing, rioolheffing en lijkbezorgingsrechten kunnen naast de stijging door inflatie nog door andere oorzaken stijgen.

Afvalstoffenheffing

Onderdeel van het landelijke Belastingplan 2019 is een pakket fiscale vergroeningsmaatregelen. Een van die maatregelen is een verhoging van het tarief voor de verwerking van huisvuil van € 13,21 naar € 31,39 per 1.000 kg. Dit betreft een forse verhoging waarop de gemeente geen invloed heeft.

Normaal gesproken zou deze kostenstijging niet meer in de begroting zijn meegenomen, gelet op het feit dat deze maatregel pas eind 2018 bekend is geworden. Andere gemeenten zullen in de begroting met deze kostenstijging ook geen rekening hebben kunnen houden.

Daarom wordt bij de berekening van de tarieven afvalstoffenheffing 2019 ook nog geen rekening gehouden met deze extra kosten, maar worden deze in 2019 gedekt vanuit de voorziening afvalstoffenheffing. Dit betekent echter wel dat het tarief in 2020 eenmalig met 9,0 % moet stijgen om kostendekkend te blijven. En vanaf 2020 met 4 % per jaar.

Rioolheffing

Tijdens de bespreking van de Kadernota op 19 juni 2018 heeft de raadsgroep haar voorkeur uitgesproken om voor de rioolheffing, overeenkomstig de oude gemeente Noordwijk, een vast bedrag per object aan rioolheffing te heffen van de eigenaar en een variabel bedrag (boven 300 m³ afvoer van afvalwater) van de gebruiker. De verordening op de heffing en invordering van een rioolheffing is in december overeenkomstig door beide raden van de oude gemeente vastgesteld. In 2019 hebben we het gemiddelde tarief met 5 % laten dalen.

Leges

De huwelijksleges, de leges voor reisdocumenten, rijbewijzen en de verstrekkingen in het kader van de Basisregistratie personen (BRP) zijn geharmoniseerd. De tarieven voor reisdocumenten en rijbewijzen zijn 'gemiddeld' op basis van de voorheen gehanteerde berekening van de tarieven door de oude gemeenten Noordwijk en Noordwijkerhout. Voor verstrekkingen BRP zijn de tarieven van voorheen Noordwijkerhout gehanteerd. De overige legestarieven voor 2019 zijn met 2,4% inflatiecorrectie verhoogd met uitzondering van de bouwleges.

Belastingtarieven 2019

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de voorgestelde tarieven voor het belastingjaar 2019.

Bedragen x €	Tarief	Tarief	Tarief
Omschrijving	2018 NW	2018 NWH	2019
Hondenbelasting (eerste hond)	108,36	109,92	112,56
Toeristenbelasting			
- kampeermiddelen op volgtijdige standplaatsen	1,50	1,71	1,50
- overige accommodaties	2,15	1,71	2,15
Rioolheffing			
- eigenarenheffing	158,14		182,40
- gebruikerheffing van 300 m ³ per m ³	0,27	265,80	0,25
Afvalstoffenheffing			
- éénpersoonshuishouden	179,40	202,20	193,32
- meerpersoonshuishouden	283,20	305,40	300,48
Onroerende zaakbelastingen			
- woningen eigenaren	0,1174%	0,0856%	%
- niet-woningen gebruikers	0,1364%	0,1402%	%
- niet-woningen eigenaren	0,1750%	0,1747%	%
Roerende ruimtebelastingen			
- woningen eigenaren	-	0,0856%	%
- niet-woningen gebruikers	-	0,1402%	%
- niet-woningen eigenaren	-	0,1747%	%
Forensenbelasting			
- WOZ-waarde minder dan € 50.000	517,30	350,00	379,00
- WOZ-waarde € 50.000 tot € 90.000	517,30	467,00	512,00
- WOZ-waarde € 90.000 tot € 130.000	517,30	596,00	563,00
- WOZ-waarde € 130.000 tot € 220.000	765,60	739,00	804,00
- WOZ-waarde € 220.000 tot € 475.000	1.096,75	888,00	1.024,00
- WOZ-waarde € 475.000 tot € 810.000	1.696,70	888,00	1.771,50
- WOZ-waarde € 810.000 of meer	2.276,20	888,00	2.360,50
Precariobelasting voor kabels en leidingen	4,56	4,56	4,56

De tarieven genoemd op de vorige pagina leiden tot de volgende begrote opbrengsten.

Bedragen x €	2018	2018	2019
Omschrijving	Noordwijk	Noordwijkerhout	Noordwijk
Onroerende zaakbelastingen	7.343.000	2.808.851	10.426.000
Hondenbelasting	194.000	106.207	314.000
Toeristenbelasting	1.836.000	493.280	2.311.000
Forensenbelasting	867.000	132.100	1.021.000
Precariobelasting	2.953.000	1.795.199	4.703.000
Afvalstoffenheffing	3.028.000	1.917.584	5.067.000
Rioolheffing	2.371.000	1.934.490	4.279.000
Leges	1.229.000	627.080	2.489.000
Marktgeld	8.052	25.000	32.000
Lijkbezorgingsrechten	179.000	0	183.000
Totaal	20.008.052	9.839.791	30.825.000

Kostendekking lokale heffingen

Conform het BBV is een onderbouwing op hoofdlijnen op de volgende pagina's opgenomen van de kostendekkendheid van de rioolheffing, afvalstoffenheffing en leges omgevingsvergunningen.

Kostentoeerking Rioolheffing Gemeente Noordwijk 2019

Afdeling:	Openbare Werken
Programma:	Volksgezondheid en Milieu
Product:	Rioolheffing
Jaar:	2019
Basis gegevens:	Begroting

1. Inventarisatie activiteiten	
Activiteiten ten behoeve van totstandkoming product	Totale kosten
Welke activiteiten worden uitgevoerd?	Per activiteit per jaar
Riolering algemeen	€ 459.757,00
Vervanging Riool	€ 39.936,00
Beheer Hoofdriool	€ 15.360,00
Onderzoek en inspectie	€ 58.880,00
Planmatig reinigen hoofdriool	€ 0,00
Onderhoud reinigen hoofdriool	€ 20.480,00
Onderhoud reinigen kolken	€ 30.720,00
Reinigen AVR	€ 0,00
Aanleg onderhoud huisaansluitingen	€ 17.920,00
Onderhoud pompen	€ 98.838,00
Gemalen & pompen uit GRP	€ 103.936,00
Beleid en advisering riolering	€ 96.768,00
Onderhoud en beheer grondwatermeetnet	€ 12.288,00
Onderhoud infiltratie- en drainagesysteem	€ 15.360,00
Veegkosten	€ 117.174,97
Baggeren	€ 25.375,00
Totale kosten activiteiten (directe en indirecte kosten)	€ 1.112.792,97
Afschrijvingen over investeringen	€ 743.197,00
Rente (0,5 % over investeringen)	€ 128.475,00
Storting voorziening toekomstige investeringen	€ 1.024.952,00
Kwijtscheldingen	€ 0,00
Directe uren	€ 318.611,00
Totale overige kosten	€ 2.215.235,00
Rentetoerekening (extra rentetoerekening van 1,5 % ivm gemiddeld betaalde rente % van 2 %)	€ 402.347,64
Overhead (% van de totale kosten activiteiten en totale overige kosten)	€ 465.923,92
BCF (compensabele BTW) over totale kosten activiteiten	€ 233.686,52
BTW over investeringen (19% en 21%)	€ 91.390,82
Totale kosten per jaar	€ 4.521.376,88
Bijdragen van derden	€ 50.000,00
Maximaal toe te rekenen aan rioolheffing	€ 4.471.376,88
2. Prognose en historische productiegegevens	
Aantal:	
- aansluitingen eigenaren	22.462
- aansluitingen gebruiker (>300m3)	648
- aansluitingen garages	2.155
3. Beleid en wetgevingseffecten	
Beschrijving / oorsprong	Effect op prijs product
4 Vast te stellen prijs en percentage kostendekkendheid	
Tarieven:	
- aansluitingen eigenaren	€ 182,40
- aansluitingen gebruiker (>300m3)	€ 0,25
- aansluitingen garages	€ 39,14
Opbrengsten:	
- éénpersoons	€ 4.097.068,80
- meerpersoons	€ 97.200,00
- extra containers	€ 84.346,70
Totale Opbrengsten	€ 4.278.615,50
Kostendekkendheidspercentage	95,69%
Vrijval voorziening	€ 192.761,38
5. Overzicht van aannames en toelichting op de in het model opgevoerde gegevens	
In 2019 is ten opzichte van het gemiddelde berekende tarief een dalingspercentage van 5 % opgenomen. Vanaf 2020 is een stijgingspercentage van 1,8 % opgenomen.	

Kostentoerekening afvalstoffenheffingen Gemeente Noordwijk 2019

Afdeling:	Openbare Werken
Programma:	Volksgezondheid en Milieu
Product:	Afvalstoffenheffing
Jaar:	2019
Basis gegevens:	Begroting

1. Inventarisatie activiteiten	
Activiteiten ten behoeve van totstandkoming product	Totale kosten
Welke activiteiten worden uitgevoerd?	Per activiteit per jaar
Voorlichting en klachten	€ 6.298,00
Advies en meetprogramma	€ 10.752,00
Diverse adviezen en maatregelen	€ 2.560,00
Restafval GFT	€ 912.787,00
Grofvuil	€ 86.971,00
Papier	€ 140.620,00
Kunststof	€ 195.835,00
Metaal, Wit en Bruingoed	€ 27.585,00
Kerstbomen	€ 2.048,00
Glas	€ 85.589,00
Gezamenlijke Milieustraat	€ 240.640,00
Gemeenschappelijke regeling	€ 2.008.716,26
Straatreinigen (P261) 33%	€ 43.583,00
Areaal uitbreiding (100 woningen)	€ 14.000,00
Verwerking afval	€ 486.333,04
Totale kosten activiteiten (directe en indirecte kosten)	€ 4.264.317,30
Toevoeging aan voorziening ivm gemiddeld kapitaallastenniveau	€ 38.901,68
Rente	€ 0,00
Onttrekking uit voorziening ivm gemiddeld kapitaallastenniveau	€ 0,00
Kapitaallasten	€ 0,00
Kwijtscheldingen	€ 151.194,00
Doorbelasting kostenplaatsen (uren en vervoermiddelen)	€ 173.630,00
Totale overige kosten	€ 363.725,68
Rentetoerekening	€ 0,00
Overhead (% van de totale kosten activiteiten en totale overige kosten)	€ 647.926,02
BCF (compensabele BTW) over totale kosten activiteiten	€ 895.506,63
BTW over investeringen (gemiddeld kapitaallastenniveau)	€ 8.169,35
Totale kosten per jaar	€ 6.179.644,98
Bijdragen van derden	€ 372.526,00
Maximaal toe te rekenen aan afvalstoffenheffing	€ 5.807.118,98
2. Prognose en historische productiegegevens	
Aantal huishoudens:	
- éénpersoons	5.920
- meerpersoons	12.979
- extra containers	118
3. Beleid en wetgevingseffecten	
Beschrijving / oorsprong	Effect op prijs product
n.v.t.	
4 Vast te stellen prijs en percentage kostendekkendheid	
Tarieven:	
- éénpersoons	€ 193,32
- meerpersoons	€ 300,48
- extra containers	€ 195,12
Opbrengsten:	
- éénpersoons	€ 1.144.454,40
- meerpersoons	€ 3.899.929,92
- extra containers	€ 23.024,16
Totale Opbrengsten	€ 5.067.408,48
Kostendekkendheidspercentage	87,26%
Vrijval voorziening	€ 739.710,50
5. Overzicht van aannames en toelichting op de in het model opgevoerde gegevens	
<p>In de aannames is uitgegaan van een toename van 300 woningen in 2018. Zowel in de uitgaven als in de opbrengsten is hiermee rekening gehouden. De tarieven 2019 zijn ten opzichte van 2018 met afgerond 3,0% gestegen. In de meerjarenramingen 2020 is door de verbrandingskosten ad. € 178.000,- en een verlaging van de bijdrage in de kosten afvalverwerking ad. € 100.000,- een eenmalige stijgingspercentage van 9,0 %. Daarna is de verwachting dat het stijgingspercentage 4% per jaar is. Omdat de tarieven deelbaar moeten zijn door 12 in verband met mogelijke verminderingen en aanslagen per maand bij verhuizingen worden de tarieven als volgt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - éénpersoons op € 193,32 - meerpersoons op € 300,48 - extra container op € 195,12 	

Kostentoerekening Grafrechten Gemeente Noordwijk 2019

Afdeling:	Openbare Werken
Programma:	Volksgezondheid en Milieu
Product:	Begraafplaats
Jaar:	2019
Basis gegevens:	Begroting

1. Inventarisatie activiteiten	
Activiteiten ten behoeve van totstandkoming product	Totale kosten
Welke activiteiten worden uitgevoerd?	Per activiteit per jaar
Begraafplaats algemeen	€ 3.524,00
Onderhoud begraafplaats	€ 29.696,00
Totale kosten activiteiten (directe en indirecte kosten)	€ 33.220,00
Afschrijvingen	€ 20.686,50
Rente	€ 337,67
Storting in voorziening tbv toekomstige kapitaallasten	€ 0,00
Doorbelasting kostenplaatsen (uren en vervoermiddelen)	€ 108.077,00
Totale overige kosten	€ 129.101,17
BCF (compensabele BTW)	€ 0,00
BTW over investeringen	€ 0,00
Overhead	€ 22.724,96
Rente	€ 1.602,57
Totale kosten per jaar	€ 186.648,70
Bijdragen van derden	€ 0,00
Maximaal toe te rekenen aan grafrechten	€ 186.648,70
2. Prognose en historische productiegegevens	
3. Beleid en wetgevingseffecten	
Beschrijving / oorsprong	Effect op prijs product
4 Vast te stellen prijs en percentage kostendekkendheid	
Totale Opbrengsten	€ 183.329,00
Kostendekkendheidspercentage	98,22%
5. Overzicht van aannames en toelichting op de in het model opgevoerde gegevens	
De tarieven 2019 stijgen met het inflatiepercentage van 2,4 %.	

Op gelijke wijze worden de tarieven voor de andere leges (paspoorten, rijbewijzen et cetera) berekend, zodanig dat de geraamde baten niet de lasten overschrijden. De Legesverordeningen 2019 zijn door de beide gemeenteraden vastgesteld in de vergaderingen van 15 december 2018.

Berekening van kostendekkendheid van de Leges				
	2019	2020	2021	2022
Taakveld Burgerzaken	825.503	814.728	837.180	852.965
Taakveld Wonen en bouwen	1.700.497	1.724.969	1.749.990	1.775.579
Kosten taakveld(en), inclusief (omslag)rente:	2.526.000	2.539.697	2.587.170	2.628.544
Inkomsten taakveld(en) , exclusief heffingen				
Netto kosten taakveld	2.526.000	2.539.697	2.587.170	2.628.544
Toe te rekenen kosten:				
Overhead inclusief (omslag)rente	354.000	356.000	362.000	368.000
BTW				
Totale kosten	2.880.000	2.895.697	2.949.170	2.996.544
Opbrengsten Leges	701.370	644.254	666.117	670.561
Opbrengsten Omgevingsvergunningen	1.772.482	1.785.032	1.797.832	1.810.889
Opbrengst Leges	2.473.852	2.429.286	2.463.949	2.481.450
Dekkingspercentages	86%	84%	84%	83%

Lokale lasten gemeente

In de volgende tabel is de ontwikkeling van een deel van de lokale lastendruk in van 2018 en 2019 opgenomen. Bij het voorstel tot vaststelling van de tarieven OZB 2019 zal een totaal overzicht worden gegeven van de lokale lasten in 2019 (ook in vergelijking met 2018)

Bedragen x €			
Lokale lasten	2018 Nw	2018 Nwh	2019
Afvalstoffenheffing (meerpersoons)	283,20	305,40	300,48
Rioolheffing	158,14	265,80	182,40
Bijdrage precariobelasting Dunea	56,50	61,16	57,90
	497,84	632,36	540,78

Een vergelijking met regiogemeenten

In de volgende tabel is er een vergelijking gemaakt van de woonlasten van de regio-gemeenten. Bij elke gemeente is er bij het tarief van de afvalstoffenheffing uitgegaan van een meerpersoonshuishouden. In de volgende tabellen is voor de gemeente Noordwijk nog niet het gemiddelde aanslagbedrag OZB opgenomen, omdat het tarief pas in februari 2019 wordt vastgesteld.

Bedragen x €	Tarief	Gemiddelde	Aanslag	Tarief	Tarief	Totale
2019	OZB	WOZ-waarde	OZB	Afval	Riool	woonlasten
Katwijk	0,1020%	265.000	267,00	295,00	144,00	706,00
Teylingen	0,0784%	297.000	232,85	301,00	149,00	682,85
Hillegom	0,1047%	239.000	249,00	278,00	230,00	757,00
Lisse	0,0942%	258.000	272,00	271,00	255,00	798,00
Noordwijk		329.000	0,00	300,48	182,40	482,88

In de volgende tabel wordt er een vergelijking gemaakt, uitgaande van de gemiddelde WOZ-waarde 2018 van de gemeente Noordwijkerhout.

Bedragen x €	Tarief	Gemiddelde	Aanslag	Tarief	Tarief	Totale
2019	OZB	WOZ-waarde	OZB	Afval	Riool	woonlasten
Katwijk	0,1020%	329.000	335,58	295,00	144,00	774,58
Teylingen	0,0784%	329.000	257,94	301,00	149,00	707,94
Noordwijk		329.000	0,00	300,48	182,40	482,88
Hillegom	0,1047%	329.000	344,46	278,00	230,00	852,46
Lisse	0,0942%	329.000	309,92	271,00	255,00	835,92

Kwijtscheldingsbeleid

Kwijtschelding

Voor mensen met een laag inkomen bestaat de mogelijkheid om gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van betaling van belasting te verzoeken. Kwijtschelding is mogelijk voor hondenbelasting (eerste hond), afvalstoffenheffing, rioolheffing en ozb.

Of de burger in aanmerking komt voor kwijtschelding hangt af van het netto besteedbaar inkomen. Dit is het bedrag dat men overhoudt nadat de uitgaven zijn afgetrokken van de netto inkomsten.

Het netto besteedbaar inkomen wordt vervolgens getoetst aan vastgestelde normbedragen van de Algemene bijstandswet, waarna kan worden bepaald of men in aanmerking komt voor kwijtschelding.

Met ingang van 2017 worden de gemeenten bij het beoordelen van een verzoek om kwijtschelding ondersteund door het Centraal Inlichtingenbureau (CIB). Het CIB toetst geautomatiseerd of een verzoek voldoet aan de door de gemeente opgestelde normstelling voor inkomen en vermogen. Bij een positief besluit voor de aanvrager verleent de gemeente kwijtschelding van de belastingen.

De verwachting is dat in 2019 ruim 600 huishoudens in aanmerking komen voor kwijtschelding. Binnen de begroting 2019 is voor kwijtschelding een bedrag opgenomen van circa € 151.000,-.

B.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf behandelt, conform artikel 11 van het BBV, een inventarisatie van de weerstandscapaciteit; inventarisatie van de risico's, het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's; verplichte financiële kengetallen en een beoordeling van de onderlinge verhoudingen tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie. De risico's zijn verdeelt in risico's voor de Bestuursdienst en risico's die zich in het Grondbedrijf voordoen. Daarover melden wij u in deel 2 van deze paragraaf. In 2019 zal het beleid voor risicomangement worden geharmoniseerd.

1. Bestuursdienst

Inventarisatie van de risico's

Voor de begroting 2019 is gebruik gemaakt van de risico inventarisaties en de methode van berekening voor de benodigde weerstandscapaciteit van beide gemeenten. Op basis van de geïnventariseerde risico's is ook het weerstandsvermogen berekend. Het weerstandsvermogen weerspiegelt de mate waarin de gemeente in staat is de middelen vrij te maken om de risico's, die zich in de praktijk voordoen, op te vangen zonder dat dit betekent, dat het beleid veranderd/ingekrompen moet worden. Het vermogen om beleid door te zetten, is afhankelijk van de omvang van de weerstandscapaciteit.

Risicodekking Sociaal Domein

De decentralisaties van taken van het rijk naar de gemeente (Wmo, Jeugdzorg en Participatie) kent uiteraard risico's. Noordwijk heeft een reserve Sociaal Domein die als achtervang dient voor eventuele ontstane tekorten die niet zijn voorzien. Hiervoor hoeven wij geen beroep te doen op de reserve Weerstandsvermogen zolang de reserve Sociaal Domein nog toereikend is. De stand van de reserve Sociaal Domein begin 2019 is € 5.093.000,-. Daarmee zijn de risico's de komende jaren afgedekt.

Benodigde weerstandscapaciteit

De in kaart gebrachte risico's van Noordwijkerhout geven het volgende financiële totaalbeeld:

- Totale grote risico's : € 3.280.000,-
- Overige risico's : € 3.245.000,-
- Totaal alle risico's : € 6.525.000,-

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast, omdat het reserveren van het maximale bedrag (€ 6.525.000,-) ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Op basis van een zekerheidspercentage van 90% is een bedrag van € 1.191.636,- nodig om alle risico's af te dekken.

De in kaart gebrachte risico's van het oude Noordwijk geven het volgende financiële totaalbeeld:

- Totaal bruto risico's : € 4.724.000,-
- Totaal netto risico's : € 2.196.000,-

Voor het oude Noordwijk is bepaald dat de ratio van het weerstandsvermogen, dit is de verhouding tussen de benodigde en de beschikbare weerstandscapaciteit, tenminste 1,75 moet zijn. In deze situatie betekent dit dat de reserve weerstandsvermogen $1,75 \times € 2.196.000,- = € 3.843.000,-$ moet zijn.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbaar weerstandscapaciteit voor de gemeente Noordwijk bestaat uit de reserve weerstandsvermogen. De stand van de reserve weerstandsvermogen is begin 2019 € 7.175.000,-. Deze reserve is opgebouwd uit de reserve weerstandsvermogen van de oude gemeente Noordwijk (€ 5.475.000,-) en het beschikbare weerstandsvermogen binnen de algemene reserve van Noordijkerhout (€ 1.700.000,-).

Posten als "onbenutte belastingcapaciteit" en "verkoop gebouwen" zijn niet direct aanwendbaar en worden ook niet meegenomen in de weerstandscapaciteit.

Daarnaast zijn er reserves waar geen bestemming aan toe gekend is. Te denken valt hierbij aan de NUON reserves van beide gemeenten. Deze reserves worden ook buiten de weerstandscapaciteit gehouden. Het meenemen van de NUON reserves is onwenselijk. Dit zou een vertekent beeld kunnen geven van de weerstandsratio.

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en beschikbare weerstandscapaciteit.

Actuele weerstandsvermogen

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het actuele weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€ 7.175.000,-}{(€ 1.191.636,- + € 2.196.000)} = 2,12$$

Beoordeling weerstandsvermogen

Om de ratio voor het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen, maken wij gebruik van de onderstaande tabel.

Waarderingcijfer	Weerstandsnorm	
	Ratio	Betekenis
A	> 2.0	Uitstekend
B	1.4 - 2.0	Ruim voldoende
C	1.0 - 1.4	Voldoende
D	0.8 - 1.0	Matig
E	0.6 - 0.8	Onvoldoende
F	< 0.6	Ruim onvoldoende

Onze ratio valt in klasse A. Een ratio van het weerstandsvermogen in deze begroting 2019 voor de algemene dienst is 2,12: "uitstekend".

2. Grondbedrijf

Het weerstandsvermogen

Voor het bepalen van de netto-risico's in het grondbedrijf zijn die risico's meegenomen die daadwerkelijk moeten worden afgedekt in het weerstandsvermogen. Dat betekent dus dat de risico's in complexen/grondexploitaties, waarvan het saldo van de grondexploitatie voldoende is om de risico's in de exploitatie zelf op te vangen, én waarvan het bedoelde exploitatieresultaat geen directe bestemming heeft gekregen, niet langer in het netto-risico worden betrokken. Daar is immers al een dekking voor in het resultaat van het complex zelf.

Over deze methodiek van behandeling van risico's is overleg gevoerd met en overeenstemming verkregen van de accountant.

De 'post onvoorzien' in elk van de grondexploitaties is niet aan de beschikbare weerstandscapaciteit toegevoegd. De reden daarvan is dat we die ruimte in de grondexploitatie specifiek beschikbaar willen houden als opvang van de onvoorzien omstandigheden in de uitvoering van de grondexploitaties zelf.

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de som van de reserve grondbedrijf + alle voorziene exploitatiewinsten -/- de resultaten die worden ingezet voor de dekking van investeringslasten.

In het grondbedrijf is de behoefte aan dekkingsmiddelen voor de geïnventariseerde netto-risico's voor 2019 berekend op € 3.461.100,-. Volgens de 1,25-norm voor het grondbedrijf moet de beschikbare weerstandscapaciteit dan minimaal (afgerond) € 4.326.000,- zijn. De weerstandscapaciteit van het grondbedrijf is berekend op circa € 15.000.000,- en is daarmee zeer ruim toereikend binnen de gestelde norm. De ratio van het weerstandsvermogen van de begroting 2019 voor het grondbedrijf is 4.4: "Uitstekend".

De risico-inventarisaties

De benodigde weerstandscapaciteit komt uit de inventarisatie / kwantificering van de risico's in de BIE's, de 'BIE's zonder grondexploitatie' en de Voorraden grond. Voor wat betreft de BIE's geldt dat alleen voor die exploitaties waarbinnen de risico's niet kunnen worden gedekt door het resultaat van de grondexploitatie. Dat kan zijn omdat het resultaat niet toereikend is of omdat het resultaat (deels) is bestemd voor andere doeleinden.

Samengevat geeft dat een beeld zoals op de volgende bladzijde in een overzicht is gezet.

De cijfers in onderstaand overzicht onder het kopje beoogde investeringen hebben op 'n enkel punt enige toelichting nodig:

- Besloten is om vanuit de reserve grondbedrijf € 6,1 miljoen te storting in de reserve kapitaallasten zwembad. Om de reserve grondbedrijf op peil te houden wordt de laatste termijn van € 2 miljoen pas in 2021 overgeboekt naar de reserve kapitaallasten zwembad.
- Rekening is gehouden met dekking van de bijdragen aan het Regionaal Investeringsfonds (Holland Rijnland) voor de jaren 2018-2024. In die jaren is dekking ten laste van de begroting van de algemene dienst niet meer voorzien.
- Met ingang van 1 januari 2016 geldt de vennootschapsbelastingplicht ook voor overheidsondernemingen in Nederland, dus ook voor gemeenten. Na beoordeling van alle activiteiten binnen de gemeente Noordwijk blijkt voor Noordwijk alleen het grondbedrijf onder de vennootschapsbelasting te vallen. Op basis hiervan is berekend dat de belastingdruk voor de komende jaren ongeveer € 2,0 miljoen zal bedragen. Omdat deze belasting een directe relatie heeft met het grondbedrijf worden deze kosten ten laste van de reserve gebracht.
- Door het bijstellen van de regels van het BBV wordt de overhead grondbedrijf en projecten niet meer ten laste van de verschillende projecten gebracht middels een verdeelsleutel maar komen direct ten laste van de Reserve winst uit Grondbedrijf.

Grondexploitatie	A Gepr. resultaat	B Risico	Wel/niet meenemen*	C Weerstands- capaciteit	D Beoogde investeringen	E Risico
Boechorst	1.333.000	3.900	niet	1.329.100		0
Space Business Park	4.800.000	1.662.000	niet	3.138.000		0
Bedrijfskavels 's-Gravendijck	0		niet	0		0
Centraal Park 1e fase	3.497.000	835.200	niet	2.661.800		0
Wantveld	3.565.000	2.703.600	niet	861.400		0
Offem-Zuid		945.100	wel	0		945.100
Losplaatsweg		25.000	wel	0		25.000
Maarten Kruytstraat /Jan Kroonsplein		1.342.000	wel	0		1.342.000
Bronsgaest	5.000.000		niet	5.000.000		0
Beoogde investeringen (D)						
Storting in reserve kapitaallasten zwembad					-2.000.000	
Beheer openbare ruimte CP 1ste fase					-2.000.000	
Groenonderhoud OZ					-40.000	
Vennootschapsbelasting 2019-2028					-2.000.000	
Afdracht sociale woningen Duineveld					-700.000	
Overhead grondbedrijf en projecten 2019-2028					-2.100.000	
RIF-bijdragen 2019-2024					-3.510.000	
Risico's BIE's zonder grondexploitatie, Voorraden Grond en overige risico's						
BIE's zonder grondexploitatie						
- Van de Mortelstraat		56.400				56.000
- De Nes I		24.800				25.000
Voorraden grond						
- Vuurtorenplein		80.000				0
- Terrein Northgohal		18.000				0
- Voorstraat/Herenweg		150.000				150.000
Overige risico's						
Relatie CP 1e fase, Bronsgaest en Offem Zuid		917.500				918.000
Totaal	18.195.000	8.763.500		12.990.300	-12.350.000	3.461.100
Stand van zaken Reserve per 1-1-2019				14.493.097		
C Weerstandscapaciteit (vanuit resultaten grondexploitaties +/- risico's)				12.990.300		
D Beoogde investeringen				-12.350.000		
Beoogde voorzieningen 2019						
E Beschikbare weerstandscapaciteit				15.133.397		
F Benodigd weerstandsvermogen (risico's, niet gedekt door eigen grondexploitatie)				3.461.100		
Weerstandsratio = E / F						4,4

Daarnaast wordt gekeken of de beschikbare weerstandscapaciteit (reserve grondbedrijf) de komende 4 jaar voldoende op peil is om de benodigde weerstandscapaciteit af te dekken. In de onderstaand overzicht is te zien dat de komende 4 jaar de beschikbare weerstandscapaciteit voldoende is.

Beschikbare weerstandscapaciteit vs Benodigde weerstandscapaciteit	2019	2020	2021	2022
Jaarlijkse beschikbare weerstandscapaciteit (res. Grondbedrijf)	14.493.000	14.542.000	13.509.000	14.077.000
Benodigde weerstandscapaciteit	3.461.100	3.461.100	3.461.100	3.461.100
Verschil	11.031.900	11.080.900	10.047.900	10.615.900

Financiële kengetallen:

De financiële kengetallen geven inzicht in de financiële positie van de gemeente. Op dit moment zijn nog niet alle gegevens bekend (oa het tarief OZB en de balanstotalen). Hierdoor is het nog niet mogelijk om deze gegevens in onderstaand overzicht weer te geven. In de uiteindelijke versie die ter behandeling in de raad van 2 januari 2019 wordt voorgelegd zal onderstaand overzicht wel gevuld zijn. Vooralsnog wordt volstaan met een algemene uitleg over de definities die betrekking hebben op de financiële kengetallen.

	Normen VNG (%)			Indicatoren Noordwijk					
	V	M	O	Rek'17	Begr.18	Begr.19	Begr.20	Begr.21	Begr.22
Netto schuldquote	< 100	100 > <130	> 130						
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 100	100 > <130	> 130						
Solvabiliteitsratio	> 50	30 > <50	< 30						
Kengetal grondexploitatie	Geen norm								
Structurele exploitatieruimte	> 0,6	0 > < 0,6	€ -						
Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishoudens	< 100	100 > <120	> 120						

V = Voldoende M = Gemiddelde O = Onvoldoende

- De netto-schuldquote vergelijkt de leningen van de gemeente (met aftrek van de geldelijke bezittingen) met de totale baten van de begroting. Hiermee geeft deze indicator inzicht in de mate waarin de begroting 'vastligt' voor door rente en aflossing. Tabel Financiële kengetallen presenteert hiernaast ook de schuldquote gecorrigeerd voor de leningen die de gemeente heeft uitstaan (deze middelenvloeien immers op termijn terug).
- De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de gemeentelijke bezittingen (balanstotaal) is gefinancierd uit eigen middelen (eigen vermogen). Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen in het totaal vermogen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen (het financiële kengetal solvabiliteitsratio), hoe gezonder de gemeente.
- Het financiële kengetal 'grondexploitatie' geeft aan hoe groot de investeringen in grondposities (boekwaarde) zijn ten opzichte van de jaarlijkse baten. Voor deze indicator zijn geen normen geformuleerd omdat de boekwaarde op zich niets zegt over de mate waarin vraag en aanbod op elkaar aansluiten en in hoeverre de investeringen dus kunnen worden terugverdiend.
- De indicator 'structurele exploitatieruimte' geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte (structurele baten min structurele lasten) zich verhoudt tot de totale begrotingsbaten. Dit laat zien in hoeverre gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen. VNG waardeert een score hoger dan 0,6 als 'voldoende', een score tussen 0 en 0,6 als 'matig' en een score van 0 als 'onvoldoende'. Noordwijk scoort met 1 % volgens deze normering 'voldoende'. Voor het begrotingstoezicht door de Provincie is de structurele begrotingsruimte 'voldoende' wanneer deze groter is dan 0.
- De indicator 'woonlasten meerpersoonshuishouden' drukt uit hoe de woonlasten (OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing) zich verhouden tot het gewogen landelijk gemiddelde. Hoge woonlasten ten opzichte van het landelijk gemiddelde drukken uit in hoeverre de gemeente al de eigen inkomsten aanspreekt en dus ook beperkt is in het verkrijgen van extra inkomsten. Woonlasten onder het landelijk gemiddelde waardeert VNG als 'voldoende', woonlasten tussen het landelijk gemiddelde en 120% hiervan als 'matig' en woonlasten hoger dan 120% als 'onvoldoende'.

De indicatoren en normen zijn een grofmazig instrument om een uitspraak te kunnen doen over de financiële positie van een gemeente. Als een indicator onvoldoende scoort of meerdere jaren op rij verslechtert, kan dit aanleiding zijn om bij te sturen. Ondanks dat de gegevens nog niet allemaal bekend zijn gaan we er vanuit dat de bovenstaande indicatoren voor Noordwijk zich goed zullen verhouden tot de normen. Daarnaast voldoet Noordwijk ook aan de wettelijke renterisiconorm en kasgeldlimiet voor de financiering. Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf D Financiering.

De gemeente Noordwijk is verantwoordelijk voor de inrichting en beheer van de openbare ruimte binnen haar gemeentegrenzen. De samenhang en structuur in het ontwerpproces en de randvoorwaarden voor de inrichting en het beheer van de openbare ruimte zijn vastgelegd in landelijke CROW-richtlijnen en specifiek voor de gemeente "oud" Noordwijk opgestelde kaders, te weten de Uitwerking Visie Openbare Ruimte (UVOR) en de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR), en voor de gemeente Noordwijkerhout in een Beleidsplan kwaliteit openbare ruimte. Onder beheer van kapitaalgoederen wordt het reguliere- en periodieke onderhoud en vervanging verstaan van onder andere wegen, riolering, openbare verlichting, groen, water en gemeentelijke gebouwen. Voor het beheer wordt gewerkt met, door de raad, goedgekeurde beheerplannen. Het doel van deze beheerplannen is het adequaat en op het gewenste niveau onderhouden én in stand houden van alle kapitaalgoederen. De beheerplannen vormen de basis voor de jaarlijkse begrotingen.

Naast het reguliere beheer worden grootschalige reconstructies uitgevoerd. Deze worden afzonderlijk voor besluitvorming aan de raad aangeboden en worden als investering los van het reguliere beheer gefinancierd. Ook hiervoor is voor de komende jaren een globale planning beschikbaar en zijn de benodigde bedragen reeds in belangrijke mate opgenomen in het investeringsplan.

In de gemeente Noordwijk hanteren de gemeente "oude" Noordwijk en de gemeente Noordwijkerhout afzonderlijke (beheer)plannen die in het jaar 2019 op elkaar aangesloten en geactualiseerd moeten worden.

Kapitaalgoederen;

Wegen en Civieltechnische kunstwerken

De kaders voor de gemeente waarbinnen het beheer van wegen en civiel kunstwerken wordt uitgevoerd zijn respectievelijk het *Beheerplan Wegen* en het *Beheerplan Kunstwerken*. Voor grootschalige reconstructies, die veelal in integrale projecten met onder andere riolerings-, kabel- en leidingwerkzaamheden en groenbeheer plaatsvinden, worden afzonderlijke budgetten aangevraagd. Om fluctuaties in de uitgaven te beperken wordt er gebruik gemaakt van een egalisereserve verhardingen bij de gemeente "oud" Noordwijk en voorziening onderhoud wegen bij de gemeente Noordwijkerhout. Beide gemeenten hebben overigens ook een beheer-/beleidsplan openbare speelvoorzieningen.

Riolering

Het onderhoud en beheer van riolering is een wettelijke taak. De gemeente heeft een zorgplicht voor een doelmatige inzameling en transport van het afvalwater binnen haar grondgebied. Ook het verminderen van vervuiling van het oppervlaktewater, bodem en grondwater en voorkomen van wateroverlast door zowel hemelwater als grondwater behoort tot deze zorgplicht.

De kaders waarbinnen het beheer en onderhoud van riolerings- en waterbeheerwerken voor de gemeente komen uit het regionale *Integraal Afvalwater Ketenplan*. Dit plan is in 2017 geschreven door de waterpartners binnen het samenwerkingsverband Bollenstreek, de gemeenten Katwijk, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oegstgeest en Teylingen en het hoogheemraadschap van Rijnland. Het planmatig onderhoud kent fluctuaties in het uitgavenpatroon. Om de lasten te egaliseren wordt er gebruikgemaakt van een voorziening riolering. Uitgangspunt hierbij is dat er een kostendekkend tarief voor de heffing van gemeentelijke taken is.

Openbare Verlichting

Licht bevordert de verkeersveiligheid en vergroot de sociale veiligheid. Het beheer van de openbare verlichting is vastgelegd voor beide gemeenten in een afzonderlijk Beheerplan openbare verlichting. Hierin is onder andere de vervanging van standaard verlichting naar LED-verlichting in meegenomen. De gemeente "oud" Noordwijk maakt gebruik van een reserve Openbare Verlichting om de fluctuaties in de uitgaven te beperken.

Groen

Goed onderhouden openbaar groen draagt bij aan een prettig woon- en werkklimaat. Openbaar groen heeft door de zuiverende werking op de lucht een positief effect op gezondheid en welzijn van de inwoners. De belangrijkste kaders waarbinnen het groenonderhoud en reconstructies van gemeentelijk groen wordt uitgevoerd is het Groenbeheerplan en de gemeente Noordwijkerhout heeft nog een bomenbeleidsplan. De gemeente hanteert een reserve Groen om de fluctuaties in de uitgaven te beperken.

Water

Belangrijke taken die nodig zijn voor een goed functionerend watersysteem zijn baggeren en het in standhouden van de oevers. Het beheer van de watergangen is voor de gemeente beschreven in het Baggerplan. De gemeente is op grond van de keur en legger van het Hoogheemraadschap Rijnland (HHR) verplicht watergangen te baggeren en vrijkomende bagger te verwerken. Primaire watergangen zijn in onderhoud bij het HHR. Echter het verwerken of afvoeren van de uitkomende bagger is wel voor rekening van de gemeente. Dit is de zogeheten ontvangstplicht. De gemeente "oude" Noordwijk maakt gebruik van een reserve Baggeren en de gemeente Noordwijkerhout van een voorziening Baggeren.

Het onderhoud van oevers is beschreven bij de gemeente "oud" Noordwijk in het beheerplan Oeverbeschermingen en bij de gemeente Noordwijkerhout in het beheerplan Oeverinrichtingen. Zo wordt voorkomen dat de gemeente te maken krijgt met (kritieke) situaties door achterstallig onderhoud waarbij snel dure ingrepen gepleegd moeten worden, ofwel met situaties waarin dit reeds te laat is en schade is opgetreden aan eigen kapitaalgoederen of die van derden. Bij oeverbeschermingen bestaat daarnaast de kans dat bij nalatig onderhoud (niet naleven van eisen van Keur) het HHR de gemeente een verplichting tot herstel oplegt. Waar mogelijk worden natuurvriendelijke oevers aangelegd, die een forse verbetering betekenen voor de verschillende ecosystemen.

Gemeentelijke gebouwen

Voor het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen geldt bij de gemeente "oud" Noordwijk het Meerjaren OnderhoudsPlan gemeentelijke gebouwen en bij de gemeente Noordwijkerhout een beheerplan onderhoud gebouwen. Daarnaast geldt er bij de gemeente Noordwijkerhout ook een beheerplan groot onderhoud De Schelft. In deze plannen is veel aandacht gegeven aan de verduurzaming van gebouwen en het energiemanagement. De gemeente "oud" Noordwijk maakt gebruik van een reserve onderhoud externe gebouwen en een reserve onderhoud onderwijsgebouwen. Gemeente Noordwijkerhout heeft een voorziening groot onderhoud diverse gebouwen en een voorziening groot onderhoud De Schelft.

Begroting 2019-2022

In het hierna opgenomen overzicht is het verloop van de gezamenlijke onderhoudskosten van de kapitaalgoederen weergegeven. Deze kostenontwikkeling is opgenomen in de meerjarenbegroting 2019-2022.

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Openbare verlichting	770.473	784.723	728.882	711.950
Groenvoorziening	2.893.112	2.908.536	2.948.652	3.002.123
Riolering (iAWKP)	3.185.479	3.388.482	3.439.255	3.540.994
Wegen	3.337.245	3.400.620	3.376.869	3.247.611
Water	567.236	584.441	587.984	595.307
Gebouwen (extern)	593.764	602.672	611.712	620.887
Totalen*	11.347.309	11.669.474	11.693.354	11.718.872

* De kosten zijn inclusief kapitaallasten, verzekeringspremies en uren om aansluiting te houden met de voorliggende beheerplannen.

D.

Financiering

De financieringsparagraaf geeft, conform artikel 13 van het BBV, inzicht in het risicobeheer van de financieringsportefeuille, de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

De kaders voor financiering zijn weergegeven in:

- Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido, 2000, laatstelijk gewijzigd in 2008)
- Wet houdbaarheid overheidsfinanciën (Wet Hof, 2013)
- Regeling schatkistbankieren decentrale overheden
- Treasurystatuut
- Financiële verordening

De Regeling schatkistbankieren decentrale overheden heeft tot gevolg dat o.a. gemeenten hun overtollige liquide middelen en beleggingen moeten aanhouden bij het Rijk. Deze middelen mogen niet langer worden uitgezet bij private partijen buiten de schatkist. Het schatkistbankieren dient twee doelen. Ten eerste levert het een bijdrage aan de EMU-schuldverlaging. Daarnaast vermindert schatkistbankieren het financieel risico voor decentrale overheden.

Risicobeheer

Een van de doelstellingen is het beperken van risico's die de gemeente loopt op het gebied van financiering en liquiditeit. Risico's zijn in te delen naar rente en krediet.

Renterisico

Het renterisico is de mate waarin het saldo van de rentelasten en -baten verandert door wijzigingen in het rentepercentage. Het renterisico wordt bepaald door de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Het doel van beide normen is de budgettaire risico's als gevolg van een rentestijging te beperken. Gezien de lage stand van de rente is er sprake van een laag risico.

De kasgeldlimiet is het maximum bedrag waarmee de gemeente haar uitgaven mag financieren met kortlopende financieringsmiddelen. Dit betreffen leningen met een looptijd tot maximaal 1 jaar. De kasgeldlimiet is gesteld op 8,5% van het begrotingstotaal van de gemeente. De kasgeldlimiet is voor 2019 berekend op € 10.121,-.

Zodra deze limiet structureel wordt overschreden zal een langlopende geldlening (moeten) worden aangetrokken.

De wet Fido schrijft voor de kasgeldlimiet per kwartaal te presenteren.

De kasgeldlimiet is voor de afzonderlijke kwartalen in 2019 als volgt te berekenen:

(bedragen x € 1.000,-)	1 ^e kw	2 ^e kw	3 ^e kw	4 ^e kw
Begrote lasten	119.074			
Maximaal toegestane kasgeldlimiet (8,5%)	10.121	10.121	10.121	10.121
Vlottende schuld < 1 jaar	3.300	0	0	500
Vlottende middelen < 1 jaar				
Rekening courant	0	1.500	2.500	0
Deposito's	0	0	0	0
Totaal netto vlottende middelen	-3.300	1.500	2.500	-500
Toegestane kasgeldlimiet	10.121	10.121	10.121	10.121
Ruimte onder kasgeldlimiet	6.821	11.621	12.621	9.621

Uit de voorgaande tabel blijkt dat de netto vlottende schuld de kasgeldlimiet in 2019 niet overschrijdt.

De wens om te financieren met kort of lang geld is afhankelijk van de rentestand.

Als de rente op kort geld lager is zal, zo lang als de kasgeldlimiet dit toestaat, met kort geld gefinancierd worden.

De renterisiconorm geeft een weergave van de spreiding van de renterisico's in de huidige leningenportefeuille over de komende jaren. Door deze spreiding werkt een verandering in de rente vertraagd door op de totale rentelasten. Het renterisico op de vaste leningen wordt bepaald door:

- het deel van de vaste leningen dat geherfinancierd moet worden door nieuwe vaste leningen;

- het deel van de vaste leningen waarvan de gemeente een wijziging van de rente niet kan beïnvloeden (renteherziening op basis van leningsvoorwaarden).
De rente-risiconorm heeft betrekking op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar.

De renterisiconorm is volgens ministeriële regelingen voor gemeenten bepaald op 20% van het totale bedrag van de begroting. De renterisiconorm is voor 2019 € 23.815,-.

Berekeningen van de renterisiconorm voor de jaren 2019-2022:

(bedragen x € 1.000,-)		2019	2020	2021	2022
<i>Renterisico vaste schuld</i>					
1a	Renterisico vaste schuld o/g	0	0	0	0
1b	Renteherziening vaste schuld u/g	0	0	0	0
2	Netto renteherziening (1a-1b)	0	0	0	0
3a	Nieuwe vaste schuld	0	0	0	0
3b	Nieuwe verstrekte lange leningen	0	0	0	0
4	Netto nieuwe vaste schuld (3a-3b)	0	0	0	0
5a	Betaalde aflossingen	11.202	9.566	8.337	6.640
5b	Ontvangen aflossingen	33.080	359	325	336
5	Saldo aflossingen	-21.878	9.207	8.012	6.304
6	Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	-21.878	0	0	0
7	Renterisico vaste schuld (2 en 6)	-21.878	0	0	0
<i>Renterisiconorm</i>					
8	Begrotingstotaal per 1 januari	119.074	114.693	112.760	115.197
9	Vastgesteld %	20%	20%	20%	20%
10	Renterisiconorm (8 x 9/100) of minimumnorm van € 2,5 miljoen	23.815	22.939	22.552	23.039
7	Renterisico vaste schuld	-21.878	0	0	0
11	Ruimte (+)/ overschrijding (-) (10-7)	45.693	22.939	22.552	23.039

Uit de tabel blijkt dat het renterisico op de vaste schuld de renterisiconorm in 2019 niet zal overschrijden.

Kredietrisico

Een kredietrisico is het risico dat de tegenpartij (geldnemers) haar verplichtingen niet kan nakomen.

Overigens moet hierbij opgemerkt worden dat de gemeente verplicht is om uitzettingen te doen bij de schatkist of bij andere lichamen die geen toezichtrelatie hebben met de gemeente. Slechts 0,75% van het begrotingstotaal met een minimum van € 250.000 is uitgezonderd van het schatkistbankieren. Het kredietrisico doet zich dan ook in hoofdzaak voor bij het verstrekken van geldleningen en garanties uit hoofde van de publieke taak.

Het is niet de taak van de gemeente om gelden aan verenigingen of instellingen uit te lenen. Als toch wordt besloten een geldlening uit hoofde van de publieke taak te verstrekken, dan worden, op basis van het huidige Treasurystatuut, zekerheden of garanties geëist.

Het kunnen aantrekken van voordelige geldleningen door verenigingen of instellingen uit hoofde van de publieke taak kan bereikt worden door garantstelling van leningen, te verstrekken aan reguliere banken. Het verstrekken van geldleningen en garanties uit hoofde van de publieke taak kan niet zonder toestemming van de gemeenteraad.

In het verleden zijn geldleningen verstrekt aan de Woningstichting Sint Antonius van Padua. Op 1 januari 2019 betreft dit nog een bedrag van € 7.283.375. De gemeente kon destijds onder gunstiger leningsvoorwaarden geld aantrekken dan de woningstichting. In beginsel worden nu geen nieuwe geldleningen meer verstrekt.

De verstrekte geldleningen aan de woningstichting zijn geborgd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. De gemeente treedt hierbij overigens weer op als achtervang. Gelet op de financiële situatie bij de woningstichting is dit verantwoord.

Per 1 januari 2018 stonden zowel de gemeente Noordwijk als de gemeente Noordwijkerhout garant voor leningen van de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij Duin- en Bollenstreek (GOM) tot maximaal € 7 miljoen (1/6^e van € 42 miljoen). Met ingang van 2019 hoeft er voor de GOM nog maar € 35 miljoen aan garantstelling te zijn, verdeeld over 5 gemeenten. Zodoende wordt de maximale garantstelling voor de fusiegemeente Noordwijk € 7 miljoen. Hier is sprake van de uitoefening van de publieke taak.

Ten slotte worden, vanuit de publieke taak volkshuisvesting, sinds 2010 aan starters, zogenoemde startersleningen verstrekt om het kopen van een bestaande woning mogelijk te maken. De gemeente heeft hiervoor een revolverend fonds bij Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten, die de middelen beheert ten behoeve van het verstrekken van startersleningen. De starterslening overbruggt het verschil tussen de verwervingskosten van de woning en het bedrag dat de starter maximaal kan lenen volgens de normen van de Nationale Hypotheek Garantie (NHG). De starterslening is een lening waarover de eerste drie jaar geen rente en aflossing betaald wordt.

Rente

Rente speelt een belangrijke rol in de begroting. Door de omvang van deze bedragen is het wenselijk dit onderdeel inzichtelijk te maken. Daarbij gaat het zowel om de factoren die invloed op de rente hebben als het in beeld brengen van de keuzemogelijkheden die aanwezig zijn. Onderscheid kan worden gemaakt tussen korte rente en lange rente. Korte rente geldt voor kort geld (leningen met looptijd korter dan een jaar) en lange rente voor lang geld (leningen met looptijd langer dan een jaar).

Renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt worden nauwlettend gevolgd. Dit gebeurt onder andere door gebruik te maken van de informatie van banken (in hoofdzaak de BNG) en andere bemiddelaars op de geld- en kapitaalmarkt. Daardoor blijft de gemeente op de hoogte van belangrijke ontwikkelingen. Al een aantal jaren is er sprake van een lage rente. Bij kort geld is er zelfs sprake van een negatieve rente.

Als er sprake is van een liquiditeitstekort wordt er zoveel mogelijk gebruik gemaakt van kasgeldleningen (kort geld). Wordt de kasgeldnorm gedurende drie kwartalen overschreden dan dient volgens de voorschriften een langlopende geldlening te worden aangetrokken. Op basis van een over te leggen plan kan door de provincie hiervoor ontheffing verleend worden. Voor de hoogte van een aan te trekken langlopende geldlening wordt gekeken naar de geldbehoefte voor de korte én middellange termijn (te verwachten grote projecten) en de hoogte van de rente.

Rentevisie

De rentetarieven zijn t.o.v. vorig jaar nagenoeg hetzelfde, waardoor er nog steeds goedkoop geld kan worden geleend. De rente voor de korte termijn ligt momenteel tussen de -/- 0,39 % en -/- 0,29 %. Terwijl de rente voor lang geld ligt tussen de 0,28 % en 1,52 %.

Renteomslag taakvelden en financieringsbehoefte

Op advies van de Commissie BBV wordt onderstaande schema rentetoe-rekening in deze paragraaf opgenomen met ingang van de Begroting 2017. In dit schema is ook de financieringsbehoefte opgenomen.

De externe rentelasten over de korte en lange financiering	€	2.144.526,98
De externe rentebaten	-/-	€ 1.451.618,34
Totaal door te rekenen externe rente	€	692.908,64
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	€ 167.850,60
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	€ -
	-/-	€ 167.850,60
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	€	525.058,04
Rente over eigen vermogen		0
Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		
Totaal geraamde aan taakvelden toe te rekenen rente	€	525.058,04
De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-/-	€ 933.440,45
Renteresultaat op het taakveld Treasury	€	408.382,41
Externe rente (afgerond op 0,5 %)		2,50%
Rente % maximaal te berekenen over eigen vermogen (afgerond op 0,5 %)		2,50%
Rente % maximaal toe te rekenen aan BIE (afgerond op 0,5%)		0,99%
Rente % maximaal toe te rekenen aan taakvelden		0,50%

Gegevens	Leningbedrag	Rentelast
Leningenportefeuille	€ 69.381.699	€ 1.806.522
Nieuwe leningen vanuit 2019	€ 27.000.000	€ 270.000
Financieringstekort	€ 6.800.498	€ 68.005
Voorzieningen	€ 18.162.459	
Totale Vreemd Vermogen	€ 121.344.656	€ 2.144.527
	Bedrag	
Algemene Reserve	€ 48.837.399	
Bestemmingsreserves	€ 69.725.956	
Overige reserves	€ 14.911.196	
Totale Eigen Vermogen	€ 133.474.551	
	Bedrag	Toegerekende rente
Boekwaarde BIE's	€ 16.954.606	€ 167.850,60
Boekwaarde BIE's zonder GREX	€ -	€ -
Totale Boekwaarde Grondexploitatie	€ 16.954.606	€ 167.851
	Bedrag	Toegerekende rente
Boekwaarde activa integraal gefinancierd	€ 169.018.774	€ 845.093,87
Boekwaarde waar geen rente over wordt gerekend	€ 51.176.512	
Boekwaarde nieuwe investeringen (IP 2019-2022) jaarschijf 2019	€ 1.108.496	€ 5.542,48
Investeringsambities	€ 16.560.820	€ 82.804,10
Totale boekwaarde activa	€ 237.864.601	

Voor de financiering van investeringen wordt gebruikgemaakt van overtollige liquide middelen en indien nodig worden kort- of langlopende geldleningen aangetrokken.
De gemeente Noordwijk heeft per 1 januari 2019 de volgende leningenportefeuille:

Leninq-nummer	Oorspronkelijk bedrag van de geldleninq	Inqangsdatum	Omschrijvinq	Jaar van de (laatste) aflossinq	Renteper-centage	Restantbedraq aan het begin van het dienstjaar	Rentelasten in het dienstjaar	Betaalde aflossinq in het dienstjaar	Restantbedraq aan het einde van het dienstjaar	Aflossinq in jaren
150	4.537.802,16	19-12-1995	Nederlandse Waterschapsbank	2023	4,500	907.560,36	34.686,21	181.512,09	726.048,27	25
151	2.268.901,08	19-12-1998	Bank Nederlandse Gemeenten	2019	4,290	113.445,13	466,68	113.445,05	0,08	20
153	2.268.901,08	09-02-1999	Bank Nederlandse Gemeenten	2019	5,210	113.445,13	3.449,14	113.445,05	0,08	20
154	2.722.681,30	29-09-1999	Bank Nederlandse Gemeenten	2019	5,645	136.134,16	5.726,74	136.134,06	0,10	20
156	2.268.901,08	29-02-2000	Bank Nederlandse Gemeenten	2020	5,910	226.890,18	7.773,01	113.445,05	113.445,13	20
157	1.361.340,65	29-03-2001	Bank Nederlandse Gemeenten	2021	5,310	204.201,14	8.075,18	68.067,03	136.134,11	20
158	3.176.461,51	27-09-2001	Bank Nederlandse Gemeenten	2021	5,320	476.469,15	23.113,71	158.823,08	317.646,07	20
164	7.000.000,00	18-05-2004	Bank Nederlandse Gemeenten	2024	4,685	2.100.000,00	87.820,10	350.000,00	1.750.000,00	20
165	2.000.000,00	07-09-2004	Bank Nederlandse Gemeenten	2024	4,395	600.000,00	24.868,71	100.000,00	500.000,00	20
166	13.000.000,00	22-12-2009	Bank Nederlandse Gemeenten	2030	3,250	1.300.000,00	41.092,47	1.300.000,00		10
167	11.000.000,00	22-12-2010	Bank Nederlandse Gemeenten	2020	3,240	2.200.000,00	70.303,56	1.100.000,00	1.100.000,00	10
168	15.000.000,00	22-12-2011	Bank Nederlandse Gemeenten	2021	2,780	4.500.000,00	123.951,29	1.500.000,00	3.000.000,00	10
170	17.000.000,00	16-9-2013	Nationale Nederlanden	2023	2,045	8.500.000,00	163.633,62	1.700.000,00	6.800.000,00	10
171	5.500.000,00	23-12-2013	Bank Nederlandse Gemeenten	2023	1,945	2.750.000,00	53.223,73	550.000,00	2.200.000,00	10
172	17.500.000,00	30-10-2014	Bank Nederlandse Gemeenten	2024	0,865	10.500.000,00	88.176,53	1.750.000,00	8.750.000,00	10
175	3.462.759,00	1-12-1992	NWB	2032	4,040	2.170.329,11	87.275,30	118.324,47	2.052.004,64	40
176	3.539.486,00	1-4-1993	Bank Nederlandse Gemeenten	2033	3,340	2.169.094,00	69.585,37	113.747,00	2.055.347,00	40
177	3.630.242,00	16-5-1994	NWB	2044	3,370	2.853.196,01	94.659,38	70.321,88	2.782.874,13	50
178	907.560,43	1-9-1987	Bank Nederlandse Gemeenten	2020	5,960	90.756,04	4.505,08	45.378,02	45.378,02	57
179	7.000.000,00	2-12-2005	Bank Nederlandse Gemeenten	2045	3,964	5.767.554,57	228.625,86	123.146,14	5.644.408,43	33
180	7.000.000,00	30-6-2008	Bank Nederlandse Gemeenten	2032	4,659	4.922.623,51	224.920,40	255.719,86	4.666.903,65	40
181	3.500.000,00	24-6-2010	Bank Nederlandse Gemeenten	2035	3,850	2.380.000,00	88.809,48	140.000,00	2.240.000,00	25
182	11.000.000,00	25-4-2013	Bank Nederlandse Gemeenten	2022	1,495	4.400.000,00	65.780,00	1.100.000,00	3.300.000,00	9,7
183	10.000.000,00	16-6-2015	Bank Nederlandse Gemeenten	2040	2,060	10.000.000,00	206.000,00		10.000.000,00	25
	156.645.036,29		<u>Totaal lanolpende geldleninqen</u>			<u>69.381.698,49</u>	<u>1.806.521,52</u>	<u>11.201.508,78</u>	<u>58.180.189,71</u>	

Bedrijfsvoering betreft de bedrijfsprocessen binnen een gemeente om de (externe) beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren en de sturing en beheersing daarvan.

Deze processen richten we doeltreffend (effectief), doelmatig (efficiënt), en rechtmatig (conform de geldende wetgeving) in. Het doel hiervan is om maximale capaciteit (tijd, geld, ed.) over te houden voor de uitvoering van de overige programma's.

In deze paragraaf zijn de volgende thema's opgenomen:

- Informatievoorziening en informatiebeveiliging
- Privacy
- Het Nieuwe Noordwijkse Werken

Informatievoorziening

Informatievoorziening is één van de belangrijke pijlers van de bedrijfsvoering. Om te zorgen dat de informatievoorziening van de gemeente aan blijft sluiten bij de vernieuwde bedrijfsvoering zal het informatiebeleid in 2019 worden herzien. Aandacht zal worden besteed aan de zaken die op korte termijn spelen zoals tijd- en plaatsafhankelijk werken, het digitaal stelsel omgevingswet (DSO) en de Wet Digitale Overheid. Maar ook de lange termijn ontwikkelingen komen aan bod zoals: datagedreven werken, smart society, internet of things, big data, blockchain, etc.

Informatiebeveiliging

Beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van alle vormen van informatie is essentieel voor de dienstverlening en bedrijfsvoering. Informatieveiligheid is hierin een permanent speerpunt van de gemeente.

In 2019 gaan we verder met het doorvoeren van het informatiebeveiligingsbeleid en de beveiligingsmaatregelen. Eind 2019 verwachten we de maatregelen geïmplementeerd te hebben. Door middel van ENSIA (eenduidige Normatiek Single Information Audit) verantwoordt het college zich naast verticaal aan nationale toezichthouders ook horizontaal aan de gemeenteraad. In 2019 zal tevens het informatiebeveiligingsbeleid worden geactualiseerd.

Door middel van interne en extern audits zal o.a. naleving op het gebied van informatieveiligheid worden getoetst.

Privacy

Per 28 mei 2018 is de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Door de komst van de AVG hebben organisaties die persoonsgegevens verwerken meer verplichtingen. Er wordt meer nadruk gelegd op de verantwoordelijkheid van de organisatie zelf om te kunnen aantonen dat zij zich aan de wet houden. De functionaris gegevensbescherming houdt toezicht op de toepassing en naleving van de AVG.

Voor zowel informatieveiligheid en privacy zal de nadruk in 2019 komen te liggen op bewustwording van de individuele medewerker. Zij zijn gelet op de nieuwe organisatie, de zelforganiserende teams, hiervoor zelf verantwoordelijk. Door middel van workshop en e-learning zal de bewustwording worden vergroot.

Het Nieuwe Noordwijkse Werken

Met ingang van 2019 gaat Noordwijk aan de slag met Het Nieuwe Noordwijkse Werken. Naast aanpassing van de organisatie betekent dit noodzakelijke aanpassingen aan de werkplekken. Vanaf 2019 kunnen de medewerkers flexibel en plaats-ongebonden werken in beide daarvoor verbouwde gemeentehuizen. Mogelijkheden voor definitieve huisvesting op langere termijn wordt onderzocht.

F.

Verbonden partijen

Paragraaf Verbonden partijen

Na de fusie van de gemeente Noordwijk en Noordwijkerhout neemt de nieuwe gemeente Noordwijk per 1 januari 2019 in navolging van haar rechtsvoorgangers deel aan verschillende gemeenschappelijke regelingen.

De wet Ahri bepaalt dat de gemeenschappelijke regeling ongewijzigd van kracht blijft onder voorwaarde dat in een periode van zes maanden na de vorming van de nieuwe gemeente de deelnemers de gemeenschappelijke regeling checken op de mogelijke gevolgen van de fusie voor de regeling en zo nodig voorzieningen treffen, zoals de bepaling van de financiering en aanpassing van de gemeenschappelijke regeling. Dit wordt gedaan door de organisaties van de gemeenschappelijke regelingen zelf. Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie, waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft.

Conform artikel 15 uit het BBV, beschrijft deze paragraaf eerst de visie op de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen. Daarna worden de gemeentelijke bijdrage per verbonden partij en een lijst van verbonden partijen gepresenteerd. Tot slot worden de individuele ontwikkelingen per verbonden partij beschreven.

Visie op verbonden partijen

De strategische visie 'Verbinden met het doel voor ogen' laat een verschuiving zien van een rechtmatige en presterende overheid naar netwerkende en participatieve overheid.

De samenwerkingen met verbonden partijen dienen een doeltreffende en efficiënte bijdrage te leveren aan de ontwikkeling of het realiseren van maatschappelijke, economische of ruimtelijke opgaven.

Over de invulling van de taken leggen de verbonden partijen inhoudelijke en financiële verantwoording af en vindt er een toetsing plaats op kwetsbaarheid, kwaliteit en kostenbesparing.

Lijst van verbonden partijen

Volgens het BBV voorschrijft is de indeling van de lijst van verbonden partijen opgenomen in deze begroting.

De wijze waarop verbonden partijen een bijdrage leveren aan de doelstellingen is reeds in de programma's opgenomen.

De financiële informatie uit de lijst betreft het begrotingsjaar 2019 (volgens het BBV). Wanneer een verbonden partij deze informatie nog niet paraat heeft, is de meest recente informatie weergegeven.

In de paragraaf 'Weerstandstandsvermogen' zijn bij de totale risico-inschatting de financiële risico's van de verbonden partijen beschreven. In onderstaande toelichting zijn de risico's per verbonden partij opgesteld.

Gemeenschappelijke regelingen

Intergemeentelijke Sociale Dienst, Lisse (bedragen in x €)

Doel:

Doelmatige uitvoering van de wetten op het gebied van sociale zekerheid en sommige onderdelen van de Wmo (met name hulp bij het huishouden) w aarvan de uitvoering aan de gemeenten, al dan niet in medebew ind, is opgedragen. Voorts is de dienst belast met de uitvoering van algemene maatregelen van bestuur, uitvoeringsregelingen van de sociale wetten en andere gemeentelijke taken op het gebied van de sociale zekerheid. De taken w orden zoveel mogelijk uitgevoerd in samenw erking met arbeidsvoorziening, organisaties van zorginstellingen en instanties die met de uitvoering van sociale zekerheidsw etten zijn belast. De dienst is bovendien belast met de opvang en verzorging van slachtoffers in het kader van de rampenplannen van de vier aangesloten gemeenten. Tekorten of overschotten worden met de deelnemende gemeenten verrekend.

Openbaar belang:

Individuele voorzieningen op het gebied van w erk, inkomen en zorg.

Rechtsvorm: Gemeenschappelijke regeling

Zeggenschap: Tw ee w ethouders in het Algemeen Bestuur; w ethouder in Dagelijks Bestuur

Financieel belang/bijdrage 2019: 11.204.303

Eigen vermogen 01-01-2019: 0 **Eigen vermogen 31-12-2019:** 0

Vreemd vermogen 01-01-2019: 0 **Vreemd vermogen 31-12-2019:** 0

Resultaat 2019: 0

Risico's:

De ISD Bollenstreek kent enkele 'openeinderegelingen', w aarbij een overschrijding van de budgetten resulteert in een hogere bijdrage van de gemeente. Voor de ISD Bollenstreek ligt het risico voor onze gemeente enerzijds in de bijdrage in de exploitatielasten en anderzijds in de uitvoering van openeinderegelingen.

Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek, Voorhout (bedragen in x €)

Doel:

Doelmatige verw ijdering van afvalstoffen (service, kosten en milieu), beheren en exploiteren van gemeenschappelijke vuilafvoerinstallatie(en) en het tot stand brengen van economische bedrijfsvoering. De exploitatie w ordt uitgevoerd door De Meerlanden Holding te Aalsmeer.

Openbaar belang:

De zorg voor op doelmatige en milieuhygiënisch verantw oorde w ijze verw erken, vernietigen en afvoeren van afvalstoffen.

Rechtsvorm: Gemeenschappelijke regeling

Zeggenschap: Wethouder, tevens voorzitter, in het Algemeen Bestuur.

Financieel belang/bijdrage 2019: 248.182

Eigen vermogen 1-1-2019: 30.000 **Eigen vermogen 31-12-2019:** 30.000

Vreemd vermogen 1-1-2019: 0 **Vreemd vermogen 31-12-2019:** 0

Resultaat 2019: 0

Risico's:

Eventueel onvoorzienne kosten in onderhoud van de overslaginstallatie.

Veiligheidsregio Holland Midden, Leiden (bedragen in x €)

Doel:

Hoogw aardige brandw eezorg en adequate crisisorganisatie. Versterken van de generieke crisisorganisatie en in het bijzonder de reactiekracht op alle soorten incidenten en het uitoefenen van de taken die in de Wet veiligheidsregio's aan de bestuursorganen van de gemeente zijn opgedragen.

Openbaar belang:

Het behartigen van de belangen van de aan de regeling deelnemende gemeenten op het terrein van de politie, brandw eer, rampenbestrijding en het realiseren van een gecoördineerde inzet bij zw are ongevallen en rampen betrokken organisaties, instellingen en diensten.

Rechtsvorm: Gemeenschappelijke regeling

Zeggenschap: De burgemeester heeft zitting in het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur.

Financieel belang/bijdrage 2019: 2.746.515

Eigen vermogen 01-01-2019: 541.800 **Eigen vermogen 31-12-2019:** 4.574.000

Vreemd vermogen 01-01-2019: 27.169.000 **Vreemd vermogen 31-12-2019:** 35.075.000

Resultaat 2019: 0

Risico's:

De risico's staan beschreven in de programmabegroting van de Veiligheidsregio Hollands Midden onder de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. De risico's hebben onder andere betrekking op de aanwezigheid van gekwalificeerd of boventalig personeel, de indexpercentages, veranderende wet- en regelgeving en de afschrijving van bedrijfsmiddelen.

Holland Rijnland, Leiden (bedragen in x €)**Doel:**

Holland Rijnland is de samenwerkingsorganisatie van 13 gemeenten die gelegen zijn tussen de metropoolregio's Amsterdam en Rotterdam Den Haag. In de domeinen maatschappij, economie en leefomgeving faciliteert Holland Rijnland regionale samenwerking. Daarnaast voert hij taken uit op het gebied van leerplicht, jeugdhulp, woonruimteverdeling en doelgroepenvervoer. Daartoe is een Inhoudelijke Agenda 2016-2020 vastgesteld, die in de komende tijd tot uitvoering gebracht wordt.

Openbaar belang:

Een evenwichtige ontwikkeling van de regio en het zo goed mogelijk op elkaar afstemmen van de belangen van de deelnemende gemeenten en hun inwoners.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling		
Zeggenschap:	Burgemeester en raadslid in het Algemeen Bestuur.		
Financieel belang/bijdrage 2019:	682.426		
Eigen vermogen 01-01-2019:	352.000	Eigen vermogen 31-12-2019:	352.000
Vreemd vermogen 01-01-2019:	40.944.000	Vreemd vermogen 31-12-2019:	40.944.000
Resultaat 2019:	0		

Toelichting financieel belang:

Eigen en vreemd vermogen is gebaseerd op de geprognosticeerde balans uit de begroting 2019.

Risico's:

De deelnemende gemeenten zijn op grond van de gemeenschappelijke regeling geheel gezamenlijk verantwoordelijk voor de financiële situatie bij het samenwerkingsorgaan en voor mogelijke tekorten of financiële tegenvallers. Dit betekent dat Holland Rijnland in principe geen weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit hoeft te hebben. Holland Rijnland mag een algemene reserve aanhouden van € 250.000 om kleine tegenvallers in de bedrijfsvoering op te kunnen vangen. De risico's liggen op het gebied van: Benodigde inhuur, ontwikkelingen in wet- en regelgeving, rechtmatigheid (fraude, onbevoegd gedrag), aansprakelijkheid en juridische ondersteuning, sociaal/medische ondersteuning, technische incidenten, aanspraken op personele regelingen en IKB (verkoop verlofuren).

Werkvoorzieningschap Kust-, Duin- en Bollenstreek (de Maregroep) (bedragen in x €)**Doel / openbaar belang:**

Deze regeling zorgt ervoor dat inwoners met een beperking of belemmering kunnen blijven werken in een sociale werkvoorziening. Onderling worden afspraken gemaakt over plaatsing van de inwoners en daarvoor wordt naar rato een geldbedrag per gemeente gerekend. Er worden afspraken gemaakt over de verantwoordingsaspecten van de rechtmatigheidsaspecten.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap Kust-, Duin- en Bollenstreek		
Zeggenschap:	Wethouder is lid van het Algemeen Bestuur en lid van de AVA.		
Financieel belang/bijdrage 2019:	251.092		
Eigen vermogen 01-01-2019:	3.400.000	Eigen vermogen 31-12-2019:	3.400.000
Vreemd vermogen 01-01-2019:	1.000.000	Vreemd vermogen 31-12-2019:	1.000.000
Resultaat 2019:	0		

Risico's:

Voor de Maregroep geldt een bijdrage van de gemeente in het tekort via een bonus/malusregeling terwijl er vanwege rijksbezuinigingen vanaf 2011 een gemeentelijke bijdrage geldt.

Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden, Leiden (bedragen in x €)**Doel:**

De Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg (RDOG) Hollands Midden, met als uitvoerende eenheden de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Hollands Midden, bureau GHOR Hollands Midden en de Regionale Ambulancevoorziening (RAV) Hollands Midden, geeft uitvoering aan de Wet Publieke Gezondheid en taken op het terrein van de gezondheidszorg en aan de geneeskundige hulpverlening bij rampen. Daarnaast heeft de RDOG tot taak: het instellen, in stand houden en continu paraat hebben van een centrale post ten dienste van het ambulancevervoer.

Openbaar belang:			
De RDOG Hollands Midden bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en het welbevinden van de burgers in de regio Hollands Midden in zowel reguliere omstandigheden als crisissituaties.			
Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling		
Zeggenschap:	Wethouder in het Algemeen Bestuur.		
Financieel belang/bijdrage 2019:	1.996.000		
Eigen vermogen 01-01-2019:	2.699.000	Eigen vermogen 31-12-2019:	2.903.000
Vreemd vermogen 01-01-2019:	28.372.000	Vreemd vermogen 31-12-2019:	30.361.000
Resultaat 2019:	0		
Risico's:			
De risico's staan beschreven in de programmabegroting van de RDOG Hollands Midden onder de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing, subsectie Risicomanagement. De risico's hebben onder andere betrekking op de implementatie digitaal dossier JGZ, beperkingen in de formatie, afhankelijkheid van externe expertise bij automatisering, positionering MZVT, onvoldoende kennis over wet- en regelgeving en het functioneren van het nieuwe Portefeuilleoverleg Publieke Gezondheid (PPG).			

Gemeentelijke regeling belastingen Lisse-Noordwijk-Teylingen (bedragen in x €)			
Doel / openbaar belang:			
Beperken van de kwetsbaarheid, het behalen van efficiencyvoordelen en de verbetering van de continuïteit en kwaliteit van de uitvoering van de belastingheffing en invordering.			
Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling werkvoorzieningschap Kust-, Duin- en Bollenstreek		
Zeggenschap:	Wethouder is lid van het Algemeen Bestuur en lid van de AVA.		
Financieel belang/bijdrage 2019:	594.068		
Eigen vermogen 01-01-2019:	0	Eigen vermogen 31-12-2019:	0
Vreemd vermogen 01-01-2019:	0	Vreemd vermogen 31-12-2019:	0
Resultaat 2019:	0		
Risico's:			
Algemene risico's genoemd in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing			

Omgevingsdienst West Holland (bedragen in x €)			
Doel / openbaar belang:			
Ondersteuning van de belangen van de deelnemers op het gebied van omgeving en milieu, met name ter behartiging van het gemeentelijk belang van de beleidsontwikkeling op het gebied van omgeving en milieu, alsmede gericht op een efficiënte en doelmatige uitvoering van de gemeentelijke taken en bevoegdheden			
Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling werkvoorzieningschap Kust-, Duin- en Bollenstreek		
Zeggenschap:	Wethouder is lid van het Algemeen Bestuur en lid van de AVA.		
Financieel belang/bijdrage 2019:	3.334.000		
Eigen vermogen 01-01-2019:	1.371.818	Eigen vermogen 31-12-2019:	
Vreemd vermogen 01-01-2019:	6.384.066	Vreemd vermogen 31-12-2019:	
Resultaat 2019:	0		
Risico's:			
Zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.			

Vennootschappen en corporaties

BNG, Den Haag (bedragen in x €)

Doel / (openbaar) belang:

De NV Bank Nederlandse Gemeenten is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Met het deelnemen in het maatschappelijk kapitaal van de NV wordt beoogd te voorzien in het (gemeenschappelijk) behartigen van de belangen rondom de kapitaalbehoefte van onder meer de lagere overheden.

Rechtsvorm: Structuur Vennootschap

Zeggenschap: Wethouder in AVA.

Aantal aandelen: 21.411

Dividend: 45.000

Risico's:

Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen; de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. De gemeente ontvangt jaarlijks dividend. De resultaten van deze deelneming fluctueren en daarmee ook de dividenduitkering.

Dunea, Zoetermeer (bedragen in x €)

Doel:

Excellente dienstverlening, leveringsbetrouwbaarheid en aandacht voor natuur-, recreatie- en waterkwaliteit. Dunea produceert en levert drinkwater in het westelijk deel van Zuid-Holland.

Openbaar belang:

De productie en levering van goed en betrouwbaar drinkwater, 24 uur per dag, met zo min mogelijk storingen.

Rechtsvorm: NV

Zeggenschap: Wethouder in AVA.

Aantal aandelen: 130.755

Dividend: 0

Risico's:

De gemeente is aandeelhouder. Het risico voor de aandeelhouder beperkt zich tot de wettelijke risico's.

Liander, Arnhem (bedragen in x €)

Doel:

Het snel, innovatief en betrouwbaar leveren van (energie)diensten en deze continu verbeteren.

Openbaar belang:

Liander beheert elektriciteits- en gasnetwerken (in Zuid-Holland, Gelderland, Flevoland en delen van Friesland) en is verantwoordelijk voor het transport van betaalbare, duurzame en veilige energie.

Rechtsvorm: NV

Zeggenschap: Wethouder in AVA.

Aantal aandelen: 1.011.302

Dividend: 665.000

De Meerlanden Holding NV, Aalsmeer (bedragen in x €)

Doel:

De Meerlanden Holding NV is een overheids NV die zich richt op het inzamelen, verwerken en recyclen van de afvalstoffen en aanverwante taken voor onze en enkele omliggende gemeenten. In een dienstverleningsovereenkomst van 5 jaar zijn de aard en omvang van de te leveren diensten en de vergoeding vastgelegd. Deze vergoeding wordt zo laag mogelijk gehouden. Marktconform, tegen een goede prijs en kwaliteitsverhouding.

Openbaar belang:

Rechtsvorm: NV

Zeggenschap: Wethouder in AVA.

Aantal aandelen: 2.447

Dividend: 22.000

GOM, Noordwijk (bedragen in x €)**Doel:**

Het daadwerkelijk realiseren van de herstructurering en gebiedsontwikkeling van de Greenport Duin- en Bollenstreek d.m.v. het zelfstandig realiseren van ruimtelijke projecten en door het maken van afspraken of het aangaan van overeenkomsten met derden over de uitvoering van ruimtelijke projecten.

Het verrichten van alle overige handelingen op commercieel en financieel gebied, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

Openbaar belang:

De herstructurering van het buitengebied van de Duin- en Bollenstreek en de beoogde ruimtelijke ontwikkelingen en kwaliteitsverbetering.

Rechtsvorm:	BV
Zeggenschap:	Wethouder in AVA.
Aantal aandelen:	2
Dividend:	0

Risico's:

Met inachtneming van de kapitaalbreng van de 6 gemeenten (€ 390.000), de € 10 miljoen bijdrage van Holland Rijnland uit het regionaal investeringsfonds (RIF) voor de Greenport en een nader te bepalen deel van de € 20 miljoen uit het RIF voor de regionale groenstructuur, de toegekende FES-gelden, eventuele provinciale bijdragen en rijksbijdragen, eventuele andere subsidies en de opbrengst uit de verkoop van gronden is het uitgangspunt van de GOM een budgettair neutraal eindresultaat.

Voor de GOM geldt dat het kapitaal in de vorm van vreemd vermogen noodzakelijk was om projecten mogelijk te maken.

De zes Greenportgemeenten hebben hiervoor ieder een garantstelling van € 7.000.000, verstrekt. Ons risico is dus beperkt tot die garantstelling.

Jaarlijks worden door de GOM de risico's geïventariseerd. Volgens de brief van de GOM d.d. 19 april 2016 is het maximale hypothetische risico voor 2017 berekend op 8,2 miljoen euro. Als één van de zes aandeelhouders komt dat voor Noordwijk neer op een risico van 1,37 miljoen. De kans hierop wordt echter geschat op kleiner dan 5%. De aandeelhouders kunnen overwegen te verstaanvermogen aan te houden van 0,068 miljoen (5% van 1,37 mln).

Stichtingen en verenigingen**Stichting RIJK, Heemstede (bedragen in x €)****Doel / openbaar belang:**

Stichting Regionaal Inkoopbureau IJmond en Kennemerland (RIJK) is een samenwerkingsorganisatie tussen een aantal gemeenten in Noord-Holland en sinds kort 3 gemeenten in Zuid-Holland. Het doel van de stichting is om financiële, kwalitatieve en procesmatige inkoopvoordelen voor haar leden te behalen. Daarnaast wordt inkoop als strategisch en tactisch instrument ingezet ter ondersteuning van de beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Rechtsvorm:	Stichting		
Zeggenschap:	Gemeentesecretaris is lid Algemeen Bestuur.		
Financieel belang/bijdrage 2019:	197.400		
Eigen vermogen 01-01-2019:	515.000	Eigen vermogen 31-12-2019:	515.000
Vreemd vermogen 01-01-2019:	0	Vreemd vermogen 31-12-2019:	0
Resultaat 2019:	0		

Samenwerkingsovereenkomst Noordwijk en AVR (bedragen in x €)**Doel / openbaar belang:**

Deze regeling zorgt ervoor het realiseren van een efficiënte, effectieve en kwalitatieve hoogwaardige uitvoering van de afvalinzameling en aanverwante zaken in de kernen Noordwijk aan Zee en Noordwijk Binnen

Rechtsvorm:	Samenwerkingsovereenkomst		
Zeggenschap:	Wethouder is lid van het Algemeen Bestuur en lid van de AVA.		
Financieel belang/bijdrage 2019:	1.141.680		
Eigen vermogen 01-01-2019:	45.000	Eigen vermogen 31-12-2019:	45.000
Vreemd vermogen 01-01-2019:	504.786	Vreemd vermogen 31-12-2019:	504.786
Resultaat 2019:	0		

Risico's:

Zie paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing.

Vereniging van Nederlandse Gemeente (bedragen in x €)			
Doel / openbaar belang:			
De VNG behartigt de belangen van de gemeenten, voert gemeenschappelijke diensten voor gemeenten uit.			
Rechtsvorm:	Vereniging		
Zeggenschap:	1 lid gemeente in ALV		
Financieel belang/bijdrage 2019:			
Eigen vermogen 01-01-2019:	65.548.000	Eigen vermogen 31-12-2019:	65.530.000
Vreemd vermogen 01-01-2019:	81.229.000	Vreemd vermogen 31-12-2019:	76.374.000
Resultaat 2019:	209.000		
Risico's:			
Zie paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing.			

Ontwikkelingen

ISD

De ISD wil in 2019 een verbetering van kwaliteit van de dienstverlening op het terrein van werk en inkomen realiseren. De klant en diens zelfstandige bestaansvoorziening staan centraal (Wmo, gehandicaptenparkeerkaart, gemeentelijke schuldhulpverlening, etc.) Daarnaast regelt de ISD de berekening, uitbetaling en administratieve afhandeling van individuele jeugdhulpvoorzieningen die zijn verstrekt in de vorm van een persoonsgebonden budget (PGB) zoals bedoeld in de verordening jeugdhulp.

Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek

De VAB bereidt een nieuwe aanbesteding voor m.b.t. de periode van 1 januari 2019 tot 31 december 2022. Het terrein is vergund voor een inrichting bestemd voor het op- en overslaan van gescheiden ingezameld huishoudelijk rest en gft-afval en daarmee vergelijkbaar bedrijfsafval, plantsoenafval, snoeiafval en bloembollen.

Concreet is het terrein vergund voor:

- De op- en overslag van 66.000 ton restafval uit huishoudelijke afval per jaar
- De op- en overslag van 66.000 ton gft-afval per jaar;
- De op- en overslag van 44.000 ton met huishoudelijk afval vergelijkbaar bedrijfsafval per jaar.

Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)

Veiligheid en veiligheidsgevoel zijn belangrijke thema's in onze samenleving. Door internationalisering, terrorisme, pandemieën en klimaatverandering dienen zich veiligheidsstukken aan. De brandweer, gemeenschappelijke Meldkamer, het veiligheidsbureau en de Oranje Kolom werken nauw samen en verdelen de taken per specialisme en deskundigheid. Alle vier de partijen hebben een programmaplan opgesteld waarin de strategische en operationele doelen zijn benoemd. De VRHM legt verantwoording af door gebruik te maken van de handreiking Netwerk Finance & Control van Brandweer Nederland en GHOR. Daarnaast wordt tijdens de opstelling rekening gehouden met het financieel toezicht kader van de Gedeputeerde Staten van Zuid Holland.

Holland Rijnland

De begroting van 2019 is beleidsarm. 2019 is tevens het laatste jaar van de uitvoeringsprogramma's. In 2019 wordt het Regionaal Investeringsfonds en het groenprogramma geëvalueerd. Er wordt een nieuwe inhoudelijke agenda voor 2020 opgesteld die nauwer aansluit op de P&C cyclus van gemeenten. De vaststelling van deze meerjarige regionale agenda bestaat uit de volgende thema's: energie-neutrale regio, sterke regionale economie, aantrekkelijke leefomgeving, duurzame bereikbare regio, inclusieve samenleving en kansrijke regio voor de Jeugd. Holland Rijnland zal de colleges en gemeenteraden nauw betrekken bij bovenstaand proces. De kadernota 2020 moet op 13 maart 2019 worden vastgesteld.

Werkvoorzieningsschap Kust, Duin- en Bollenstreek (KDB)/De Maregroep

Met het realiseren van een nieuwe structuur binnen de KDB is de verbinding tussen werkbedrijven geborgd. Het servicepunt werk geeft zijn eerste resultaten en de toekomstvisie 2.0. van de Maregroep wordt uitgerold in dienst van het Sociaal Domein. De focus op re-integratie is daar sterk aanwezig.

Verwacht mag worden dat de invoering van de Participatiewet op den duur gunstig zal werken ten aanzien van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Naast de sociale winst die dit oplevert is ook een daling voorzien in kosten als gevolg van onder uitstroming uit de uitkering.

RDOG

Het rapport *GezondGeregelD* levert een belangrijke bijdrage aan de financiële transparantie en kwaliteitsbeoordeling van GGD-producten. De kadernota is verdeeld in vier groepen: wettelijke GGD-taken, gemeentelijke taken, niet wettelijke gemeente-taken en taken die bij andere organisaties dan gemeenten worden ondergebracht. Deze verdeling geeft een helder beeld voor de opdrachtgeversrol van gemeenten. 2019 komt in het thema te staan van vitale ouderen, het verkleinen van gezondheidsverschillen, het bevorderen van een gezonde omgeving, en het versterken van de sociale en fysieke veiligheid.

Meerlanden Holding N.V.

Op 31 december 2017 is de Dienstverleningsovereenkomst (DVO) met Meerlanden verlopen. Voor het jaar 2018 is, gezien de gemeentelijke herindeling Noordwijkerhout met Noordwijk, besloten om de DVO met Meerlanden, voor wat betreft afvalinzameling en verwerking, met 1 jaar te verlengen. Afhankelijk van het op te stellen afvalbeleid van de nieuwe gemeente Noordwijk, zal o.a. besluit moeten worden genomen een DVO met de Meerlanden.

GOM

Het meerjarenprogramma 2018-2023 van de GOM is gericht op twee grote herstructureringsopgaven: Bulb Trade Park in Noordwijkerhout en Greenhouse Park in Katwijk. De in de ISG vastgestelde herstructureringsopgave is erop gericht een economische en ruimtelijke transitie mogelijk te maken. In samenwerking met de Koninklijke Algemene Vereniging voor Bloembollencultuur (KAVB), het Hoogheemraadschap van Rijnland, het Milieu Overleg Duin- en Bollenstreek (MDOB), de gemeente Noordwijkerhout en de provincie Zuid Holland is de visie 'De Polder van de Toekomst' uitgewerkt.

Met het aanstellen van de Economic Board in februari 2018 is een start gemaakt met de uitvoering van de economische structuurversterking van de Greenport. Er zijn een vijftal projecten in voorbereiding: het glastuinbouwproject Trappenberg-Kloosterschuur (uitleggegebied Teylingen, gebiedsgerichte aanpak Vinkeveldpolder en de mogelijke Greenport-woningbouwlocatie Herenweg, de herstructureringslocatie Torenlaan te Voorhout, clusterlocatie greenportwoningen Pilarenlaan Noordwijkerhout en een nieuwe clusterlocatie voor woningbouw van de greenportwoningen.

Informatievoorziening

Een nota Verbonden Partijen moet er voor zorgen dat de informatievoorziening door de verbonden partijen wordt verbeterd, voorbeelden hiervan zijn o.a. vroegtijdige kadernota's, de samenvattingen bij de jaarrekeningen, de informatievoorziening over verbonden partijen op i-Babs.

Grondbeleid

Inleiding

De gemeente Noordwijk voert sinds jaren een actief grondbeleid. Dat uitgangspunt is leidend in de Nota Grondbeleid 2017-2018 die in februari 2017 door de gemeenteraad is vastgesteld. Dit actief grondbeleid zal voorgesteld worden aan de gemeenteraad van de nieuwe gemeente Noordwijk in 2019 met een nieuwe Nota Grondbeleid 2019.

Bij actief grondbeleid begeeft de gemeente zich als ondernemer op de grondmarkt. Ze verwerft grond, maakt deze bouw- en woonrijp en geeft ze weer uit.

In het Boek Grondbedrijf 2019 zullen de projecten van Noordwijk en Noordwijkerhout samen gepresenteerd worden.

Het meerjarenperspectief grondexploitaties (MPG), bestaande uit een overzicht van de financiële resultaten van alle Bouwgronden In Exploitatie (BIE's) geeft inzicht in de grote invloed van het grondbeleid op de financiële positie van de gemeente Noordwijk.

Besluit Begroting en Verantwoording

Het Besluit begroting en verantwoording (BBV) bevat de regelgeving voor het opstellen van de jaarlijkse begroting en jaarrekening.

De commissie BBV geeft onder meer richtlijnen over:

- de systematiek voor het berekenen van de interne rekenrente: gemiddelde van de leningenportefeuille keer de verhouding eigen vermogen – vreemd vermogen;
- het startpunt van een BIE: het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief de grondexploitatiebegroting;
- de looptijd van een grondexploitatiecomplex: maximaal 10 jaar;
- wat kan worden gerekend tot de vervaardigingskosten die aan de BIE mogen worden toegerekend: aansluiting op de kostensoortenlijst artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening.

Deze regels zijn gehanteerd bij het maken van de herzieningen van de grondexploitaties, die zijn vastgesteld in het boek Grondbedrijf 2018. Het financieel effect daarvan is in de (meerjaren)begroting 2019 (-2022) verwerkt.

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1-1-2016 is de gemeente verplicht om vennootschapsbelasting (Vpb) te betalen over de activiteiten die gekenmerkt kunnen worden als activiteiten van een onderneming. De activiteiten binnen het grondbedrijf vallen hieronder.

Samengevat komt het op het volgende neer: alle BIE's moeten worden gewaardeerd. Deze waardering vormt per 1-1-2016 de zogenaamde 'openingsbalans'. Vervolgens wordt per jaar bekeken of er –ten opzichte van deze openingsbalans– winst gerealiseerd is. Over deze winst moet Vpb worden betaald. Overigens geldt dit voor de winst op het totaal van de grondexploitaties; eventuele verliezen op projecten kunnen met winsten op andere projecten worden verrekend. Nieuw te openen BIE's worden in 2019 aan de openingsbalans toegevoegd. Te denken valt aan de grondexploitatie van Bronsgeest of project De Zilk, als die in 2019 kunnen worden vastgesteld.

Relaties

Het grondbeleid heeft een aantoonbare relatie met de volgende programma's en hun relevante doelstellingen, per programma wordt de verwachte bijdrage vanuit het grondbedrijf aangegeven:

Verkeer en vervoer (Programma 3)

Nieuwe ruimtelijke structuren dienen hoogwaardig, duurzaam en waar mogelijk multifunctioneel ingericht te zijn. Bij gebiedsontwikkelingen hoort ook de inrichtingsopgave van de openbare ruimte. De investeringen in ruimtelijke structuur (water, groen en verharding) dienen kwalitatief hoogwaardig en duurzaam te zijn. Een bijzonder aandachtspunt daarbij is het realiseren van voldoende parkeerplaatsen (waar mogelijk ondergronds). In principe geldt dit voor alle ruimtelijke projecten.

De gemeente maakt bouw- en woonrijp. Binnen het programma Noordwijk Zeewaardig, waar huidige parkeerterreinen ontwikkeld worden met een nieuwe functie en het parkeren ondergronds wordt gecompenseerd, is de realisatie van een hoogwaardige openbare ruimte één van de speerpunten.

Economie (Programma 4)

De bedrijventerreinen Klei-Oost en 's Gravendijck zijn volledig uitgegeven in 2018. Het grondbedrijf zal ten aanzien het bedrijventerrein Space Business Park de gronduitgifte begeleiden.

Hiernaast, om de Duin- en Bollenstreek bloeiend te houden door de m2 bollenareaal te handhaven, participeert de gemeente actief in de Greenport Ontwikkelings Maatschappij (GOM). Gronden worden verworven, die vervolgens worden ingebracht bij de GOM.

Sport, cultuur en recreatie (Programma 6)

Noordwijk is een cultureel en sportief dorp met een rijk evenementen- en verenigingsleven, met actieve betrokkenheid van de vrijwilligers. Het is de ambitie om in samenwerking met het bedrijfsleven de kwaliteit van de sportvoorzieningen zodanig te verbeteren dat ook topsportverenigingen hier willen trainen en hun sport bedrijven.

Onder andere door gerealiseerde exploitatiewinsten op ruimtelijke projecten wordt getracht middelen vrij te maken om investeringen in deze voorzieningen mogelijk te maken.

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (Programma 9)

Vanuit de huidige structuurvisie is een beleid ingezet waarbij Noordwijk een gematigde en beheerste groei kent. De omgevingsvisie geeft het nieuwe kader voor realisatie van ruimtelijke opgaven. Waar nodig verwerft de gemeente hiervoor (strategisch) grond en wordt deze in latere instantie als bouwrijpe grond verkocht. Grondbeleid is daarbij dienstbaar aan het realiseren van volkshuisvestelijke en ruimtelijke opgaven.

De woningmarkt is de afgelopen jaren aangetrokken en de verwachting is dat dit zich de komende jaren doorzet. In 2019 zullen verschillende projecten vanuit de planvorming overgaan in de uitvoering. Dit betekent vanuit het grondbedrijf dat er onderhandelingen moeten worden gevoerd met grondeigenaren dan wel ontwikkelaars/ bouwers, overeenkomsten moeten worden gemaakt en grondexploitaties moeten worden opgesteld, De ruimtelijke projecten waar vandaan aan het grondbedrijf de meeste aandacht wordt gevraagd zijn waarschijnlijk:

- Offem-Zuid
- Bronsgeest
- Duineveld
- Projecten binnen het programma Noordwijk Zeewaardig
- Ireneschool
- De Zilk

De complexen in het Grondbedrijf

De onderstaande complexen zijn in 2019 een BIE. De beschrijving van de complexen van de oude gemeente Noordwijk zijn opgenomen in het boek Grondbedrijf 2018 van de oude gemeente Noordwijk.

Complex	Naam
1.07	's Gravendijck
1.20	Losplaatsweg
1.23	Space Business Park
1.44	Maarten Kruytstraat
1.51	Offem-Zuid
1.56	Restgronden Boechorst
1.61	Duineveld (voorheen: Centraal Park 1e fase)
1.75	Northgohal e.o.
	Schippersvaartweg
	Leefbaarheidsimpuls De Zilk

Voor de navolgende complexen wordt (mogelijk) nog in de loop van 2019 een besluit genomen om een grondexploitatiebegroting vast te stellen, waarmee deze complexen eveneens de status van BIE verkrijgen.

Complex	Naam
1.14	Van der Mortelstraat
1.25	Bronsgeest
	Ireneschool
1.48	Wantveld

Risico paragraaf

Risicobeleid en risicomanagement strekken zich ook uit tot het grondbeleid. In grondexploitaties doen zich vele risico's voor. In het proces van de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties heeft het risicomanagement een vaste plaats gekregen. Iedere herziening of nieuwe grondexploitatie bevat een risicoanalyse, waarbij volgens een vast format per risico de mogelijke financiële consequenties worden aangegeven. Hierbij wordt ook aangegeven of er in het weerstandsvermogen een reservering moet worden gemaakt en/of er beheersmaatregelen kunnen worden getroffen. Alle risico's bij elkaar vormen de basis voor het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit van het grondbedrijf. Deze risicoanalyses én het bepalen van de weerstandscapaciteit worden geactualiseerd bij het opstellen van de jaarrekening en de begroting.

Meerjarenprognose Grondbedrijf

De meerjarenprognose van het grondbedrijf is opgenomen in het boek Grondbedrijf 2018 van de oude gemeente Noordwijk. Dit is tijdens het vaststellen van de begroting 2019 de meest recente versie van de MPG.

FINANCIËLE BEGROTING

Inleiding

De financiële begroting heeft de volgende doelen:

1. autorisatie: na vaststelling door de gemeenteraad goedkeuring geven aan het doen van uitgaven;
2. allocatie: keuzes maken voor welke taken de middelen worden ingezet;
3. inzicht: verschaffen van inzicht in de financiële begroting, ook op lange termijn.

Hoewel in het programmaplan eveneens meerjarig cijfers per programma zijn opgenomen, heeft dit deel tot doel daar een nadere toelichting op te geven.

In het besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn eisen gesteld aan de specifieke informatie die moet zijn opgenomen in de financiële begroting. De bedoeling is om de transparantie van de gemeentelijke begroting te verhogen. Deze verplichte onderwerpen zijn uitgangspunten voor de structuur van de programmabegroting.

Grondslagen

In deze paragraaf staan de financiële uitgangspunten die zijn gebruikt bij de totstandkoming van de ramingen in de financiële begroting. In het volgende overzicht staan de belangrijkste uitgangspunten weergegeven.

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Algemene uitkering	September-circulaire'18	September-circulaire'18	September-circulaire'18	September-circulaire'18
Lonen/premies	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %
Prijzen (algemeen)	2,4 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %
Subsidies	2,4 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %
Ozb opbrengsten	2,4 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %
Leges en rechten	2,4 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %
Afvalstoffenheffing	Meerjarig kostendekkend	Meerjarig kostendekkend	Meerjarig kostendekkend	Meerjarig kostendekkend
Rioolheffing	Meerjarig kostendekkend	Meerjarig kostendekkend	Meerjarig kostendekkend	Meerjarig kostendekkend
Rente reserves en voorzieningen	Op basis van nieuwe BBV regels wordt geen rente meer toegerekend aan de reserves			
Kapitaallasten (omslagpercentage)	0,5 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %
Aantal inwoners	42.661	42.911	43.161	43.411

Totaaloverzicht van lasten en baten per programma

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dient inzichtelijk te worden gemaakt wat het resultaat is, voordat mutaties in de reserves hebben plaatsgevonden. Hierbij spreekt men over totaal saldo van baten en lasten en resultaat. In het volgende totaaloverzicht zijn alle lasten en baten per programma vermeld, gevolgd door een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien. Deze vormen samen het saldo van baten en lasten. Vervolgens zijn de mutaties in de reserve per programma weergegeven, wat gesaldeerd met het saldo van baten en lasten het resultaat geeft.

Een korte toelichting op de kolommen:

- De kolom rekening 2017 is het resultaat zoals opgenomen in de jaarrekening 2017;
- De kolom Begroting 2018 betreft primitieve ramingen, dat wil zeggen zonder begrotingswijzigingen gedurende het jaar;
- De overige kolommen zijn de begrote ramingen voor betreffende jaren.

Totaal programma's

Omschrijving programma's	Begroting 2018		Begroting 2019		Begroting 2020		Begroting 2021		Begroting 2022	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
1. Bestuur en Ondersteuning	8.565.900	4.838.837	9.223.151	3.611.903	8.359.431	2.691.139	8.588.462	2.707.551	8.758.017	2.704.783
2. Veiligheid	4.397.650	376.965	4.731.186	383.472	4.846.130	390.376	4.946.068	397.402	5.064.579	404.555
3. Verkeer, vervoer en waterstaat	7.317.110	170.893	7.094.098	173.224	7.188.127	174.824	7.087.736	176.453	6.963.053	178.110
4. Economie	1.440.309	33.939	1.225.337	32.662	742.111	32.844	755.249	32.944	768.727	33.542
5. Onderwijs	3.340.613	206.060	3.657.540	140.561	3.747.335	138.816	3.693.823	139.380	3.624.045	139.955
6. Sport, cultuur en recreatie	12.717.783	2.646.872	14.342.203	2.841.599	15.013.393	2.619.202	15.105.597	2.670.039	15.223.987	2.712.117
7. Sociaal Domein	33.077.637	7.165.923	32.243.252	9.182.022	32.304.068	9.191.525	32.334.945	9.201.200	32.433.821	9.211.048
8. Volksgezondheid en milieu	12.264.623	10.530.213	14.716.715	10.906.263	15.143.956	11.367.941	15.209.292	11.366.994	15.524.037	11.813.804
9. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening	13.005.096	12.222.979	14.088.389	14.037.734	9.711.716	8.817.418	7.211.029	9.911.043	8.763.119	7.547.118
Subtotaal Programma's	96.126.721	38.192.681	101.321.871	41.309.440	97.056.267	35.424.085	94.932.201	36.603.006	97.123.385	34.745.032
Algemene Dekkingsmiddelen										
Overhead	17.202.555	71.743.000	17.353.514	75.126.000	17.185.914	75.767.015	17.322.360	77.384.000	17.518.451	76.930.000
Vennootschapsbelasting	199.000	1.661.000	219.000	666.690	221.000	676.722	225.000	686.958	225.000	687.199
Onvoorzien	110.000		180.000		230.000		280.000		330.000	
Totaal baten en lasten	113.638.276	111.596.681	119.074.385	117.102.130	114.693.181	111.867.822	112.759.561	114.673.964	115.196.836	112.362.231
Totaal saldo van baten en lasten	-2.041.595		-1.972.255		-2.825.359		1.914.403		-2.834.605	
Toevoeging/Onttrekking aan Reserves:										
Toevoegingen	3.046.569		4.390.386		3.300.576		9.145.286		2.813.932	
Onttrekkingen		5.999.500		6.604.739		6.442.902		8.187.251		5.804.007
Subtotaal Mutaties Reserves	3.046.569	5.999.500	4.390.386	6.604.739	3.300.576	6.442.902	9.145.286	8.187.251	2.813.932	5.804.007
Resultaat	116.684.845	117.596.181	123.464.771	123.706.869	117.993.757	118.310.724	121.904.847	122.861.215	118.010.768	118.166.238
	911.336		242.098		316.967		956.368		155.470	

Structureel en reëel evenwicht

In verband met de aanscherping van het financieel toezicht is de Gemeentewet gewijzigd met de introductie van structureel en reëel evenwicht in de begroting en de meerjarenraming. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is ter nadere uitwerking van die wetswijziging aangepast, zodat uw raad en de financieel toezichthouder in staat zijn om vast te stellen of sprake is van een structureel en reëel evenwicht in de begroting en de meerjarenraming. Van structureel evenwicht is sprake als de structurele lasten worden gedekt door structurele baten.

De bepaling van het structureel evenwicht verloopt als volgt:

- Totaal van de lasten en baten van de programma's en algemene dekkingsmiddelen
- **af:** de incidentele lasten en baten per programma en algemene dekkingsmiddelen
- Blijft over het totaal van de structurele lasten en baten programma's en algemene dekkingsmiddelen
- **bij:** de structurele verrekeningen met de reserves.
- Geeft het totaal structureel begrotingssaldo en meerjarenraming.

De tabel voor de bepaling van het structureel evenwicht is hierna opgenomen.

Programma's	Lasten / Baten	I/S	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Totaal exploitatie programma's	Lasten	totaal	119.074.385	114.693.181	112.759.561	115.196.836
Totaal exploitatie programma's	Baten	totaal	117.102.130	111.867.822	114.673.964	112.362.231
Saldo Lasten en Baten programma's			-1.972.255	-2.825.359	1.914.403	-2.834.605
Incidentele Lasten en Baten	Lasten	I	4.008.347	1.251.886	1.015.000	932.500
	Baten	I	3.917.733	1.395.951	5.040.686	1.467.185
Saldo incidentele lasten en baten			-90.614	144.065	4.025.686	534.685
Structurele Lasten en Baten	Lasten	S	115.066.038	113.441.295	111.744.561	114.264.336
	Baten	S	113.184.397	110.471.871	109.633.278	110.895.046
Saldo structurele Lasten en Baten			-1.881.641	223.913.166	221.377.839	225.159.382
Structurele toevoeging & onttrekking reserves	Toevoegingen	S	2.477.163	2.687.125	2.762.100	2.279.247
	Onttrekkingen	S	4.653.352	5.973.513	5.829.751	5.804.007
Saldo structurele toevoegingen en onttrekkingen			2.176.189	3.286.388	3.067.651	3.524.760
Structurele begroting - meerjarenbeleid	Lasten	S	117.543.201	116.128.420	114.506.661	116.543.583
Structurele begroting - meerjarenbeleid	Baten	S	117.837.749	116.445.384	115.463.029	116.699.053
Structureel saldo van de begroting			294.548	316.964	956.368	155.470
Structureel evenwicht			JA	JA	JA	JA

De mutaties 2019 zijn in meerjarig perspectief beoordeeld op het incidentele karakter. Voor het gehele meerjarenbeeld is er structureel evenwicht aangezien de structurele lasten worden gedekt door (hogere) structurele baten.

Financiële toelichting op de programma's

In november 2017, bij de vaststelling van de begroting 2018 en de meerjarenbegroting tot 2021, mochten we constateren dat de financiële vooruitzichten voor de komende vier jaar gunstig waren voor zowel Noordwijk als Noordwijkerhout. Positieve begrotingssaldi van € 356.000 (Noordwijk) en € 554.000,- (Noordwijkerhout) in 2018, en een positief meerjarenperspectief, een stevige omvang van de reserves en voorzieningen, en een ruim voldoende weerstandsvermogen onderstreepten die verwachtingen. Het huidige saldo van de begroting 2019 bedraagt € 242.098,- positief. Meerjarig is in 2020 een positief resultaat van € 316.967,- in 2021 een positief resultaat van € 956.368,- in het begrotingssaldo, eindigend in 2022 op een positief saldo van € 155.470,-.

Een gedegen verschillenanalyse, zoals deze in de afzonderlijke begrotingen van beide gemeenten was opgenomen is niet mogelijk gebleken. Dit in verband met de complexiteit van de samenvoeging van de begrotingen. In de volgende begroting zal deze analyse wel weer plaats vinden.

Inkomstenontwikkeling, algemene uitkering gemeentefonds

De algemene uitkering uit het gemeentefonds neemt de komende jaren flink toe, en is daarmee fors hoger dan de (opgetelde) ramingen in de begrotingen van Noordwijk en Noordwijkerhout in de begrotingen 2018. Belangrijke oorzaak hiervan is de autonome toename van het gemeentefonds als gevolg van de stijgende uitgaven van het Rijk. Deze uitgaven stijgen als gevolg van onder meer de gunstige economische vooruitzichten en de investeringsambities. De komende jaren is er toename voorzien van gemiddeld (afgerond) 3%. Uit deze stijging moet echter bijvoorbeeld de stijgende kosten van het sociaal domein en de afschaffing van de precariobelasting worden gedekt, waar geen andere compensatie voor wordt gegeven.

Algemene Uitkering Begroting 2018 vs sept.circulaire 2018		2019	2020	2021	2022	2023
Au op genomen in begroting 2018 - 2022 Nieuw	Totaal	49.558.618	50.132.030	50.777.412	51.225.603	52.608.694
Septembercirculaire 2018	Totaal	52.871.392	53.736.030	55.172.319	56.757.383	57.506.699
Friciekosten		-1.865.000	-932.500	-932.500	-932.500	0
Algemene uitkering (exclusief uitkering frictiekosten)		51.006.392	52.803.530	54.239.819	55.824.883	57.506.699

Uitgavenontwikkeling

In de programmabegroting 2019 zijn alle autonome ontwikkelingen (areaaluitbreiding, inflatie, loonstijging etc.) doorgerekend en zijn de wijzigingen van raadsbesluiten, de septembercirculaire 2018 van de algemene uitkering verwerkt. De belangrijkste afwijkingen worden hieronder benoemd.

Belastingen

In de meerjarenbegroting is een stijging van de belastingen opgenomen van 2,4 % (conform septembercirculaire) in 2019 en 1,8 % vanaf 2020 en verdere jaren.

Nieuw beleid

Zoals reeds in het voorwoord opgenomen is een bedrag van € 500.000- opgenomen waarmee het nieuwe gemeentebestuur de afweging kan maken om voornemens een structureel karakter te kunnen geven.

ODWH

Er heeft een stijging plaatsgevonden van het aantal uren wat gemoeid is met het afgeven van een omgevingsvergunning. Hierdoor stijgt de bijdrage aan de ODWH. Tegenover deze kostenstijging staat een stijging van de inkomsten bouwleges.

Huisvesting onderwijs

Tot en met 2018 hanteerde de (oude) gemeente Noordwijk de systematiek van reserveren van niet gebruikte ruimte van het (fictieve) budget voor onderwijshuisvesting. Dit heeft er voor gezorgd dat er ruimte was voor dekking van de kosten van nieuwbouw en andere noodzakelijke aanpassing, voor zover dat onder de verantwoordelijkheden van de gemeente valt.

In 2019 wordt dit voortgezet, met de aantekening dat dit in deze begroting nog niet is toegepast voor het aandeel van Noordwijkerhout. Op dit moment zijn de financiële consequenties daarvan nog niet in beeld. Het is de bedoeling dit 2019 uit te werken en, indien gewenst, in de begroting 2020 op te nemen.

Als gevolg van de gunstige ontwikkeling van het gemeentefonds neemt ook dit budget toe, en daarmee de mogelijkheid om geld te reserveren voor toekomstige onderwijs (huisvestings-) voorzieningen.

	2019	2020	2021	2022
Storting in reserve onderwijshuisvesting	€370.876	€411.633	€430.382	€457.323

Onderwijsbeleid

Als gevolg van het niet beschikbaar zijn van de SJC sporthal voor gymnastiekonderwijs zullen er voor 2 jaar kosten voor vervoer van de leerlingen van de Brede school Boechorst worden gemaakt Voor 2019 en 2020 kost dit €50.000,- per jaar

De kosten voor leerlingenvervoer laten een stijging zien. Hiervoor is structureel €40.000,- opgenomen.

	2019	2020	2021	2022
Vervoer gymnastiekonderwijs	€50.000	€50.000		
Hogere kosten leerlingenvervoer	€40.000	€40.000	€40.000	€40.000

Volksgezondheid

De kosten voor de Volksgezondheid (GGD) nemen fors toe. Hier zijn een aantal oorzaken voor aan te wijzen.

- De kosten voor Veilig Thuis nemen fors toe. Dit komt enerzijds door aangescherpte regelgeving en anderzijds door het (noodzakelijk) doorvoeren van een verbeterplan om aan de gestelde eisen van de inspectie te kunnen voldoen.
- Kosten die tot 2017 via de centrumgemeente Leiden werden betaald zijn, worden nu verdeeld over alle gemeenten. Hierover is wel discussie gevoerd, omdat de gemeenten hiervoor (nog) niet gecompenseerd worden. Daarnaast blijkt dat de verwachte korting van de budgetten voor de centrumgemeente toch anders uit te pakken. Discussie hierover wordt vervolgd.
- Door het aanpassen van de wijze van financieren (meer kosten over alle gemeenten verdelen via het verrekenen van een bedrag per kind / inwoner) ontstaat een herverdeeleffect.

	2019	2020	2021	2022
Stijging kosten Volksgezondheid	€613.599	€801.030	€858.835	€933.720

Bijstand verlening en inkomensondersteuning

De kosten voor bijstandsuitkeringen en bijzondere bijstand nemen nog steeds toe, net als de kosten voor bijzondere bijstand.

Hier staat tegenover dat ook de inkomsten voor inkomensondersteuning flink toenemen. Dit laatste is voor een deel een gevolg van toenemende kosten (ongeveer 1/3 van de toename), maar vooral als gevolg van de fusie (ongeveer 2/3). Doordat Noordwijk vanaf 2019 meer dan 40.000 inwoners telt, wordt de specifieke uitkering voor inkomensondersteuning (BUIG) niet meer op basis van historische kosten berekend, maar volledig op basis van objectieve maatstaven. Voor Noordwijk pakt dit (bijzonder) gunstig uit.

	2019	2020	2021	2022
Toename kosten bijstand	€268.002	€268.002	€268.002	€268.002
Toename kosten bijzondere bijstand	€147.459	€147.459	€147.459	€147.459
Toename inkomsten Inkomensondersteuning	€1.866.526	€1.866.526	€1.866.526	€1.866.526

Werkvoorziening en re-integratie

De bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Kust-, Duin- en Bollenstreek (GR KDB) is lager dan in de begroting 2018 opgenomen. De oorspronkelijk opgenomen bedragen waren te hoger dan

noodzakelijk. Daarnaast is aangesloten bij de meest recente raming van de GR. Ook dalen de uitgaven omdat de inkomsten hiervoor eveneens dalen.

	2019	2020	2021	2022
Daling kosten participatie en reïntegratie	€300.532	€292.808	€372.256	€444.280

Jeugdzorg

Met ingang van 2019 wordt de systematiek van verdeling van de kosten tussen de gemeen binnen de regio Holland Rijnland aangepast. In plaats van een volledige evenredige vereffening van de kosten worden vanaf 2019 de werkelijke kosten in rekening gebracht. Alleen de grootste pieken en dalen in de kosten worden nog verrekend. Ten opzichte van de raming in de meerjarenbegroting betekent dit een voordeel in de kosten die in natura worden vergoed.

Voor de kosten van de PGB's levert dit een nadeel op.

Daarnaast is er sprake van de inkomsten. Het grootste deel van de budgetten voor het sociaal domein zijn toegevoegd aan het gemeentefonds. Dit heeft als gevolg dat deze budgetten ook meegroeien met de indexering (het accres) van het gemeentefonds. Daarnaast blijkt de integratie-uitkering voor het restant van het budget voor Jeugdzorg (Voogdij/18+) fors toe te nemen. Dit deel is nog wel gebaseerd op historische kosten. Alhoewel dit wordt weergegeven als structurele inkomsten, kunnen de uitgaven en de inkomsten hiervan jaar op jaar fluctueren. Het is dus goed mogelijk dat dit er bij de begroting 2020 anders uitziet.

Alle voor- en nadelen binnen dit product worden verrekend met de onttrekkingen uit of stortingen in de reserve Sociaal Domein.

	2019	2020	2021	2022
Daling kosten voorzieningen in natura	€228.519	€236.948	€278.387	€381.030
Toename kosten PGB	€148.200	€148.000	€148.200	€148.200
Toename inkomsten Voogdij/18+	€760.184	€760.184	€760.184	€760.184

Algemene voorzieningen WMO

In dit product staat een stelpost voor ruimte eigen beleid die is ontstaan uit de ruimte tussen uitgaven en inkomsten. Als gevolg van de flinke kostenstijging voor de zorg (o.a. door nieuwe CAO) neemt dit budget in omvang af. Deze systematiek werd niet in de begroting van Noordwijkerhout gehanteerd, hetgeen tot verschillen leidt.

	2019	2020	2021	2022
Afname vrije ruimte als gevolg van kostenstijging WMO	€284.339	€354.018	€336.784	€231.210

Maatwerkvoorzieningen WMO

In het product Maatwerkvoorzieningen WMO is sprake van forse stijging van de kosten. Dit is het gevolg van rijksbeleid (waarbij het rijk bepaald dat er een reële prijs aan de zorgverleners moet worden betaald) en van een nieuwe CAO binnen de zorg.

Zoals hierboven bij Algemene voorzieningen WMO opgemerkt werd in Noordwijkerhout de systematiek het reserveren van niet gebruikte ruimte binnen de budgetten niet gehanteerd. Hierdoor sluiten de tabellen niet één op één aan. Daarnaast is nu ook inflatie in de ramingen meegenomen, hetgeen tot dusver niet het geval was.

De inkomsten voor WMO begeleiding en WMO Hbh zijn met ingang van 2019 onderdeel van het gemeentefonds en profiteren van de gunstige economie als gevolg waarvan het gemeentefonds een forse groei laat zien.

Hieronder de belangrijkste mutaties:

	2019	2020	2021	2022
Kostenstijging Hbh	€131.756	€172.848	€231.201	€290.328
Kostenstijging Begeleiding	€930.380	€995.140	€1.061.195	€1.128.572
Kostenstijging overige voorzieningen	€116.033	€116.033	€116.033	€116.033
Stijging inkomsten eigen bijdragen	€175.240	€175.240	€175.240	€175.240
Stijging inkomsten (binnen het gemeentefonds)	€455.476	€807.241	€1.105.122	€1.442.257

Elk jaar een themajaar

2019 staat in het teken van het thema Cultuur verbindt. De gemeente ondersteunt het thema gericht met de Subsidieregeling themajaar 2019 Cultuur verbindt.

Met de subsidieregeling 'themajaar 2019 Cultuur verbindt' wil de gemeente Noordwijk de onderlinge verbinding en de maatschappelijke betrokkenheid tussen inwoners, verenigingen, stichtingen en bedrijven versterken.

De gemeente ondersteunt door de subsidieregeling evenementen, initiatieven en projecten en stelt hiervoor € 150.000,- beschikbaar.

Periodieke verhogingen en loonstijgingen

In de meerjarenraming is rekening gehouden met een structurele toename van de loonkosten met 3 % per jaar. Een stijging van 1,5 % ten opzichte van de meerjarenbegroting 2019-2021.

Inflatie budgetten

Voor 2019 is in de begroting 2019 een stijging van 0,9 % ten opzichte van het eerder doorberekende inflatiepercentage van 1,5 % opgenomen. Vanaf 2020 is 1,8 % opgenomen. Een stijging van 0,3 % ten opzichte van de begroting van 2018.

Beleidsvoornemens vanuit oude Begroting Noordwijk

In het kader van de fusie is door de provincie aangegeven dat het onwenselijk is om budgetten voor nieuw beleid (waarover nog geen besluit is genomen door college of raad), welke structureel doorwerken in de begroting van de nieuwe gemeente, op te nemen in de meerjarenbegroting 2018-2021. Dit nieuwe beleid zou ter besluitvorming aan de gemeenteraad van de nieuwe gemeente voorgelegd moeten worden. Onderstaande beleidsvoornemens komen uit de oude begroting Noordwijk. Deze beleidsvoornemens zijn niet structureel verwerkt in de meerjarenbegroting 2019-2022. In de kader(voorjaars-)nota 2019 zullen onderstaande onderwerpen mogelijk een plaats moeten krijgen om zodoende onderwerp te kunnen worden van de meerjarenbegroting 2020-2023. In de oude begroting Noordwijkerhout waren geen beleidsvoornemens opgenomen.

Duurzaamheidstaken

Op 6 juli 2017 heeft de raad het uitvoeringsprogramma duurzaamheid vastgesteld. Naast dit uitvoeringsprogramma leert de ervaring dat allerlei lokale particuliere initiatieven met een kleine bijdrage van de gemeente van de grond zouden kunnen worden getild. Daarmee kan de actieradius van onze inspanningen op het gebied van duurzaamheid aanzienlijk worden vergroot. Bovendien kan hiermee flexibel en met daadkracht worden ingespeeld op actuele ontwikkelingen vanuit rijk, provincie en samenwerkingsverbanden. De wens is om duurzaamheid structureel op te nemen in de meerjarenbegroting 2019-2022.

Sportbeleid

In 2016 is een begin gemaakt met het vermarkten van sport. Een externe sportmarketeer is hiervoor aangetrokken en samen met hem is Noordwijk met sport en in het bijzonder ook met de maatschappelijke functie van sport landelijk op de kaart gezet. In 2017 is dit beleid actief voortgezet. Het uitvoeringsprogramma van het plan van aanpak zou overgedragen worden aan Stichting Noordwijk Marketing. In de planning en aanvraag extra subsidie van Stichting Noordwijk Marketing is nog geen rekening gehouden met deze activiteit. In deze begroting is geen budget opgenomen voor vermarkten van sport. De wens is er wel om sport structureel te vermarkten en hiervoor een bedrag van € 50.000,- te reserveren.

Uitvoering cultuurbeleid

Het belang van moderne, onderscheidende cultuurvoorzieningen en de maatschappelijke en economische waarde van cultuur wordt onderschreven in de coalitiedoelstellingen (CWP H7 Onderwijs & Jeugd en H8 Vrije tijd). Het uitvoeren van de cultuurnota 2013-2016 "Cultuur maken en beleven we samen" wordt conform het CWP (8.7) uitgevoerd.

In de cultuurnota is beschreven dat de resultaten van het cultuurbeleid worden geëvalueerd en geactualiseerd.

Op 14 februari 2017 heeft het college besloten in te stemmen met de evaluatie en actualisatie, waarbij tevens is besloten dat de actualisatie van het cultuurbeleid het ambitieniveau moet uitstralen van de concept Omgevingsvisie.

Met het oog op de fusie vindt afstemming plaats in het kader van de actualisatie van het cultuurbeleid met een vertegenwoordiging van de gemeente Noordwijkerhout. Op deze manier bekijken we nu al waar potentiële aanknopingspunten zijn tussen de culturele infrastructuur van Noordwijk en Noordwijkerhout. Een budget van € 100.000,- is nodig ten behoeve van het operationaliseren van de omgevingsvisie, cultuur & erfgoed

Genootschap Oud Noordwijk

Het belang van moderne, onderscheidende cultuurvoorzieningen en de maatschappelijke en economische waarde van cultuur wordt onderschreven in de coalitiedoelstellingen (CWP H7 Onderwijs & Jeugd & H8 Vrije tijd) Bij de doelstelling Noordwijk verder te ontwikkelen als topkwaliteitskustplaats (Omgevingsvisie) past ook een herpositionering van Museum Noordwijk. We gaan uit van een groter, professioneler museum dat zich richt op zowel de eigen inwoners als de bezoekers. Museum Noordwijk nieuwe stijl biedt een cultuurhistorische beleving op een of meerdere kernthema's van Noordwijk.

Museum Noordwijk zal ook gepositioneerd worden als cultuurhistorische attractie op het (nieuwe) Jan Kroonsplein. Het bestuur van Genootschap Oud Noordwijk heeft een uitbreidingsplan voor Museum Noordwijk ingediend.

Gezien het investeringsbedrag is naar verwachting een forse structurele extra bijdrage van de gemeente vereist. Op 15 juni 2017 heeft de gemeenteraad met een positieve grondhouding kennisgenomen van het plan en ingestemd met een haalbaarheidsonderzoek. Hieruit moet blijken of het plan financieel haalbaar is en welke bijdrage van de gemeente nodig zal zijn. De verwachting is dat een structureel budget van € 150.000,- benodigd is. (in te zetten voor onder andere dekking kapitaallasten, structurele hogere exploitatiekosten)

Stichting Noordwijk Marketing

Stichting Noordwijk Marketing heeft in 2017 een aanvullend subsidie ontvangen van € 125.000,-. Door de stichting is voor de jaren 2018 en verder een meerjarenbegroting neergelegd. Toekenning van aanvullende subsidie boven de standaard van € 385.000,- voor de komende jaren wordt mede afhankelijk gesteld van het resultaat van de evaluatie over de uitvoering van het werkplan 2017, die eind 2017/begin 2018 wordt gehouden.

Mogelijk kan er een relatie gelegd worden met de onderwerpen benoemd in de economische agenda Duin- en Bollenstreek.

Uitbreiden capaciteit ruimtelijke ordening (toets 6 ogen-principe)

Uit het onderzoek Tonnaert van 2017 is gebleken dat het werkproces bestemmingsplannen extra aandacht nodig heeft in de vorm van een zes-ogentoets. Deze toets kan niet binnen de gegeven formatie worden uitgevoerd. Verder heeft het onderzoek Tonnaert duidelijk gemaakt dat de tijdigheid, volledigheid en juistheid van bestemmingsplannen onder druk komt te staan als de capaciteit niet op orde is. Gezien het toenemende aantal bestemmingsplannen dat in behandeling is en het opstellen van omgevingsplannen in de komende jaren in het kader van de Omgevingswet, is het van belang de beschikbare capaciteit structureel uit te breiden. Op basis van maximaal een extra formatieplaats beleidsmedewerker ruimtelijke ordening bedraagt het structureel benodigde bedrag € 80.000,-. De precieze omvang van de uitbreiding zal nader worden bepaald. Voor 2018 is dit bedrag incidenteel opgenomen. De wens is er om dit budget structureel op te nemen in de meerjarenbegroting.

Uitvoeringsagenda Hart van Holland

In de uitvoeringsagenda Hart van Holland is voor de 10 gemeenten een aantal regionale thema's opgenomen die gezamenlijk worden opgepakt. De thema's zijn uitgewerkt in de volgende projecten: Verstedelijking, Energietransitie, Mobiliteit, Landschap, groen, biodiversiteit en bodemdaling en Digitale Informatievoorziening. Alle betrokken gemeenten leveren capaciteit voor deelname aan de verschillende projecten. Daarnaast is er projectleiding/ondersteuning nodig en is voor de overkoepelende verbinding een programmateam noodzakelijk. Tenslotte zijn per project budgetten nodig voor onderzoek en advies. Deze kosten voor programmateam, projectleiding/ondersteuning én de kosten van onderzoek en advies worden samen door de deelnemende gemeenten gedragen en verdeeld op basis van inwoneraantal. Alle deelnemende gemeenten leveren hun bijdrage door capaciteit of financiële middelen of een combinatie daarvan beschikbaar te stellen. De besluitvorming en uitwerking van de bijdrage van Noordwijk (en Noordwijkerhout) aan het uitvoeringsprogramma Hart van Holland vindt in de komende periode plaats. Zodra er meer duidelijkheid over het benodigde budget (indicatie € 100.000,-), wordt daarvoor een voorstel aan de raad voorgelegd.

Strandbewaking

Bepalen welke mate van strandbewaking noodzakelijk is en samen met de bewakingspartners op het strand bezien in welke mate deze geleverd kan worden en wat daarvoor nodig is.

Coördinatie evenementen en strand

Gebleken is dat de huidige capaciteit voor de coördinatie van strandzaken en evenementen (beiden 0,5 fte) niet voldoende is om de gewenste dienstverlening vorm te geven. Binnen beide deelgebieden zijn er knelpunten op het gebied van de dienstverlening richting de betrokkenen, integraliteit en ambtelijke afstemming van de betrokken afdelingen. Voor de langere termijn (nieuwe organisatie na de fusie) is het noodzakelijk om een beeld te schetsen hoe we toekomstgericht denken om te gaan met alle aspecten van evenementen. Dus van subsidieverlening, vergunningverlening, coördinatie tot en met handhaving. Dit krijgt een plek in het fusieproces. We willen echter niet anderhalf jaar wachten met het verbeteren van de dienstverlening. Hiervoor is incidenteel budget nodig om tijdelijk de capaciteit voor de coördinatie van evenementen en het strand uit te breiden.

Ontwikkelstrategie Noordwijk aan Zee

De raad heeft op 15 juni 2017 ingestemd met een voorbereidingskrediet van € 250.000,- teneinde de ontwikkelstrategie en in het bijzonder de twee opties voor een integrale parkeeroplossing op haalbaarheid te onderzoeken. Het betreft:

- optie A: grootschalige parkeergarage in het duin inclusief compensatie maaiveld parkeren projectlocaties en daarnaast ieder project een eigen garage voor nieuwbouw.
- optie B: ieder project een eigen garage voor nieuwbouw en compensatie huidig maaiveld parkeren. Aanvullend locatie Schoolstraat ter compensatie.

Eind 2017 zal er meer bekend zijn over de haalbaarheid van deze opties en andere opties.

Geprognosticeerde begin- en eindbalans

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art. 20; lid 1 b) is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten een geprognosticeerde begin- en eindbalans van de begrotingsjaren opnemen onder de uiteenzetting van de financiële positie.

Op dit moment zijn nog niet alle gegevens bekend.

Hierdoor is het nog niet mogelijk om deze gegevens in onderstaand overzicht weer te geven. In de uiteindelijke versie die ter behandeling in de raad van 2 januari 2019 wordt voorgelegd zal onderstaand overzicht wel gevuld zijn.

Geprognosticeerde balans (31-12)	Code	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ACTIVA							
Vaste activa							
<i>Immateriële vaste activa</i>							
Kosten verbonden aan sluiten geldlening en saldo agio/disagio	A111						
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	A112						
Materiële vaste activa							
Gronden en terreinen	A121						
Woonruimten	A122						
Bedrijfsgebouwen	A123						
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	A124						
Vervoermiddelen	A125						
Machines, apparaten en installaties	A126						
Overig	A129						
Financiële vaste activa							
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	A1311						
Overige langlopende leningen	A1331b						
Overige uitzettingen met een looptijd => 1 jaar	A1332c						
Vlottende Activa							
<i>Voorraden</i>							
Onderhanden werk (incl. bouwgronden in exploitatie met grondexploitatie)	A213						
Uitzettingen							
Vorderingen op openbare lichamen	A221						
Rekening courant verhoudingen overige niet-financiële instellingen	A223b						
Overige vorderingen	A224						
Liquide middelen (kas- en banksaldi)	A23						
Overlopende activa							
Overige overlopende activa	A29d						
Totaal Activa							
PASSIVA							
Vaste Passiva							
<i>Eigen Vermogen</i>							
Algemene reserve	P111						
Bestemmingsreserves	P112						
Saldo van rekening	P114						
Voorzieningen	P12						
Vaste schuld							
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële in	P133						
Waarborgsommen	P138						
Vlottende Passiva							
Vlottende schuld							
Overige kasgeldleningen	P211b						
Banksaldi	P212						
Overige vlottende schulden	P213						
Overlopende passiva							
Overige overlopende passiva	P29d						
Totaal Passiva							

Investerings

Investerings hebben als kenmerk dat zij duurzaam zijn. Een investering gaat meerdere jaren mee. Op het moment dat een investering plaatsvindt (aanschaf, bouw) worden uitgaven gedaan. Deze uitgaven leiden echter niet direct tot lasten in de exploitatiebegroting. Op de investering wordt afgeschreven. Toerekening van de kapitaallasten (rente en afschrijving) aan de exploitatie vindt voor de eerste maal plaats in het jaar, nadat de investering is opgeleverd.

De systematiek van het investeringsplan is als in voorgaande jaren.

In navolgend overzicht wordt een totaaloverzicht van alle voorgenomen investeringen in 2019 en de geplande investeringen in 2020, 2021 en 2022 gegeven.

Het investeringsplan 2019 – 2022 is opgesteld vanuit de investeringsplanning voor de periode 2018 – 2021 met daaraan toegevoegd de jaarschijf 2022. De jaarschijf 2022 is gevuld met nieuwe plannen. Ook in de jaren 2019 – 2022 zijn nieuwe investeringen toegevoegd en investeringen in tijd verschoven.

In programma 1 Bestuur en Organisatie zijn de ICT-gerelateerde investeringen voor de jaren 2019-2022 opgenomen conform het ICT instandhoudingsplan. Door de fusie heeft er een harmonisatie van het applicatielandschap moeten plaatsvinden, hierdoor kunnen de investeringsbedragen in jaren fluctueren. In 2022 is er een bedrag ad. € 1.759.000,- opgenomen.

De kosten (kapitaallasten) van deze investeringen worden opgevangen binnen de ICT-instandhoudingsreserve.

Voor vervanging van vervoermiddelen is een bedrag van € 287.500,- en € 97.500,- voor groot en rijden materiaal Openbare werken opgenomen in 2022.

Daarnaast zijn er investeringen Facilitair opgenomen voor € 110.000,- in 2019, € 175.000,- in 2020 en € 8.800,- in 2021. Te denken valt aan aanschaf/ vervanging bureaus, werkplekinrichting wethouders en beeldschermen.

Onderhoud aan de kinderopvang (€ 52.333,- in 2022), gemeentehuis (€ 67.310,- in 2022) en de Duinpan (€ 15.602,- in 2022) zijn ook opgenomen in programma 1, maar de investeringskredieten (kapitaallasten) hiervan worden gedekt uit de bijbehorende voorzieningen.

Binnen programma 2 Veiligheid is voor de bouwindexatie Noordwijkse reddingsbrigade (NRB) € 108.000,- opgenomen in 2019 en voor de brandweerkazerne € 25.009,- in 2019, € 11.663,- in 2020, € 31.341,- in 2021 en € 16.400,- in 2022.

Binnen programma 3 Verkeer, vervoer en waterstaat zijn investeringen opgenomen voor openbare verlichting, wegen, UVOR, reconstructie Parallelboulevard en de reconstructie verlengde Beeklaan.

Voor de reconstructie verlengde Beeklaan wordt in 2019 € 1.400.000,- geraamd, bestaande uit € 1.000.000,- (asfalt) en € 400.000,- (groen). Dekking, in de vorm van kapitaallasten, worden voor dit bedrag gedekt uit de reserve nieuwe investeringen.

Voor reconstructie wegen (o.a. Boerenburg, UVOR) is € 315.000,- meegenomen in 2022 en € 162.500,- voor parkeerautomaten in ditzelfde jaarschijf.

Oeverbescherming is ten opzichte van het investeringsplan 2018-2021 naar beneden bijgesteld conform een nieuw beheerplan, namelijk € 78.560,- in 2019 en € 186.503,- in 2021 waar voorheen gemiddeld ruim € 300.000,- stond voor jaarschijf 2018 tot en met jaarschijf 2020.

Voor vervanging openbare verlichting is € 136.000,- geraamd in jaarschijf 2022. Voor de vervanging diverse wegen elementen is € 1.361.846,- opgenomen in 2022 en € 1.330.000,- voor vervanging Zeeburg elementen. Voor wegen is € 481.770,- opgenomen in 2022 en € 52.143,- voor waterwegen in ditzelfde jaar, waar de dekking voor beiden ten laste komt van de achterliggende voorzieningen.

In het programma 5 Onderwijs is een bedrag ad. € 800.000,- opgenomen voor de uitbreiding van de Noordwijkse School. Deze raming komt voort uit de vorige begroting met als uitleg; bij raadsbesluit van 29 mei 2013, betreffende Ontwikkeling DPO-terrein is besloten om het investeringsbedrag van € 800.000,- voor uitbreiding van de Noordwijkse school door te schuiven naar 2020.

In programma 6 Sport, cultuur en recreatie is voor het sportpark Nieuwe Zeeweg een bedrag opgenomen voor de renovatie veld 1 van € 190.000,- in jaarschijf 2022.

Voor marktontwikkelingen tot en met 2017 is € 1.000.000,- opgenomen in 2019. Voor marktontwikkelingen 2018 op basis van definitief ontwerp is € 1.145.000,- opgenomen in 2019.

Deze marktontwikkelingen (o.a. bouwkostenindexatie) zijn onderdeel van het dekkingsvoorstel Sportpark Lageweg SJC.

Daarnaast is er een bouwindexatie 2019 Boekhorst van € 870.720,- opgenomen in het jaar 2019. In het jaar 2022 zijn er kleine investeringen geraamd zoals onderhoud bibliotheek, onderhoud de Schelft, onderhoud gymzalen en onderhoud diverse gebouwen voor een totaalbedrag van ruim € 23.000,-, waar de dekking komt uit de diverse bijbehorende voorzieningen.

Programma 8 Volksgezondheid en milieu betreft de onderwerpen afval en riolering. Voor de vervanging en verbetering van riolering is aangesloten bij het iAWKP. De kosten (kapitaallasten) van deze investeringen worden opgevangen binnen het gesloten systeem van kostendekkendheid van riolering. De gemeente "oude" Noordwijk hanteert een voorziening riolering en de gemeente Noordwijkerhout een egalisatiereserve riolering. De opgenomen jaarlijkse bedragen hiervoor zijn als volgt, in 2019 € 6.192.928,-, € 3.073.115,- in 2020, € 3.339.848,- in 2021 en € 4.030.672,- in 2022. Daarnaast zijn er bedragen opgenomen in 2018, een totaal ad. € 700.000,-, die al reeds beschikbaar is gesteld door de raad.

Wat betreft het onderwerp afval, zijn er investeringsbedragen opgenomen voor afvalcontainers, € 369.850,- in 2020, € 30.700,- in 2021 en € 70.630,- in 2022. Daarnaast is er € 51.000,- opgenomen in 2019 voor ondergrondse afvalcontainers Offem Zuid.

De kosten (kapitaallasten) van deze investeringen worden opgevangen binnen het gesloten systeem van kostendekkendheid van afvalstoffenheffing. De gemeente "oude" Noordwijk hanteert een voorziening afvalstoffenheffing en de gemeente Noordwijkerhout een egalisatiereserve afval.

Bouwindexatie:

Volgens de bouwkostenindexatie is er in 2017 een stijging van de directe kosten (materiaal en arbeid) geweest van 5 % in verband met de aantrekkende economie. De staatkosten zullen naar verwachting ook met 2 % stijgen. Deze stijgingen zijn over 2018 en 2019 ook te verwachten. Een aantal investeringen waaronder die van de bouw van sportpark Lageweg (programma 6), Boekhorst (programma 6) en de NRB/ZVN (programma 2) zullen daarom hoger uitvallen. Binnen het gemiddelde kapitaallastenniveau van de gemeente is voldoende ruimte om deze stijging van kosten op te kunnen vangen.

	Omschrijving	2018	2019	2020	2021	2022
	Programma 1 Bestuur en ondersteuning					
	Noordwijk					
NW	Vervanging ICT automatisering			405.000	197.000	1.759.000
NW	<i>Dekking uit reserve ICT-standhouding</i>			-405.000	-197.000	-1.759.000
NW	<i>Bijdrage GR Noordwijkerhout</i>					
NW	Vervoermiddelen Openbare Werken		245.000	535.000	351.000	287.500
NW	Groot en rijdend materiaal Openbare Werken		251.000	42.500	42.500	97.500
NW	Investerings Facilitair		110.000	175.000	8.800	
	Noordwijkerhout					
NWH	Communicatiebeleidsplan		25.000			
NWH	Vervanging meubilair wethouders en secretaris				25.000	
NWH	Vervanging stoelen			16.500		
NWH	Gemeentehuis		86.980	76.580	42.408	67.310
NWH	<i>Dekking uit voorz. groot onderhoud gemeentehuis</i>		-86.980	-76.580	-42.408	-67.310
NWH	Kinderopvang		33.008	37.316	28.706	52.333
NWH	<i>Dekking uit voorz. Groot onderhoud div. gebouwen</i>		-33.008	-37.316	-28.706	-52.333
NWH	De Duinpan		7.814	7.864	10.174	15.602
NWH	<i>Dekking uit voorz. Groot onderhoud De Duinpan</i>		-7.814	-7.864	-10.174	-15.602
	Subtotaal	0	758.802	1.295.760	705.588	2.279.245
	Waarvan gedekt binnen reserve/voorziening/tarieven/bijdrage van derden	0	-127.802	-526.760	-278.288	-1.894.245
	Programma 2 Veiligheid					
NW	Bouwindexatie NRB		108.000			
	Noordwijkerhout					
NWH	Brandweerkazeme		25.009	11.633	31.341	16.400
NWH	<i>Dekking uit voorz. onderhoud brandweerkazerne</i>		-25.009	-11.633	-31.341	-16.400
	Subtotaal	0	133.009	11.633	31.341	16.400
	Waarvan gedekt binnen reserve/voorziening/tarieven/bijdrage van derden	0	-25.009	-11.633	-31.341	-16.400
	Programma 3 Verkeer, vervoer en waterstaat					
	Noordwijk					
NW	Reconstructie Parallelboulevard (asfalt)		3.124.000			
NW	Reconstructie Parallelboulevard (klinkers)			392.000		
NW	Gevelmaatregelen (nieuw)		116.200			
NW	Investeringskrediet (risico-reservering)			577.000		
NW	Reconstructie Duinweg		2.375.000			
NW	Reconstructie wegen (o.a. Boerenburg)		285.000	315.000	315.000	315.000
NW	Lichtbeleid		445.816	452.155	440.162	
NW	Verlichting op- en afritten		120.000			
NW	Parkeerautomaten		312.500	325.000	262.500	162.500
NW	Verhardingen Boerenburg Fase 5		285.000			
NW	Hogeweg		770.000			
NW	Hogeweg (UVOR)		30.000			
NW	Reconstructie verlengde Beeklaan (asfalt)		1.000.000			
NW	<i>Dekking uit reserve nieuwe investeringen</i>		-1.000.000			
NW	Reconstructie verlengde Beeklaan (groen)		400.000			
NW	<i>Dekking uit reserve nieuwe investeringen</i>		-400.000			
NW	Oeverbescherming		78.560		186.503	
	Noordwijkerhout					
NWH	Vervanging openbare verlichting		186.000	120.000	126.000	136.000
NWH	Vervanging diverse wegen asfalt		955.576		217.483	100.000
NWH	Vervanging diverse wegen asfalt secundaire wegen		407.000	1.100.000	1.053.000	
NWH	Vervanging diverse wegen elementen			665.824		1.361.846
NWH	Vervanging Zeeburg elementen			200.000	1.200.000	1.330.000
NWH	Herenweg, fietsstroken		120.000			
NWH	Wegen		381.727	359.583	389.835	481.770
NWH	<i>Dekking uit voorz. onderhoud wegen</i>		-381.727	-359.583	-389.835	-481.770
NWH	Waterwegen		47.259	32.681	18.386	52.143
NWH	<i>Dekking uit voorz. Baggeren waterwegen</i>		-47.259	-32.681	-18.386	-52.143
	Subtotaal	0	11.439.638	4.539.243	4.208.869	3.939.259
	Waarvan gedekt binnen reserve/voorziening/tarieven/bijdrage van derden	0	-1.828.986	-392.264	-408.221	-533.913
	Programma 4 Economie					
	Subtotaal	0	0	0	0	0
	Waarvan gedekt binnen reserve/voorziening/tarieven/bijdrage van derden	0	0	0	0	0
	Programma 5 Onderwijs					
	Noordwijk					
NW	Uitbreiding Noordwijkse School			800.000		
NW	<i>Dekking uit reserve onderwijshuisvesting</i>			-800.000		
	Subtotaal	0	0	800.000	0	0
	Waarvan gedekt binnen reserve/voorziening/tarieven/bijdrage van derden	0	0	-800.000	0	0

	Omschrijving	2018	2019	2020	2021	2022
	Programma 6 Sport, cultuur en recreatie					
	Noordwijk					
NW	Sportpark Nieuwe Zeeweg verlichting natuurgasveld korfbal	0				
NW	Automatisch spoelsysteem kleedkamers	0	10.000			
NW	Sportpark Nieuwe Zeeweg, kunstgrasveld korfbal renovatie top	0	72.600			
NW	Sportpark Nieuwe Zeeweg, semi-waterveld 2 ('11) mv. Top			280.000		
NW	Sportpark Nieuwe Zeeweg, vervanging onderlaag veld 2			170.000		
NW	Sportpark Duinwetering, natuurgasveld 3 renovatie voetbal		110.000			
NW	Vervanging ballenvangers Duinwetering				30.000	
NW	Openbaar maken sportparken	0	50.000			
NW	Ledverlichting gemeentelijke sportparken	0				
NW	<i>Subsidieregeling duurzame verlichting</i>	0	0			
NW	Speelruimteplan	31.089				
NW	Marktontwikkelingen t/m 2017	0	1.000.000			
NW	Marktontwikkelingen 2018 obv Definitief Ontwerp		1.145.000			
NW	Bouwindexatie 2019 Lageweg		684.000			
NW	Sportpark Nieuwe Zeeweg renovatie veld 1 semiwaterveld hockey					190.000
NW	Schrofmachine sportpark Lageweg			15.000		
	Noordwijkerhout					
NWH	Hoogstraat 58A		467	2.278	2.758	1.024
NWH	<i>Dekking uit voorz. Diverse gebouwen</i>		-467	-2.278	-2.758	-1.024
NWH	Bibliotheek		4.520	7.205	3.245	2.327
NWH	<i>Dekking uit voorz. Groot onderhoud bibliotheek</i>		-4.520	-7.205	-3.245	-2.327
NWH	De Schelft		202.303	40.788	14.446	13.120
NWH	<i>Dekking uit voorz. Groot onderhoud De Schelft</i>		-202.303	-40.788	-14.446	-13.120
NWH	Gymzalen		6.138	6.138	6.138	6.138
NWH	<i>Dekking uit voorz. Groot onderhoud gymzalen</i>		-6.138	-6.138	-6.138	-6.138
NWH	Monumenten		2.973	3.360	11.016	759
NWH	<i>Dekking uit voorz. Groot onderhoud div. gebouwen</i>		-2.973	-3.360	-11.016	-759
NWH	Bouwindexatie 2019 Boekhorst		870.720			
	Subtotaal	31.089	4.158.721	524.769	67.603	213.368
	Waarvan gedekt binnen reserve /voorziening /tarieven/bijdrage van derden	0	-216.401	-59.769	-37.603	-23.368
	Programma 7 Sociaal domein					
	Subtotaal	0	0	0	0	0
	Waarvan gedekt binnen reserve /voorziening /tarieven/bijdrage van derden	0	0	0	0	0
	Programma 8 Volksgezondheid en milieu					
	Noordwijk					
NW	Afvalcontainers			369.850	30.700	70.630
NW	<i>Dekking uit voorziening afvalstoffenheffing</i>			-369.850	-30.700	-70.630
NW	Ondergrondse afvalcontainers Offem Zuid		51.000			
NW	<i>Dekking uit voorziening afvalstoffenheffing</i>		-51.000			
NW	Ondergrondse afvalcontainers Strand		43.700			
NW	Verbetering riolering	600.000	3.414.000	1.750.000	1.077.284	710.738
NW	<i>Dekking uit voorziening riolering</i>	-600.000	-3.414.000	-1.750.000	-1.077.284	-710.738
NW	Vervanging riolering	100.000	2.625.000	1.300.000	1.648.009	1.242.792
NW	<i>Dekking uit voorziening riolering</i>	-100.000	-2.625.000	-1.300.000	-1.648.009	-1.242.792
	Noordwijkerhout					
NWH	Riolering	377.407	153.928	23.115	614.555	2.077.142
NWH	<i>Dekking uit voorziening vervanging riolering</i>	-377.407	-153.928	-23.115	-614.555	-2.077.142
	Subtotaal	1.077.407	6.287.628	3.442.965	3.370.548	4.101.302
	Waarvan gedekt binnen reserve /voorziening /tarieven/bijdrage van derden	-1.077.407	-6.243.928	-3.442.965	-3.370.548	-4.101.302
	Programma 9 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening					
	Subtotaal	0	0	0	0	0
	Waarvan gedekt binnen reserve /voorziening /tarieven/bijdrage van derden	0	0	0	0	0
	Totaal Investerings	1.108.496	22.777.798	10.614.370	8.383.949	10.549.574
	Waarvan gedekt binnen reserve /voorziening /tarieven/bijdrage van derden	-1.077.407	-8.442.126	-5.233.391	-4.126.001	-6.569.228

Investeringsambities

Het reguliere investeringsplan is in omvang begrenst tot een jaarlijks gemiddeld kapitaallastenniveau van circa € 4,1 miljoen. De kapitaallasten van oude investeringen en van de in het investeringsplan 2019-2022 opgenomen investeringen worden binnen dit kapitaallastenniveau, welke is opgenomen in de (meerjaren)-begroting, gedekt.

Vanuit de oude begroting 2018-2021 Noordwijk is een aantal investeringsambities opgenomen waarvoor in het verleden een reserve nieuwe investeringen is gevormd.

Deze investeringsambities betreffen: revitalisering van der Kerkstraat – het Kloosterplein – het Jeroensplein, revitalisering Hoofdstraat, gebiedsuitkering KW-Boulevard, Parkeerdrum Noordwijk aan Zee, Verlengde Beeklaan en aansluiting Beeklaan - N206, waarvoor in het reguliere plan –en daarmee in de exploitatiebegroting– geen ruimte kan worden gevonden. In de dekking van de lasten van die investeringen moet op een andere manier worden voorzien. Om die reden zijn deze objecten niet opgenomen in het reguliere investeringsplan 2019 - 2022.

Over deze voornemens wordt de gemeenteraad in de volgende korte beschouwing geïnformeerd. Uitdrukkelijk wordt hierbij gemeld, dat vaststelling van de (meerjaren-)begroting 2019(-2022) niet van invloed is op het traject van besluitvorming van de onderstaande voornemens. Deze plannen, inclusief de financierings-/dekkingsvoorstellen daarbij, worden allemaal afzonderlijk aan de gemeenteraad voorgelegd.

De met de investeringsambities gemoeide afschrijvingslasten kunnen de komende jaren vanuit deze reserve gedekt worden. De totale investeringsbehoefte bedraagt circa € 18 miljoen waardoor een uitname vanuit de reserve Nuon op termijn (1^e keer in 2025) benodigd is.

Maar, daarmee is nog niet alles goed geregeld.

Uit deze investeringen vloeien ook weer beheerskosten voort, die in de lopende exploitatiebegrotingen van de jaren daarna worden opgenomen. Ook daarvoor is dekking nodig. En na verloop van jaren zal het noodzakelijk blijken om groot onderhoud, dan wel vervanging van deze kapitaalwerken te begroten. Om in die middelen te kunnen voorzien wordt in de loop van de komende jaren een financieel totaalplan opgezet.

Het gaat om plannen voor:

A. Economie

Object	Werkelijk t/m 2018	2019	2020	2021	2022
Economie					
- Herinrichting Kloosterplein (raad 2 feb'17)	29.950				
- Inrichting Kloosterplein -Jeroensplein		1.000.000			
- Kerkstraat: uitstraling		100.000			
- Gebiedsuitwerking KW-Boulevard		1.275.000			
- Hoofdstraat: uitstraling		100.000			
- Hoofdstraat: herinrichting		725.000			

Op het gebied van economie staan we voor de ontwikkeling en uitvoering van een aantal belangrijke projecten als

- de revitalisering van de Kerkstraat – het Kloosterplein – het Jeroensplein

De visie voor de Kerkstraat en omgeving wordt gemaakt en krijgt een vertaling in een uitvoeringsprogramma: herinrichting van het Kloosterplein met nieuwe materialen volgens de beginselen van de Uitwerking visie openbare ruimte (UVOR); aanpassing van (de betonpalen rond) het Jeroensplein onder andere met loopstroken over de keibestrating. Een eerste ruwe inschatting van de kosten komt op € 1.000.000,- excl. aanbrengen van water- en elektrapunten en de kosten van verleggen van kabels en leidingen e.d.

De uitstraling van de Kerkstraat als winkelhart van Noordwijk Binnen krijgt een impuls, onder andere met plaatsing van straatmeubilair e.d. € 100.000,-

- de quick wins en de gebiedsuitwerking aan de Koning Wilhelmina Boulevard

Voor de KW Boulevard is een voorstel gemaakt voor het realiseren van een aantal quick wins. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het maken van watertappunten en het plaatsen van zitelementen en een pop-up-kiosk. De lasten van de quick wins kunnen in de lopende begroting worden gedragen.

Dat ligt anders met de kosten van de investeringen in de gebiedsuitwerking van de Boulevard. Zo wordt er bijvoorbeeld in de gebiedsuitwerking aan gedacht om een meanderend voetpad in de kustversterking aan te leggen. De kosten worden ruwweg ingeschat op € 1.275.000,-.

- de revitalisering van de Hoofdstraat

De uitstraling van de quick wins van de Koningin Wilhelmina Boulevard lopen door naar de Hoofdstraat, en geven het koopcentrum van Noordwijk aan Zee vriendelijker aanzicht. Daarbij gaat het voornamelijk om de plaatsing van straatmeubilair: € 100.000,-

Verdere herinrichting en UVOR-proof maken van de Hoofdstraat zal nog eens een financiële impuls van naar schatting € 725.000,- vergen.

B Revitalisering

Object	Werkelijk t/m 2018	2019	2020	2021	2022
Revitaliseringplannen					
- Aansluiting Beeklaan – N206		7.000.000			

Aansluiting Beeklaan – N206

In het kader van het Regionaal InvesteringsFonds is hiervoor een bijdrage gereserveerd.

Bestuurlijke besluitvorming met betrekking tot dit project heeft nog niet plaatsgevonden. Zodra een en ander concretere vormen aanneemt zal financiële inpassing dus nog moeten plaatsvinden.

Rekening dient te worden gehouden met een netto investeringsbedrag van € 7 miljoen (zeer grove indicatie).

C Overige investeringen

Object	Werkelijk t/m 2018	2019	2020	2021	2022
Overige investeringen					
- Parkeerdruk Noordwijk aan Zee		5.000.000			
- Duurzaamheidsprojecten		PM			
- KSN	425.000				
- Huisvesting bestuur en apparaat	2.732.000	1.361.000			
- Parkeerterrein Nicolaasbarnhoornweg (raad 23 mrt'17)	308.000				
- Verlengde Beeklaan	175.000	1.400.000			

Parkeerdruk Noordwijk aan Zee

Om de parkeerproblematiek aan te kunnen pakken is een investeringsruimte van € 5 miljoen gereserveerd.

Duurzaamheidsprojecten

De verduurzaming van het gemeentelijk gebouwenbezit heeft financiële impulsen nodig. De gemeente is enerzijds wettelijk gehouden om een aantal maatregelen te treffen en anderzijds is een aantal ingrepen noodzakelijk om aan de doelstelling te kunnen voldoen om in 2030 –in elk geval als gemeentelijke instelling– energieneutraal te zijn.

Het voornemen is daarom, om in lijn met het algemene Uitvoeringsprogramma Milieu, een specifiek Uitvoeringsprogramma voor verduurzaming gemeentelijke gebouwen op te stellen. Maatregelen die hier in passen zijn die voor het plaatsen van installaties voor duurzame warmte- en energieopwekking. Wij zetten in op een echt energieneutraal gemeentelijk apparaat, om invulling te geven aan de koers. Ondertekening van het Klimaatakkoord én het streven om publieke middelen op een juiste manier te besteden door te besparen op energiekosten (en op langere termijn juist te gaan verdienen aan energie) behoort tot de accenten van de Coalitiekoers.

Vanuit het oude collegewerkprogramma Noordwijk was een belangrijk duurzaamheidsaccent het creëren en faciliteren van duurzame opwekking van energie, nog los van de noodzaak voor verduurzaming van het gemeentelijk apparaat. Hiervoor is het nodig dat het huidig beleid met betrekking tot ruimtelijke ordening wordt opgebroken, zodat ook duurzame energieopwekking een plaats kan vinden.

Op dit moment is inpassing van een zonneveld of windmolen (gewenst of niet) überhaupt niet mogelijk, maar dat is wel noodzaak om richting energieneutraal te kunnen gaan. De oude gemeente Noordwijk scoorde 0.5% op duurzame opwekking. Een vertaling in een investeringsbudget is op dit moment nog niet te geven.

Huisvesting bestuur en apparaat NW

Voor de fusie bestond een nadrukkelijke wens om het hele bestuurlijk en ambtelijk apparaat van het oude Noordwijk te huisvesten op één locatie aan de Voorstraat. Hiervoor was een bedrag van € 3 miljoen gereserveerd. Het project Huisvesting is opgegaan in het fusieproces. Er is voor gekozen om de huidige gemeentehuizen te verbouwen. In Noordwijkerhout is voor deze verbouwing een bedrag van € 1.093.000,- gereserveerd in de reserve kapitaallasten activa. Dit bedrag is overgeheveld naar de reserve nieuwe investeringen. De totale reservering voor de verbouwing bedraagt € 2,73 miljoen. Het restantbedrag van circa € 1,36 miljoen blijft gereserveerd voor overige huisvestingsvraagstukken.

Verlengde beeklaan

In het jaar 2017 is een voorbereidingskrediet ad. € 175.000,- beschikbaar gesteld voor de voorbereiding van de reconstructie Verlengde Beeklaan.

De reconstructie is nodig om een eenduidige weginrichting voor de Verlengde Beeklaan te bewerkstelligen, waarbij de entree naar het dorp wordt versterkt conform de omgevingsvisie. Het betreft een reconstructie met grootschalig groen, rioolwerkzaamheden, onderhoud tunnel, verzwaren duikers, wegwerkzaamheden en afstemming ontwikkeling Offem Zuid.

De kosten voor dit project, na voorbereiding, zijn geraamd op € 1,4 miljoen waarbij de dekking plaatsvindt uit de reserve nieuwe investeringen.

Stand en verloop van de reserves en voorzieningen

Omschrijving	Begroot	Overboeking		Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	Saldo	Reserves		Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
	1-1-2019	Uitname	Toevoeging	1-1-2019	1-1-2020	1-1-2021	31-12-2021	31-12-2022
Algemene reserve	2.142.413	0	1.448.700	3.591.113	2.550.913	2.413.913	2.413.913	2.413.913
Algemene reserve NWH	3.468.444	3.468.444	0	0	0	0	0	0
Reserve verkoop aandelen NUON NWH	3.287.695			3.287.695	3.287.695	3.287.695	3.287.695	3.287.695
Reserve verkoop Nuon aandelen	34.783.602			34.783.602	34.438.188	34.168.196	33.955.276	33.742.356
Reserve weerstandsvermogen	5.474.989	0	1.700.000	7.174.989	7.174.989	7.174.989	7.174.989	7.174.989
Totaal Algemene Reserves	49.157.143			48.837.399	47.451.785	47.044.793	46.831.873	46.618.953
Bestemmingsreserves								
Parkeerreserve	190.466			190.466	190.466	190.466	190.466	190.466
Reserve uitvoering verkeersplan NWH	112.247			112.247	112.247	112.247	112.247	112.247
Reserve volkshuisvesting	6.000	0	800.554	806.554	796.554	786.554	780.554	774.554
Reserve volkshuisvesting NWH	800.554	800.554	0	0	0	0	0	0
Reserve ICT instandhouding	3.475.674			3.475.674	3.626.045	3.324.203	3.001.292	2.639.692
Reserve actualisatie bestemmingsplannen	138.970			138.970	138.970	138.970	138.970	138.970
Egalisatiereserve strandveiligheid	46.695			46.695	71.695	97.195	113.895	131.895
Reserve Erfgoedfonds	0			0	0	0	0	0
Reserve Startersleningen	2.500.000			2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000
Reserve RIS	0			0	0	0	0	0
Reserve regionaal investeringsfonds NWH	243.386			243.386	289.728	445.070	273.412	84.754
Reserve Personeelskosten	703.500	0	319.744	1.023.244	615.775	352.885	212.028	198.057
Reserve exploitatiekosten zwembad 1-20jr	2.903.688			2.903.688	2.608.116	2.325.584	3.668.325	3.411.772
Reserve exploitatiekosten zwembad 20-40jr	90.847			90.847	126.847	168.847	216.847	270.847
Reserve Sociaal Domein	4.206.756	0	885.876	5.092.632	4.472.873	4.303.112	4.399.224	4.785.709
Reserve Sociaal Domein NWH	885.876	885.876	0	0	0	0	0	0
Reserve Innovatiefonds	195.000			195.000	170.000	170.000	170.000	170.000
Reserve exploitatiekosten Sancta Maria	200.000			200.000	200.000	200.000	200.000	200.000
Reserve Sociale Huurwoningen	247.100			247.100	522.100	672.100	947.100	947.100
Reserve onderhoud De Muze	113.400			113.400	170.100	226.800	283.500	340.200
Egalisatiereserve riool NWH	261.606			261.606	261.606	261.606	261.606	261.606
Reserve bovenwijkse voorzieningen NWH	256.480			256.480	256.480	256.480	256.480	256.480
Reserve dorpsontwikkeling NWK	36.465			36.465	36.465	36.465	36.465	36.465
Egalisatiereserve bouwleges NWK	857.349			857.349	857.349	857.349	857.349	857.349
Reserve huisvesting onderwijs NWH	74.234			74.234	74.234	74.234	74.234	74.234
Reserve kunstuitingen NWH	33.703			33.703	48.703	63.703	78.703	93.703
Reserve monumentenbeleid	191.114			191.114	186.114	181.114	176.114	171.114
Reserve afschaffing precariobel. op kabels NWH	27.595			27.595	27.595	27.595	27.595	27.595
Reserve Ontwikkeling Space Campus	3.000.000			3.000.000	2.900.000	2.900.000	2.900.000	2.900.000
Subtotaal	21.798.704			22.118.448	21.260.062	20.672.578	21.876.405	21.574.808
Reserves ter dekking van kapitaallasten								
Reserve onderwijshuisvesting	1.123.241			1.123.241	1.480.819	1.987.468	2.531.930	3.103.333
Reserve peuters:GOA en huisvesting	85.154			85.154	43.221	1.288	0	0
Reserve KL Sportaccommodatie Duinwetering	4.761.858			4.761.858	4.565.143	4.372.928	4.185.213	4.001.998
Reserve kapitaallasten Zwembad	4.598.325			4.598.325	4.410.300	4.236.275	4.476.250	4.330.225
Reserve kapitaallasten SJC/Poppodium	3.663.858			3.663.858	3.693.858	3.504.753	3.325.648	3.156.543
Reserve nieuwe Investeringen	5.858.178	0	1.092.786	6.950.964	7.388.891	7.280.425	7.171.959	6.504.493
Reserve kapitaallasten activa NWH	22.022.622	1.092.786	0	20.929.836	20.453.834	19.441.617	18.433.140	17.428.403
Subtotaal	42.113.236	1.092.786	1.092.786	42.113.236	42.036.066	40.824.754	40.124.140	38.524.995
Beheerreserves								
Egalisatiereserve Groen	0			0	0	0	0	0
Reserve groen NWH	495.303			495.303	340.550	260.797	178.297	178.297
Egalisatiereserve Verharding	729.532			729.532	729.532	729.532	729.532	729.532
Egalisatiereserve Onderhoud onderwijs geb.	205.490			205.490	205.490	205.490	205.490	205.490
Egalisatiereserve onderhoud overige gebouwen	1.074.364			1.074.364	1.074.364	1.074.364	1.074.364	1.074.364
Egalisatiereserve onderhoud interne gebouwen	1.036.774			1.036.774	1.036.774	1.036.774	1.036.774	1.036.774
Reserve onderhoud Tunnel N451	480.165			480.165	480.165	480.165	480.165	480.165
Reserve B&O Noordwijkduin	481.361			481.361	481.361	481.361	481.361	481.361
Reserve Openbare Verlichting	717.206			717.206	795.610	853.726	891.811	929.896
Reserve Baggeren	274.077			274.077	408.077	526.077	670.077	814.077
Subtotaal	5.494.272			5.494.272	5.551.923	5.648.286	5.747.871	5.929.956
Totaal Bestemmingsreserves	69.406.212			69.725.956	68.848.051	67.145.618	67.748.416	66.029.759
Reserve winst uit grondbedrijf	14.493.097			14.493.097	14.542.303	13.509.404	14.077.561	13.019.063
Egalisatiereserve bouwgrondexploitaties NWH	418.099			418.099	418.099	418.099	418.099	418.099
Totaal overige reserves	14.911.196			14.911.196	14.960.402	13.927.503	14.495.660	13.437.162
Totaal Reserves	133.474.551			133.474.551	131.260.238	128.117.914	129.075.949	126.085.874

Toelichting op staat van reserves en voorzieningen

Algemeen

Bij de opmaak van de begroting 2019 is gebruik gemaakt van de reserves en voorzieningen van beide gemeente. Er is gekeken welke reserves en voorzieningen grote overeenkomsten hebben en deze zijn samengevoegd tot één reserve.

In 2019 zal er een nieuwe nota reserves en voorzieningen aan de raad worden voorgelegd. In deze nota worden alle reserves en voorzieningen beschreven en zullen voorstellen worden gedaan om te komen tot aanpassingen, dan wel opheffen van reserves. Nut en noodzaak van de reserves en voorzieningen zullen kritisch tegen het licht worden gehouden.

Algemene Reserves

Algemene Reserve

	2019	2020	2021	2022
Stand reserve per 1 januari	€ 3.591.113	€ 2.550.913	€ 2.413.913	€ 2.413.913

De onttrekkingen aan de reserve betreffen:

Taxaties verzekeringen		37.000		
Huur Goohorstlaan	288.700			
Omgevingswet	250.000	100.000		
Uitvoering woonagenda	37.500			
Strandreinigingsdiensten	99.000			
Regeling duurzaamheidsleningen	215.000			
Elk jaar een thema jaar 2019	150.000			

Algemene reserve NWH

Het saldo 31 december 2018 ad. € 3.468.444,- van de algemene reserve Noordwijkerhout is verdeeld naar 3 reserves.

- Binnen de algemene reserve is een bedrag van € 1,7 miljoen opgenomen ter dekking van de risico's. Dit bedrag is nu toegevoegd aan de reserve weerstandsvermogen.
- Ter dekking voor personele kosten is een bedrag van € 319.744,- toegevoegd aan de reserve personeelskosten.
- Het restant van € 1.448.700,- wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Reserve verkoop aandelen Nuon Noordwijkerhout

Het reserveren van de verkoopopbrengst aandelen Nuon ter compensatie van de wegvallende dividendopbrengst in de begroting. Tegenover deze bestemmingsreserve staat aan de actiefzijde van de balans de uitgegeven langlopende geldlening van € 12,7 miljoen en de langlopende vordering van € 14,2 miljoen. Deze € 14,2 miljoen betreft de uitzetting van de per 1 juli 2009 ontvangen uitkering van € 12,7 miljoen bij de Rabobank . Dit voor 10 jaar en tegen een rentepercentage van 4,3%.

Reserve verkoop aandelen Nuon

De gelden verkregen uit de verkoop van Nuon aandelen zijn voor 26 miljoen weggezet bij verschillende banken. De hiervoor ontvangen rentebaten zijn ingezet als dekkingsmiddel binnen de begroting.

	2019	2020	2021	2022
Stand reserve per 1 januari	€ 34.783.602	€ 34.438.188	€ 34.168.196	€ 33.955.276

De onttrekkingen aan de reserve betreffen:

Uitvoering landschapstafel	132.494	57.072		
Economische agenda Duin en Bollens	212.920	212.920	212.920	212.920

Reserve weerstandsvermogen

De reserve weerstandsvermogen wordt gebruikt voor de financiering voor de kosten als gevolg van noodsituaties op de korte termijn. De reserve heeft een omvang van € 7.174,989,- en daarmee blijft het voldoen aan het vereiste niveau.

Bestemmingsreserves

Parkeerreserve

Hierin worden middelen gereserveerd ten behoeve van de financiering van de aanleg voor parkeervoorzieningen. De in deze reserve gestorte middelen vinden hun oorsprong in de "parkeereisovereenkomst". Vooralsnog wordt er in 2019 geen beslag gelegd op deze reserve.

Reserve uitvoering verkeersplan Noordwijkerhout

De reserve zal worden ingezet voor de realisering van voorstellen die opgenomen zullen worden in het verkeerscirculatieplan. Vooralsnog wordt er in 2019 geen beslag gelegd op deze reserves.

Reserve volkshuisvesting

De aanwending van de volkshuisvestingsreserve moet gebaseerd zijn op een subsidieverordening of een beleidsnota, zodat een objectief beoordelingskader wordt geschapen.

De besteding van middelen dient gekoppeld te zijn aan plannen en projecten die binnen de gemeentegrens van Noordwijk worden uitgevoerd.

	2019	2020	2021	2022
Stand reserve per 1 januari	€ 806.554	€ 796.554	€ 786.554	€ 780.554
<i>De onttrekkingen aan de reserve betreffen:</i>				
Rente startersleningen 0,5%	6.000	6.000	6.000	6.000
Verhuiskosten statushouders	4.000	4.000		

Reserve volkshuisvesting Noordijkerhout

Het saldo per 31 december 2018 van € 800.554,- is toegevoegd aan de reserve volkshuisvesting.

Reserve ICT instandhouding

Deze reserve is bij raadsbesluit van 29 oktober 2002 gevormd om budgetten te 'stallen' die jaarlijks via de beheersbegroting vrij gemaakt worden voor grootschalige projecten betreffende instandhouding, migratie en vervanging van informatie- en automatiseringstechnologie. Daarmee wordt voorkomen dat cyclisch grote claims gelegd worden op het investeringsplan en/of het eigen vermogen door kostendragers die normaliter thuis horen in de beheersbegroting. De reserve wordt aangewend voor de kosten van instandhouding, migratie en vervanging van informatie- en automatiseringstechnologie. Jaarlijks wordt er een bedrag van € 125.000,- onttrokken aan deze reserve ter dekking van de begroting en worden de kapitaallasten van I&A ten laste gebracht van deze reserve. Daarnaast wordt jaarlijks een bedrag ter hoogte van de gemiddelde kapitaallasten gestort in deze reserve.

	2019	2020	2021	2022
Stand reserve per 1 januari	€ 3.475.674	€ 3.626.045	€ 3.324.203	€ 3.001.292
<i>De onttrekkingen aan de reserve betreffen:</i>				
Uitname IP tbv begroting	€ 125.000	€ 125.000	€ 125.000	€ 125.000
Kapitaallasten ICT	€ 579.629	€ 1.041.842	€ 1.072.911	€ 1.121.600
<i>De toevoegingen aan de reserve betreffen:</i>				
Jaarlijkse storting	€ 855.000	€ 865.000	€ 875.000	€ 885.000

Reserve actualisatie bestemmingsplannen

Het doel van deze reserve is om middelen beschikbaar te hebben voor het updaten van de bestemmingsplannen en om schommelingen binnen de jaarlijkse begroting te voorkomen. Vooralsnog wordt er in 2019 geen beslag gelegd op deze reserve.

Egalisatiereserve strandveiligheid

Deze reserve is bestemd ter dekking van de kosten van noodzakelijke vervanging van reddingsmateriaal van de Noordwijkse Reddings Brigade (NRB). Op basis van een meerjarenraming vindt een jaarlijkse storting in de reserve plaats.

	2019	2020	2021	2022
Stand reserve per 1 januari	€ 46.695	€ 71.695	€ 97.195	€ 113.895
<i>De onttrekkingen aan de reserve betreffen:</i>				
Investerings NRB	€ 11.000	€ 11.500	€ 21.300	€ 20.000
<i>De toevoegingen aan de reserve betreffen:</i>				
Jaarlijkse storting	€ 36.000	€ 37.000	€ 38.000	€ 38.000

Reserve Erfgoedfonds

Deze reserve is gevormd met als doel het behoud en versterking van de cultuurhistorie in Noordwijk.

Reserve Startersleningen

Er is een bedrag van € 2.500.000,- gestort in het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVN). Uit dit fonds worden leningen aan koopstarters verstrekt.

Reserve RIS Noordwijk

De reserve is bedoeld om bij te dragen aan een regionaal investeringsfonds om realisering van regionale projecten mogelijk te maken. Deze reserve is er 1-1-2019 nihil. De bijdrage wordt vanaf 2019 betaald uit de reserve grondbedrijf.

Reserve regionaal investeringsfonds Noordwijkerhout

De gemeenteraad heeft in 2017 ingestemd met de deelname aan het regionaal investeringsfonds Holland Rijnland en heeft eveneens besloten tot vorming van een gemeentelijke reserve Regionaal Investeringsfonds. Tot en met 2022 wordt een jaarlijkse bijdrage van € 378.658, ten laste van deze reserve, aan Holland Rijnland betaald (onttrekking). Deze reserve wordt gevoed door een opslag op nieuwbouwwoningen: op sociale woningbouw € 1.000 en op overige woningen € 3.000. (toevoeging).

	2019	2020	2021	2022
Stand reserve per 1 januari	€ 243.386	€ 289.728	€ 445.070	€ 273.412
<i>De onttrekkingen aan de reserve betreffen:</i>				
Bijdrage Holland Rijnland RIS	€ 378.658	€ 378.658	€ 378.658	€ 378.658
<i>De toevoegingen aan de reserve betreffen:</i>				
Extra storting in RIS NWH	€ 150.000	€ 150.000		
Molenweg	€ 48.000	€ 72.000		
Kerkstraat	€ 41.000			
Schippersvaartweg	€ 45.000			
Greenportwon. Delfweg/Abeelenpark	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	
Greenportwon. Pilarenlaan		€ 90.000		
Diverse Bestemmingsplannen	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000	
Bavo-terrein	€ 96.000	€ 168.000	€ 168.000	€ 168.000
de Zijk	€ 24.000	€ 33.000	€ 18.000	€ 22.000

Reserve personeelskosten

Deze reserve is ervoor om fluctuaties op te kunnen vangen die ontstaan door het eerder of later realiseren van de benodigde loonsomreductie. De overschotten op het totale personeelsbudget van de jaarrekening zal worden gestort in deze reserve.

	2019	2020	2021	2022
Stand reserve per 1 januari	€ 1.023.244	€ 615.775	€ 352.885	€ 212.028
<i>De onttrekkingen aan de reserve betreffen:</i>				
Personeelskosten	407.469	262.890	140.857	13.971

Reserve exploitatiekosten zwembad 1-20jr

Deze reserve is gevormd om de jaarlijkse exploitatie en onderhoudskosten van het zwembad gedurende de eerste 20 jaar te dekken.

	2019	2020	2021	2022
Stand reserve per 1 januari	€ 2.903.688	€ 2.608.117	€ 2.325.585	€ 3.668.326
<i>De onttrekkingen aan de reserve betreffen:</i>				
Exploitatie en onderhoud	€ 329.530	€ 317.170	€ 292.590	€ 292.590
<i>De toevoegingen aan de reserve betreffen:</i>				
Huur inkomsten commerciële ruimte	€ 33.959	€ 34.638	€ 35.331	€ 35.331
Toevoeging aan reserve			€ 1.600.000	

Reserve exploitatiekosten zwembad 20-40jr

Deze reserve is gevormd om de jaarlijkse exploitatie en onderhoudskosten van het zwembad gedurende de laatste 20 jaar te dekken. Om deze kosten te dekken wordt er vanaf 2014 (€ 6.000,-) cumulatief in de reserve gestort. De storting in 2019 bedraagt € 36.000,-.

Reserve Sociaal Domein

Wanneer bij het opmaken van de jaarrekening blijkt dat in een jaar minder geld is besteed dan werd ontvangen aan jeugd, zorg en werk, dan zal deze onderbesteding worden toegevoegd aan de reserve. De reserve is beschikbaar voor diverse taken op het terrein van jeugd, zorg en werk en voor de dekking van de mogelijke tekorten op de drie decentralisaties.

	2019	2020	2021	2022
Stand reserve per 1 januari	€ 5.092.632	€ 4.472.873	€ 4.303.112	€ 4.399.224
<i>De onttrekkingen aan de reserve betreffen:</i>				
PGB jeugd	€ 449.859	€ 148.200	€ 148.200	€ 148.200
HHT	€ 63.000			
Aanpak JOGG	€ 68.000	€ 21.561		
Tijdelijk Fonds Jeugdhulp Holland Rijn	€ 38.900			
<i>De toevoegingen aan de reserve betreffen:</i>				
Storting vanuit producten SD			€ 244.312	€ 534.685

Reserve Sociaal Domein Noordijkerhout

Het saldo per 31 december 2018 van € 885.876,- is toegevoegd aan de reserve sociaal domein.

Reserve economische ontwikkeling en Innovatie

Vanaf 2016 is er gedurende 3 jaar een jaarlijkse storting ad. € 100.000,- in het fonds "economische ontwikkeling- en innovatie" worden gestort. Voor 2019 wordt een bedrag van € 25.000,- onttrokken voor kenniscentrum VR en AR.

Reserve exploitatiekosten Sancta Maria

Deze reserve is gevormd om de exploitatiekosten en onderhoudskosten in de openbare ruimte van de locatie Sancta Maria. Vooralnog wordt er in 2019 geen beslag gelegd op deze reserve.

Reserve Sociale huurwoningen

De raad heeft op 18 mei 2017 besloten om een bestemmingsreserve Sociale Huurwoningen te Noordwijk in te stellen met als doel het bevorderen van sociale huurwoningen.

	2019	2020	2021	2022
Stand reserve per 1 januari	€ 247.100	€ 522.100	€ 672.100	€ 947.100
<i>De toevoegingen aan de reserve betreffen:</i>				
Antrieure overeenkomst Opduin	275.000	150.000	275.000	

Reserve onderhoud de Muze

Er is in het college van 13 oktober 2015 besloten om met ingang van 2017 jaarlijks € 56.700,- te storten in de reserve grootschalig onderhoud de Muze.

Reserve riool Noordwijkerhout

Deze egaliseringsreserve is bedoeld om het overschot c.q. tekort van het product rioleringen in deze reserve te storten respectievelijk te onttrekken. In 2019 zal in de nieuwe nota reserves en voorzieningen verder uitgewerkt worden hoe met deze reserve wordt omgegaan.

Reserve bovengrondse voorzieningen

Uit deze reserve worden de kosten van bovenwijkse voorzieningen gedekt. Deze reserve is bedoeld voor het realiseren van bovenwijkse voorzieningen. Vooralsnog wordt er in 2019 nog geen beslag gelegd op deze reserve.

Reserve dorpsontwikkeling

Deze reserve is grotendeels ingezet voor de votering van krediet ten behoeve van de herinrichting van het centrum. Instandhouding is met het oog op de toegezegde ISV-aanvraag van belang. In relatie hiertoe is de oorspronkelijke doelstelling "het aantrekkelijk maken en houden van het dorp(centrum)" nog steeds van belang.

Egaliseringsreserve bouwleges

Deze reserve is bestemd om de fluctuaties in de opbrengst bouwleges op te kunnen vangen. Dit met het oog op de kostendekkendheid van het product bouwvergunningen, die in de loop van de jaren behoorlijk kan fluctueren.

Reserve huisvesting onderwijs

Deze reserve is bestemd met als doel het realiseren van onderwijshuisvesting. Vooralsnog wordt er in 2019 geen beslag gelegd op deze reserve.

Reserve kunstuitingen

Deze reserve is bestemd voor verfraaiing van de wijken. In deze reserve wordt structurele storting gedaan van € 15.000 per jaar.

	2019	2020	2021	2022
Stand reserve per 1 januari	€ 33.703	€ 48.703	€ 63.703	€ 78.703
<i>De toevoegingen aan de reserve betreffen:</i>				
storting Kustwerken NWH	15.000	15.000	15.000	€ 15.000

Reserve Monumentenbeleid

Deze reserve is bestemd voor het verstrekken van financiële steun van 50% in de kosten van het treffen van onderhoudsvoorzieningen aan de eigenaar/rechthebbende van een gemeentelijk monument tot een maximum van € 4.000.

	2019	2020	2021	2022
Stand reserve per 1 januari	€ 191.114	€ 186.114	€ 181.114	€ 176.114
<i>De onttrekkingen aan de reserve betreffen:</i>				
Monumentenbeleid	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
<i>De toevoegingen aan de reserve betreffen:</i>				
Storting Monumentenbeleid	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000

Reserve afschaffing precario

Het saldo van deze reserve zal worden ingezet ter dekking van een deel van het tekort bij het wegvallen van de inkomsten uit de precariobelasting op kabels en leidingen per 1 januari 2022. In 2019 zal bij het opstellen van de nieuwe nota reserves en voorzieningen worden gekeken hoe om te gaan met deze reserve.

Reserve Ontwikkeling Space Campus

De raad heeft op 12 juni 2018 besloten om € 3 miljoen te storten in een reserve Ontwikkeling Space Campus. In 2019 wordt hiervoor € 100.000,- onttrokken.

Reserves ter dekking kapitaallasten

Reserve onderwijshuisvesting

Om te voorkomen dat de algemene reserve wordt belast met fluctuaties in uitgaven voor onderwijs, is een 'bestemmingsreserve onderwijshuisvesting' gevormd, waarin structureel stortingen worden gedaan ten laste van het product onderwijshuisvesting. De toevoeging in 2019 op basis van IHP bedraagt € 387.578,-. Daarnaast wordt er € 30.000,- onttrokken voor het programma en overzicht onderwijshuisvesting.

Reserve peuters: GOA en huisvesting

Deze reserve is bestemd met als doel het nader te ontwikkelen Gemeentelijk onderwijs achterstandenbeleid op basis van de nieuwe wetgeving en de verplaatsing van een groep van peuterspeelzaal Pippeloentje bij oplevering van het nieuwe te bouwen multifunctioneel gebouw in Boechorst. In 2019 wordt een bedrag van € 41.933,- onttrokken voor de kapitaallasten van de peuterspeelzaal.

Reserve kapitaallasten Sportaccommodatie Duinwetering

Deze reserve is bestemd ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de sporthal.

	2019	2020	2021	2022
Stand reserve per 1 januari	€ 4.761.858	€ 4.565.143	€ 4.372.928	€ 4.185.213
<i>De onttrekkingen aan de reserve betreffen:</i>				
afschrijving sporthal	€ 240.215	€ 240.215	€ 240.215	€ 240.215
<i>De toevoegingen aan de reserve betreffen:</i>				
jaarlijkse storting	€ 43.500	€ 48.000	€ 52.500	€ 57.000

Reserve kapitaallasten Zwembad

Deze reserve is bestemd ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van het zwembad.

	2018	2019	2020	2021
Stand reserve per 1 januari	€ 4.598.325	€ 4.410.300	€ 4.236.275	€ 4.476.250
<i>De onttrekkingen aan de reserve betreffen:</i>				
afschrijving zwembad	€ 265.047	€ 265.047	€ 265.047	€ 265.047
<i>De toevoegingen aan de reserve betreffen:</i>				
jaarlijkse storting	€ 77.022	€ 91.022	€ 105.022	€ 119.022
Toevoeging aan reserve			€ 400.000	

Reserve kapitaallasten SJC/Poppodium

Deze reserve is bestemd ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de complex SJC en Poppodium. Vanaf 2017 zal een cumulatief bedrag van € 10.000,- worden toegevoegd. De jaarlijkse afschrijving start vanaf 2020.

Reserve nieuwe investeringen

Deze reserve wordt gevormd om kapitaallasten van toekomstige investeringsambities te dekken. De komende 3 jaar wordt er jaarlijks een bedrag van € 559.000,- gestort in deze reserve om aan de investeringsambitie te kunnen voldoen.

	2019	2020	2021	2022
Stand reserve per 1 januari	€ 6.950.964	€ 7.388.891	€ 7.280.425	€ 7.171.959
<i>De onttrekkingen aan de reserve betreffen:</i>				
Kapitaallasten KSN	€ 17.708	€ 17.708	€ 17.708	€ 17.708
Kapitaallasten Kloosterplein	€ 5.990	€ 5.990	€ 5.990	€ 5.990
Kapitaallasten Parkeerterein Nicolaa	€ 30.800	€ 30.800	€ 30.800	€ 30.800
Kapitaallasten KW Boulevard	€ 33.000	€ 33.000	€ 33.000	€ 33.000
Kapitaallasten herinrichting Jeroensp	€ 12.375	€ 12.375	€ 12.375	€ 12.375
Kapitaallasten verlengde Beeklaan	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000
Kapitaallasten verplaatsen weekmarl	€ 14.200	€ 14.200	€ 14.200	€ 14.200
Kapitaallasten Centrale Huisvesting		€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000
Kapitaallasten Het Nieuwe Werken		€ 188.393	€ 188.393	€ 188.393
Kapitaallasten Tijdelijke Huisvesting		€ 340.000	€ 340.000	€ 340.000
<i>De toevoegingen aan de reserve betreffen:</i>				
Jaarlijkse storting Reserve	€ 559.000	€ 559.000	€ 559.000	

Reserve kapitaallasten activa Noordwijkerhout

Op basis van het BBV moet een investering met economisch nut bruto worden afgeschreven. Dit betekent dat een bijdrage uit een reserve niet in één keer op een investering mag worden afgeboekt, maar gedurende de afschrijvingstermijn geleidelijk ten gunste van de exploitatie moet worden gebracht.

Ten behoeve van de kapitaallasten Centrale Huisvesting, Het Nieuwe Werken en Tijdelijke Huisvesting is een bedrag van € 1.092.786,- overgeheveld naar de reserve nieuwe investeringen.

	2019	2020	2021	2022
Stand reserve per 1 januari	€ 20.929.836	€ 20.453.834	€ 19.441.617	€ 18.433.140
<i>De onttrekkingen aan de reserve betreffen:</i>				
IHPN Noordijkerhout	272.479	268.739	264.999	261.259
Kapitaallasten Duinpan	40.260	40.260	40.260	40.260
Kapitaallasten Boekhorst - Schelft	163.263	163.263	163.263	163.263
Kapitaallasten sportpark Boekhorst		539.955	539.955	539.955

Beheerreserves

Egalisatiereserve groen

Het doel van deze reserve is om de jaarlijkse begroting niet onevenredig te belasten met grote schommelingen van de onderhoudskosten.

Reserve groen Noordwijkerhout

Het doel van deze reserve is om de schommelingen in de onderhoudskosten groen en de bijdrage ten behoeve van het Regionaal Gebiedsprogramma Groen op de vangen.

Egalisatiereserve verhardingen

Het doel van deze reserve is om de jaarlijkse begrotingen niet onevenredig te belasten met grote schommelingen van de onderhoudskosten.

Egalisatiereserve onderhoud onderwijsgebouwen

Het doel van deze reserve is om de jaarlijkse begrotingen niet onevenredig te belasten met grote schommelingen van de onderhoudskosten.

Egalisatiereserve onderhoud overige gebouwen

Het doel van deze reserve is om de jaarlijkse begrotingen niet onevenredig te belasten met grote schommelingen van de onderhoudskosten.

Egalisatiereserve onderhoud interne gebouwen

Het doel van deze reserve is om de jaarlijkse begrotingen niet onevenredig te belasten met grote schommelingen van de onderhoudskosten.

Reserve overdracht N451

Deze reserve is gevormd vanuit een incidentele bijdrage van de provincie met als doel het herstellen van de tunnelbak in de Achterweg.

Reserve Beheer en onderhoud Noordwijkerduin

Bij het raadsbesluit van 1 februari 2012 is besloten om een reserve beheer en onderhoud Noordwijkerduin in te stellen met als doel; de ongedekte beheerskosten te dekken.

Met deze reserve zijn de kosten voor een groot deel gedekt voor een periode van 10 jaar. Na 10 jaar is inzichtelijk te maken wat de kosten definitief zullen zijn.

Reserve Openbare verlichting

Doordat de verlichting per straat vervangen wordt en tevens aangesloten wordt bij weg- en rioolbeheer fluctueren de investeringen in de openbare verlichting per jaar.

Vanaf 2021 is het beschikbare budget in de exploitatie ontoereikend ter dekking van de kosten.

Door de jaarlijkse overschotten uit de exploitatie in de jaren 2019-2022 te storten in een egalisatiereserve kunnen deze ingezet gaan worden ter dekking van de ontstane tekorten.

Reserve Baggeren

Deze reserve is gevormd voor onderhoudswerkzaamheden baggeren in 2025 ter hoogte van € 1.3 miljoen. Om dit bedrag te bereiken wordt er jaarlijks een bedrag gestort. In 2019 wordt € 134.000,- gestort in deze reserve.

Overige reserves

Reserve winst uit grondbedrijf

Het doel van de reserve "winst uit grondbedrijf" is het dekken van mogelijke exploitatieverliezen uit grondexploitaties.

De reserve wordt gevoed uit positieve grondexploitaties en aangewend ter dekking van het verlies bij afsluiting van een complex. Daarnaast zijn de verwachte winsten vanuit de complexen wel meegenomen in het overzicht reserves en voorzieningen, maar niet meegenomen in de exploitatie.

	2019	2020	2021	2022
Stand reserve per 1 januari	€ 14.493.097	€ 14.542.313	€ 13.509.414	€ 14.077.571
<i>De onttrekkingen aan de reserve betreffen:</i>				
Overhead grondbedrijf	€ 160.519	€ 162.852	€ 165.219	€ 205.000
Bijdrage RIF	€ 585.348	€ 585.348	€ 585.348	€ 585.348
Vennootschapsbelasting	€ 219.000	€ 221.000	€ 225.000	€ 244.000
Groene erfafscheidingen Offem Zuid	€ 20.000	€ 20.000		
Uitname tbv reserve Zwembad			€ 2.000.000	
Kapitaallasten gronden	€ 24.150	€ 24.150	€ 24.150	€ 24.150
Duineveld, afdracht sociale woningbo	€ 275.000	€ 150.000	€ 275.000	
<i>De toevoegingen aan de reserve betreffen:</i>				
Winstneming Boechorst	€ 1.333.233			
Winstneming Centraal Park 1ste fase			€ 3.842.874	
Winstneming Joh. Van Hoornstraat		€ 130.451		

Egalisatiereserve bouwgrondexploitaties Noordwijkerhout

Deze reserve is bestemd voor de opvang van eventuele nadelen bij de uitvoering van bouwgrondexploitaties op basis van exploitatieberekeningen en wordt gevoed door eventuele voordelen op bouwgrondexploitaties. Op deze manier kan ook gestalte worden gegeven aan een te voeren (actief) grondbeleid door de mogelijkheid open te houden om tekorten uit de ene exploitatie te compenseren met positieve opbrengsten uit een andere exploitatie.

Voorzieningen

Omschrijving	Begroot	Overboeking		Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	Saldo	Voorzieningen		Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
	1-1-2019	Uitname	Toevoeging	1-1-2019	1-1-2020	1-1-2021	31-12-2021	31-12-2022
Voorziening tarieven milieuheffing	1.048.857			1.048.857	348.048	13.295	13.362	13.362
Voorziening riolering	4.868.037			4.868.037	4.975.276	4.902.613	4.876.359	4.839.609
Voorziening riolering	1.542.401			1.542.401	2.267.353	3.037.126	3.784.497	4.573.580
Voorziening pensioenen wethouders	3.106.944			3.106.944	3.246.944	3.386.944	3.526.944	3.666.944
Voorziening pensioenen wethouders NWH	1.292.675			1.292.675	1.309.807	1.327.299	1.345.159	1.363.394
Voorziening dubieuze debiteuren	171.838			171.838	171.838	171.838	171.838	171.838
Voorzienbare verliezen Grondbedrijf	4.640.000			4.640.000	4.640.000	4.640.000	2.709.775	28.712
Voorziening begraafplaats	30.972			30.972	30.972	30.972	30.972	30.972
Voorziening onderhoud wegen	1.160.524			1.160.524	1.289.477	1.397.945	1.483.650	1.485.029
Voorziening groot onderhoud gymastieklokalen	6.527			6.527	6.527	6.527	6.527	6.527
Voorziening groot onderhoud De Duinpan	26.871			26.871	34.557	42.193	47.519	47.417
Voorziening groot onderhoud De Schelft	106.507			106.507	26.722	110.412	222.436	337.810
Voorziening groot onderhoud bibliotheek	0			0	3.938	5.191	10.404	16.535
Voorziening groot onderhoud gemeentehuis	176.132			176.132	175.736	185.740	229.916	249.190
Voorziening groot onderhoud diverse gebouwen	12.043			12.043	33.593	48.637	64.155	55.428
Voorziening baggeren waterwegen	55.161			55.161	63.985	88.284	127.790	134.465
Voorziening groot onderhoud brandweerkazerne	24.388			24.388	25.719	40.426	35.425	45.365
Totaal Voorzieningen	18.269.876			18.269.876	18.650.491	19.435.441	18.686.727	17.066.176

Voorziening pensioenen wethouders

De voorziening is getroffen voor de mogelijk toekomstige pensioenen c.q. waardeoverdrachten van de voormalige wethouders. Op basis van de actuariële waardeberekening wordt jaarlijks een bedrag van € 140.000,- aan de reserve toegevoegd.

Voorziening pensioenpremies wethouders Noordwijkerhout

Door een wijziging in de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (APPA) in 2001 kunnen vertrekkende wethouders de opgebouwde pensioenaanspraken sindsdien overdragen aan een pensioenverzekeraar om zo een pensioenbreuk te voorkomen. Om aan een eventueel verzoek tot waardeoverdracht van een wethouder te kunnen voldoen dient deze voorziening. Tevens dient deze voorziening ter gedeeltelijke dekking van de in de toekomst te betalen wethouderspansioenen. Het fonds wordt gevoed door storting van de op wethouderswedde ingehouden pensioenpremies. Voor 2019 wordt een bedrag van € 71.161,- aan de reserve toegevoegd, daarnaast aan pensioenpremies € 54.029,- onttrokken.

Voorziening tarieven milieuheffing

Het doel van deze voorziening is om de middelen beschikbaar te hebben om grote schommelingen of tariefstijgingen van de reinigingsheffingen te voorkomen. In 2019 wordt er uit de voorziening een bedrag onttrokken van € 739.711,- voor de afbouw van deze voorziening.

Voorziening riolering

De financiering van de aanleg, het beheer, het onderhoud, de vervanging en de verbetering van riolering dienen als middel om te voldoen aan de gemeentelijke zorgplicht tot inzameling en transport van afvalwater. Voor 2019 wordt een bedrag van € 300.000,- in de voorziening gestort voor toekomstige investeringen. Daarnaast wordt een bedrag van € 192.761,- onttrokken in kader van de kostendekkendheid van het tarief riolering.

Voorziening begraafplaats

Deze voorziening is bestemd voor de dekking van kosten van het ruimen van graven op de algemene begraafplaats, het plegen van groot onderhoud en toekomstige uitbreiding. Ten einde de tarieven zo veel mogelijk te stabiliseren is deze voorziening ingesteld.

Voorziening dubieuze debiteuren

Deze voorziening is bedoeld ter bekostiging van eventueel af te boeken debiteuren. Vooralsnog zijn er nog geen debiteuren oninbaar verklaard.

Voorzienbare verliezen Grondbedrijf

Deze voorziening is getroffen op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Als gevolg hiervan zijn bij de voorgaande jaarrekeningen enkele bedragen gestort in deze voorzieningen voor voorzienbare verliezen grondbedrijf. Eind 2019 is er een voorziening van € 4.640.000,- voor de complexen Maarten Kruytstraat en Offem-Zuid.

Voorziening onderhoud wegen

Deze voorziening dient ter dekking van het herstraten van de gemeentelijke wegen. Elk jaar wordt bekeken welke straten herstraat moeten worden, waarna het betreffende krediet gedekt wordt door een onttrekking uit de voorziening. In de voorziening wordt jaarlijks een bedrag gestort ten laste van de exploitatie. De stortingen en onttrekkingen zijn onderbouwd met het beheerplan wegen. Voor 2019 wordt er € 381.727,- onttrokken uit de voorziening en € 510.680,- toegevoegd conform het beheerplan.

Voorziening groot onderhoud gymnastieklokalen

Deze voorziening is ingesteld ter spreiding van de kosten van het schilderwerk en groot bouwkundig onderhoud aan gymnastieklokalen over de jaren.

Voorziening groot onderhoud De Duinpan

Deze voorziening dient ter dekking van uit te voeren groot onderhoud aan het gemeenschapshuis in de Zilk. Het gaat hierbij om zaken die meerdere jaren meegaan en dan vervangen moeten worden of onderhoud behoeven (bijvoorbeeld schilderwerk). Voor 2019 wordt er € 7.814,- onttrokken uit de voorziening en € 15.500,- toegevoegd conform het beheerplan.

Voorziening groot onderhoud De Schelft

Deze voorziening dient ter dekking van uit te voeren groot onderhoud aan het zalengedeelte van De Schelft. Het gaat hierbij om zaken die meerdere jaren meegaan en dan vervangen moeten worden of onderhoud behoeven (bijvoorbeeld schilderwerk). Voor 2019 wordt er € 202.303,- onttrokken uit de voorziening en € 122.518,- toegevoegd conform het beheerplan.

Voorziening groot onderhoud bibliotheek

Deze voorziening dient ter dekking van uit te voeren groot onderhoud aan de bibliotheek. Het gaat hierbij alleen om de bouwtechnische zaken die meerdere jaren meegaan en dan vervangen moeten worden of onderhoud behoeven (bijvoorbeeld schilderwerk). Voor 2019 wordt er € 4.520,- onttrokken uit de voorziening en € 8.458,- toegevoegd conform het beheerplan.

Voorziening groot onderhoud gemeentehuis

Deze voorziening dient ter dekking van uit te voeren groot onderhoud aan het gemeentehuis. Het gaat hierbij om zaken die meerdere jaren meegaan en dan vervangen moeten worden of onderhoud behoeven. Voor 2019 wordt er € 86.980,- onttrokken uit de voorziening en € 86.584,- toegevoegd conform het beheerplan.

Voorziening groot onderhoud diverse gebouwen

Uit deze voorziening worden de kosten van het buitenschilderwerk en de overige kosten voor groot onderhoud van de panden Hoogstraat 58a, toren Witte Kerk, X-Out/Smallsteps de Duinridders en bijgebouwen woonwagencentrum gedekt. Dit op basis van beheerplannen. Voor 2019 wordt er € 36.448,- onttrokken uit de voorziening en € 57.998,- toegevoegd conform het beheerplan.

Voorziening baggeren waterwegen

Uit deze voorziening wordt het baggeren waterwegen gedekt volgens het beheerplan baggeren waterwegen. Op basis van dit beheerplan wordt in 2019 € 56.083,- toegevoegd aan de voorziening en € 47.259,- onttrokken.

Voorziening groot onderhoud brandweerkazerne

Uit deze voorziening wordt het groot onderhoud aan de brandweerkazerne gedekt volgens het beheerplan van groot onderhoud brandweerkazerne. Voor 2019 wordt er € 25.009,- onttrokken uit de voorziening en € 26.340,- toegevoegd conform het beheerplan.

Voorziening vervanging riool

Dit fonds is ingesteld om de kosten te dekken van de noodzakelijke vervanging van rioleringen en de voorbereidingskosten hiervoor. In 2019 wordt € 724.952,- toegevoegd aan de voorziening.

Voorziening bouwgrondexploitaties

Deze voorziening dient ter dekking van eventuele tekorten in grondexploitaties.

Overzicht van incidentele en structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	S/I	Reservenr.
Toevoegingen						
Programma 1						
Jaarlijkse toevoeging reserve strandveiligheid	36.000	37.000	38.000	38.000	Structureel	9910025
Antrieure overeenkomst Opduin	275.000	150.000	275.000		Inādenteeel	9910070
Jaarlijkse toevoeging ICT instandhoudingsres.	855.000	865.000	875.000	885.000	Structureel	9910009
Programma 2						
Storting vanuit product Openbare verlichting	78.404	58.116	38.085	38.085	Structureel	9910061
Programma 3						
Jaarlijkse storting reserve baggeren	50.000	50.000	50.000	50.000	Structureel	9910066
Storting vanuit product baggeren	84.000	68.000	94.000	94.000	Structureel	9910066
Programma 5						
IHP Noordwijk	387.578	506.649	544.462	571.403	Structureel	9910019
Programma 6						
Huur inkomsten Zwembad	33.959	34.638	35.331	36.037	Structureel	9910059
Storting herrekening reserve			1.600.000		Inādenteeel	9910059
Jaarlijkse storting exploitatie zwembad	36.000	42.000	48.000	54.000	Structureel	9910060
Jaarlijkse storting onderhoud de Muze	56.700	56.700	56.700	56.700	Structureel	9910071
storting Kustwerken NWH	15.000	15.000	15.000	15.000	Structureel	101460
Storting Monumentenbeleid	15.000	15.000	15.000	15.000	Structureel	101500
Jaarlijkse storting kapitaallasten Sporthal Duinw	43.500	48.000	52.500	57.000	Structureel	9910056
Jaarlijkse storting kapitaallasten zwembad	77.022	91.022	105.022	119.022	Structureel	9910062
Storting herrekening reserve KL Zwembad			400.000		Inādenteeel	9910062
jaarlijkse storting kapitaallasten SJC	30.000	40.000	50.000	60.000	Structureel	9910068
Programma 7						
Storting vanuit producten Sociaal Domein			244.312	534.685	Inādenteeel	9910064
Programma 9						
extra storting in regionaal investeringsfonds NWH	150.000	150.000			Inādenteeel	101420
Molenweg	48.000	72.000			Inādenteeel	101420
Kerksstraat	41.000				Inādenteeel	101420
Schippersvaartweg	45.000				Inādenteeel	101420
Greenportwon. Delfweg/Abeelenpark	15.000	15.000	15.000		Inādenteeel	101420
Greenportwon. Pilarenlaan		90.000			Inādenteeel	101420
Diverse Bestemmingsplannen	6.000	6.000	6.000		Inādenteeel	101420
Bavo-terrein	96.000	168.000	168.000	168.000	Structureel	101420
de Zilk	24.000	33.000	18.000	22.000	Structureel	101420
Jaarlijkse storting Reserve nieuwe investeringen	559.000	559.000	559.000		Structureel	9910069
Winstneming Boechorst	1.333.233				Inādenteeel	9910040
Winstneming Centraal Park 1ste fase			3.842.874		Inādenteeel	9910040
Winstneming Joh. Van Hoornstraat		130.451			Inādenteeel	9910040
Totaal toevoegingen reserves	4.390.396	3.300.576	9.145.286	2.813.932		
Onttrekkingen						
Programma 1						
Strandreinigingsdiensten	99.000				Inādenteeel	9900002
Investeringen NRB	11.000	11.500	21.300	20.000	Structureel	9910025
Personeelskosten 2019-2022	407.469	262.890	140.857	13.971	Structureel	9910058
Kapitaallasten Centrale Huisvesting		18.000	18.000	18.000	Structureel	9910069
Kapitaallasten Het Nieuwe Werken		188.393	188.393	188.393	Structureel	9910069
Kapitaallasten Tijdelijke Huisvesting		340.000	340.000	340.000	Structureel	9910069
Vennootschapsbelasting	219.000	221.000	225.000	244.000	Structureel	9910040
Taxaties verzekeringen		37.000			Inādenteeel	9900002
Huur Goohorstlaan	288.700				Inādenteeel	9900002
Uitname IP tbv begroting	125.000	125.000	125.000	125.000	Structureel	9910009
Kapitaallasten ICT	579.629	1.041.842	1.072.911	1.121.600	Structureel	9910009
Programma 4						
Uitvoering landschapstafel	132.494	57.072			Inādenteeel	9910038
Economische agenda Duin en Bollenstreek	212.920	212.920	212.920	212.920	Structureel	9910038
Kenniscentrum VR en AR	25.000				Inādenteeel	9910065
Kapitaallasten verplaatsen weekmarkt	14.200	14.200	14.200	14.200	Structureel	9910069
Space Campus	100.000				Inādenteeel	9910072
Programma 5						
Kapitaallasten peuterspeelzaal	41.933	41.933	1.288		Structureel	9910033
IHPN Noordijkerhout	272.479	268.739	264.999	261.259	Structureel	10140
Bijdrage res. Groen tbv gebiedsprogramma	154.753	79.753	82.500		Inādenteeel	101600
Programma 6						
Elk jaar een thema jaar	150.000				Inādenteeel	9900002
Exploitatie en onderhoud zwembad	329.530	317.170	292.590	292.590	Structureel	9910059
Monumentenbeleid	20.000	20.000	20.000	20.000	Structureel	101500
Kapitaallasten sporthal duinwetering	240.215	240.215	240.215	240.215	Structureel	9910056
Kapitaallasten zwembad	265.047	265.047	265.047	265.047	Structureel	9910062
Kapitaallasten SJC		229.105	229.105	229.105	Structureel	9910068
Kapitaallasten KSN	17.708	17.708	17.708	17.708	Structureel	9910069
Kapitaallasten Boekhorst - Schelft	163.263	163.263	163.263	163.263	Structureel	10140
Kapitaallasten sportpark Boekhorst		539.955	539.955	539.955	Structureel	10140
Uitname tbv reserve Zwembad			2.000.000		Inādenteeel	9910040

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	S/I	Reservenr.
Programma 7						
PGB jeugd	449.859	148.200	148.200	148.200	Structureel	9910064
HHT	63.000				Incidenteel	9910064
Aanpak JOGG	68.000	21.561			Incidenteel	9910064
Tijdelijk Fonds Jeugdhulp Holland Rijnland	38.900				Incidenteel	9910064
Programma 8						
Regeling duurzaamheidsleningen	215.000				Incidenteel	9900002
Programma 9						
Omgevingswet	250.000	100.000			Incidenteel	9900002
Uitvoering woonagenda	37.500				Incidenteel	9900002
Rente startersleningen 0,5%	6.000	6.000	6.000	6.000	Structureel	9910004
Verhuiskosten statushouders	4.000	4.000			Incidenteel	9910004
Bijdrage Holland Rijnland RIS	378.658	378.658	378.658	378.658	Structureel	10420
Programma onderwijshuisvesting	30.000				Incidenteel	9910019
Kapitaallasten Kloosterplein	5.990	5.990	5.990	5.990	Structureel	9910069
Kapitaallasten Parkeerterrein Nicolaas Barnhoornwe	30.800	30.800	30.800	30.800	Structureel	9910069
Kapitaallasten KW Boulevard	33.000	33.000	33.000	33.000	Structureel	9910069
Kapitaallasten herinrichting Jeroensplein	12.375	12.375	12.375	12.375	Structureel	9910069
Kapitaallasten verlengde Beeklaan	7.000	7.000	7.000	7.000	Structureel	9910069
Kapitaallasten Duinpan	40.260	40.260	40.260	40.260	Structureel	10140
Overhead groondbedrijf	160.519	162.852	165.219	205.000	Structureel	9910040
Bijdrage RIF	585.348	585.348	585.348	585.348	Structureel	9910040
Groene erfafscheidingen Offem Zuid	20.000	20.000			Incidenteel	9910040
Kapitaallasten gronden	24.150	24.150	24.150	24.150	Structureel	9910040
Duineveld, afdracht sociale woningbouw	275.000	150.000	275.000		Incidenteel	9910040
Totaal onttrekkingen reserves	6.604.699	6.442.899	8.187.251	5.804.007		

* I = Incidenteel

* S = Structureel

Overzicht overhead

De indeling van de overhead is gebaseerd op de definitie uit Vensters voor bedrijfsvoering en omvat PIJOFACH-kosten: Personeel, Informatievoorziening, Juridisch, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie en Huisvesting. In de toelichting in het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV en in de BBV notitie Overhead wordt nader toegelicht welke kosten hier precies onder vallen. In onderstaande tabel staan de taken die onder overhead vallen met de bijbehorende lasten.

De totale omvang van de uitgaven aan overhead bedraagt in 2019 € 16,7 mln. Bij de berekening van de overhead aan grondexploitaties is 68 % overhead toegerekend op toegerekend uren aan grondexploitaties conform de financiële verordening.

Berekening overheadpercentage

1 Leidinggevenden primair proces (hiërarchisch). Projectleiding valt hier buiten. Het betreft alle hiërarchische leidinggevenden in het primair proces. Zij hebben een personele verantwoordelijkheid waaronder het voeren van functioneringsgesprekken. Niet: projectleiding en coördinatoren.	2.035.816
2 Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie. Het betreft functies als controllers, financieel adviseurs en specialisten, planning & control, financiële verantwoording, administratieve organisatie, risicomanagement, (EDP) auditing, interne kwaliteitszorg, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;	824.402
3 P&O / HRM. Het betreft salarisadministratie, P&O / HRM advies, organisatie- en formatieadvies, OR-ondersteuning, mobiliteitscentrum, coaching, leren en ontwikkelen, bedrijfsmaatschappelijk werk, ARBO, recruitment, arbeidsvoorwaarden, HR control. Het is exclusief opleidingen door P&O gegeven en gericht op de directe uitvoeringspraktijk.	2.710.900
4 Inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement).	231.294
5 Interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunicatie. Het gaat om zowel interne als externe communicatie. Niet: projectcommunicatie en medewerkers die bij een projectbureau werken.	855.520
6 Juridische zaken. Het betreft juridische medewerkers die op de bedrijfsvoering afdeling werken of belast zijn met een bedrijfsvoeringstaak op een afdeling. Niet: afhandeling van bezwaar- en beroepschriften. Niet: juristen die primaire taken verrichten (bijv. vergunningverlening).	755.469
7 Bestuurszaken en bestuursondersteuning. Het betreft bestuursadviseurs en bestuursondersteuner, zijnde de ambtelijke ondersteuning en beleidsadvisering ³ van de burgemeester en het college van burgemeester en wethouders. Niet: raadsgriffie (behoort tot facilitering bestuursorganen, taakveld 0.1).	658.606
8 Informatievoorziening en automatisering (ICT). Het betreft medewerkers informatisering en automatisering, systeem-en netwerkbeheer, werkplekondersteuning, helpdesk, ontwikkeling ICT projectmanagement, technisch applicatiebeheer en functioneel applicatiebeheer dat door bedrijfsvoering medewerkers wordt gedaan (het is exclusief functioneel beheer ten behoeve van primaire proces systemen).	4.053.119
9 Facilitaire zaken en Huisvesting. Het is inclusief receptie, beveiliging en catering en gebouwenbeheerders.	3.097.780
10 DIV. Het betreft medewerkers die kaders stellen en richtlijnen ontwikkelen, zich bezighouden met expertise-ontwikkeling, adviseren bij procesinrichting en -aansluitingen op e-depot, DMS inrichten en beheren, zich bezighouden met postregistratie en e-depot, archiefonderzoeken en coördineren (niet zijnde leidinggevende), fysieke en digitale documenten verwerken, vernietigen en overbrengen en fysiek en digitaal archief opbouwen en beheren.	1.111.621
11 Managementondersteuning primair proces. Het betreft secretariaten, office management en management assistentie in het primair proces.	352.297

TOTAAL 16.686.824

Omzet begroting 2019 119.074.385

Overhead-omslag 14,00%

EMU saldo

Omschrijving	2018	2019	2020	2021	2022
	x € 1000,- Volgens realisatie tot en met sept. 2018, aangevuld met raming resterende periode	x € 1000,- Volgens begroting 2019	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2019	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2019	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2019
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-2.335	-242	-317	-956	-155
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	5.618	6.090	7.499	7.277	6.897
3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	2.533	2.165	2.222	2.223	2.326
4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	11.874	14.335	5.381	4.258	3.980
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4					
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord					
7 Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	1.500				
8 Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	1.035	885	1.166	973	973
9 Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	1.728	986	851	2.413	3.228
10 Lasten inm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten					
11 Verkoop van effecten:	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee
a Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)					
b Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?					
Berekend EMU-saldo	-8.251	-6.423	4.338	2.846	2.833
Ruimte voor toelichting					
De bedragen in de kolom 2018 zijn de bij elkaar opgetelde bedragen zoals opgenomen in de begrotingen van Noordwijkerhout en Noordwijk.					

Overzicht taakvelden

Hoofdtakveld	Takveld	Lasten	Baten	
Bestuur en ondersteuning	0.1	Bestuur	3.573.000	54.000
	0.2	Burgerzaken	1.338.000	646.000
	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	780.000	447.000
	0.4	Overhead, Ondersteuning organisatie	17.354.000	667.000
	0.5	Treasury	1.059.000	2.133.000
	0.61	Onroerend Zaakbelasting (OZB) woningen	1.233.000	8.020.000
	0.62	Onroerend Zaakbelasting (OZB) niet-woningen	0	3.488.000
	0.63	Parkeerbelasting	0	3.093.000
	0.64	Belasting overig	24.000	5.017.000
	0.7	Algemene uitkering gemeentefonds	0	52.507.000
	0.8	Overige baten en lasten	1.396.000	0
	0.9	Vennootschapsbelasting	219.000	0
0.10	Mutaties reserve (980)	4.390.000	6.605.000	
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	242.000	0	
	Totaal	31.608.000	82.677.000	
Veiligheid	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	3.336.000	312.000
	1.2	Openbare orde en veiligheid	1.395.000	72.000
	Totaal	4.731.000	384.000	
Verkeer, vervoer en waterstaat	2.1	Verkeer en wegen	6.003.000	173.000
	2.2	Parkeren	995.000	0
	2.3	Recreatieve havens	5.000	0
	2.4	Economische havens en waterwegen	90.000	0
	2.5	Openbaar vervoer	0	0
	Totaal	7.093.000	173.000	
Economie	3.1	Economische ontwikkeling	1.171.000	0
	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0
	3.3	Bedrijfsloket en -bedrijfsregelingen	21.000	32.000
	3.4	Economische promotie	34.000	3.333.000
	Totaal	1.226.000	3.365.000	
Onderwijs	4.1	Openbaar basisonderwijs	506.000	0
	4.2	Onderwijshuisvesting	2.040.000	58.000
	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.111.000	83.000
	Totaal	3.657.000	141.000	
Sport, cultuur en recreatie	5.1	Sportbeleid en activering	215.000	0
	5.2	Sportaccommodaties	5.430.000	1.147.000
	5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	1.278.000	214.000
	5.4	Musea	67.000	0
	5.5	Cultureel erfgoed	284.000	0
	5.6	Media	1.005.000	180.000
	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.064.000	1.301.000
	Totaal	14.343.000	2.842.000	
Sociaal Domein	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	5.009.000	559.000
	6.2	Wijkteams	0	0
	6.3	Inkomensregelingen	9.781.000	8.132.000
	6.4	Begeleide participatie	6.191.000	6.000
	6.5	Arbeidsparticipatie	0	0
	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	5.434.000	485.000
	6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	30.000	0
	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	5.104.000	0
	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	0
	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	695.000	0
	Totaal	32.244.000	9.182.000	
Volksgezondheid en milieu	7.1	Volksgezondheid	4.249.000	22.000
	7.2	Riolering	3.185.000	4.521.000
	7.3	Afval	4.433.000	6.180.000
	7.4	Milieubeheer	2.687.000	0
	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	162.000	183.000
	Totaal	14.716.000	10.906.000	
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	8.1	Ruimtelijke ordening	1.888.000	255.000
	8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	10.524.000	11.972.000
	8.3	Wonen en bouwen	1.677.000	1.810.000
	Totaal	14.089.000	14.037.000	
Totaal		123.707.000	123.707.000	

Overzicht incidentele baten en lasten

INCIDENTELE LASTEN				
Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Programma 1				
Strandreinigingsdiensten	99.000			
Taxaties verzekeringen		37.000		
Huur Goohorstlaan	288.700			
Programma 3				
Ondernemersfonds	377.000			
Programma 4				
Uitvoering landschapstafel	132.494	57.072		
Kenniscentrum VR en AR	25.000			
Space Campus	100.000			
Fusiekosten Fricie	1.865.000	932.500	932.500	932.500
Programma 5				
Bijdrage reserve Groen tbv gebiedsontwikkeling	154.753	79.753	82.500	
Cultuurhistorische waarde kaart	15.000			
Programma 6				
Elk jaar een thema jaar	150.000			
Programma 7				
HHT	63.000			
Aanpak JOGG	68.000	21.561		
Tijdelijk Fonds Jeugdhulp Holland Rijnland	38.900			
Programma 8				
Regeling duzaamheidsleningen	215.000			
Uivoering woonagenda "vermindering scheefheid en doorstroming"	75.000			
Programma 9				
Omgevingswet	250.000	100.000		
Uitvoering woonagenda	37.500			
Verhuiskosten statushouders	4.000	4.000		
Programma onderwijshuisvesting	30.000			
Groene erfafscheiding Offem Zuid	20.000	20.000		
Mutaties in de reserves (overboekingen)	275.000	150.000	2.275.000	
Mutaties in de reserves (stortingen inc. Baten)	1.638.233	463.451	4.108.186	534.685
TOTAAL	5.921.580	1.865.337	7.398.186	1.467.185

INCIDENTELE BATEN				
Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Programma 1				
Antrieure overeenkomst Opduin				
OZB Ondernemersfonds	377.000			
Programma 7				
Storting van producten Sociaal Domein			244.312	534.685
Programma 8				
Bijdrage NWS uitvoering woonagenda	37.500			
Programma 9				
extra storting in regionaal investeringsfonds NWH	150.000	150.000		
Molenweg	48.000	72.000		
Kerkstraat	41.000			
Schippersvaartweg	45.000			
Greenportwon. Delfweg/Abeelenpark	15.000	15.000	15.000	
Greenportwon. Pilarenlaan		90.000		
Diverse Besteminsplannen	6.000	6.000	6.000	
Winstneming Boechorst	1.333.233			
Winstneming Centraal Park 1ste fase			3.842.874	
Winstneming Joh. Van Hoornstraat		130.451		
Algemene uitkering	1.865.000	932.500	932.500	932.500
Mutaties in de reserves (overboekingen)	275.000	150.000	2.275.000	
Mutaties in de reserves (dekking inc. Lasten)	1.676.347	319.386	82.500	0
TOTAAL	5.869.080	1.865.337	7.398.186	1.467.185

Overzicht van salarissen en sociale lasten

afgerond op € 1.000,-

	Aantal FTE's	Salarislasten incl. sociale lasten
Raadsleden (27)		463.000
Burgemeester	1,00	150.000
Wethouders (5)	5,00	500.000
<i>Subtotaal Bestuur</i>	<i>6,00</i>	<i>1.113.000</i>
Ambtelijke organisatie	273,03	19.928.904
<i>Subtotaal ambtelijke organisatie</i>	<i>273,03</i>	<i>19.928.904</i>
TOTAAL GENERAAL	279,03	21.041.904

NB. In dit overzicht zijn niet de vergoedingen aan de CIE-leden verwerkt. Het betreft namelijk presentiegelden en geen salariskosten.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

afgerond op duizend-tallen

	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Parkeergelden	2.488.000	2.488.000	2.433.000	2.433.000	2.433.000
Naheffingsaanslagen	369.000	363.000	363.000	363.000	363.000
Parkeervergunningen en ontheffingen	242.000	242.000	242.000	242.000	242.000
Alliander dividend	664.000	631.000	631.000	631.000	631.000
BNG dividend	31.000	31.000	31.000	31.000	31.000
Meerlanden dividend	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
OZB gebruikers	1.343.000	1.375.000	1.237.000	1.260.000	1.282.000
OZB woning eigenaar	6.750.000	6.938.000	7.088.000	7.240.000	9.695.000
OZB niet-woning eigenaar	2.059.000	2.113.000	1.961.000	1.997.000	2.033.000
Hondenbelasting	308.000	314.000	320.000	326.000	326.000
Forensenbelasting	999.000	1.021.000	1.043.000	1.067.000	1.067.000
Toeristenbelasting	2.294.000	2.311.000	2.330.000	2.349.000	2.349.000
Kosten aanmaningen en dwangbevelen	47.000	68.000	68.000	68.000	68.000
Precariorechten	4.719.000	4.703.000	4.705.000	4.705.000	205.000
Algemene uitkering	31.619.000	48.351.000	49.205.000	50.653.000	52.249.000
Algemene uitkering WMO	3.309.000				
Algemene uitkering sociaal domein	14.482.000				
Algemene uitkering Participatie		2.644.000	2.577.000	2.486.000	2.423.000
Algemene uitkering Voogdij/18+		1.513.000	1.513.000	1.513.000	1.513.000
SALDO LASTEN EN BATEN	71.743.000	75.126.000	75.767.000	77.384.000	76.930.000

Begroting grondbedrijf

		Lasten		
nr	Omschrijving der lasten	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
	<u>Lasten uit complexen</u>			
100	Grondkosten			
	Kosten van grondvererving (strategisch)		2.000.000	2.000.000
	Overige grondkosten	24.898	12.773	1.276.365
200	Slopen en saneringen	551.122	244.092	18.910
300	Planontwikkeling en VTU	1.405.179	1.136.490	579.146
	Kosten wegens spoedonderzoek		100.000	100.000
	Advies- en accountantskosten		100.000	100.000
400	Kosten van bouwrijp maken	1.341.292	1.287.198	1.083.313
500	Kosten van woonrijp maken	101.688	1.273.698	1.925.771
600	Rente	438.252	598.531	169.546
700	Planstructuur/Bijdragen en Diversen	807.671	681.254	1.239.822
	 Mutaties voorraden	18.945.961		
	Tussentijdse Winstnemingen			0
	<u>Overige kosten</u>			
	Dotatie voorz voorzienbare verliezen	989.000	0	
	Dotatie voorz uit te voeren werken	0		
	 Bedrijfsresultaat voor bestemming	12.991.000		
	Totaal - Lasten	37.596.063	7.434.036	8.492.873

			Begroting 2019
Totaal baten			9.826.096
Totaal lasten			8.492.873
Totaalsaldo van baten en lasten			1.333.223
Mutaties in de reserves (storting)			-1.333.223
Mutaties in de voorziening voorzienbare verliezen			0
Resultaat			0

Baten

nr	Omschrijving der baten	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
	<u>Baten uit complexen</u>			
800	Bijdragen en overige inkomsten			
820	Verpachtingen	21.213		
830	Verhuren	1.400	0	0
840	Ontv rentevergoeding	0	0	8.040
850	Bijdrage derden	568.772	3.252.355	899.400
850	Bijdrage Algemene Dienst	0	0	0
870	Bijdrage van de provincie Zuid Holland		0	0
870	Subsidie Ministerie v Economische Zaken	0	0	0
	Vergoeding RIF			76.000
	Bijdrage vanuit voorziening			
900	Grondverkopen	37.004.677	24.294.358	10.089.905
	Grondverkopen 10% aanbetaling	0		
	<u>Mutaties grondvoorraden</u>	0	-20.112.677	-1.247.249
	<u>Onttrekking voorz voorzienbare verliezen</u>	0	0	
	Totaal - Baten	37.596.063	7.434.036	9.826.096

Toelichting op de begrote staat van lasten en baten

<u>Lasten</u>	<u>Bedrag</u>
<u>Lasten uit complexen</u>	
Kosten van Grondverwerving (strategisch) Dit betreft een raming voor strategische grondaankopen	2.000.000
Overige Grondkosten Dit betreft voornamelijk het complex Duineveld (vh Centraal Park 1e fase)	1.276.365
Slopen en saneringen Deze kosten hebben betrekking op het complex Offem-Zuid	18.910
Planontwikkeling en VTU De planontwikkelingskosten hebben betrekking op alle complexen.	579.146
Kosten wegens spoedonderzoek Dit zijn de kosten voor spoedonderzoeken die uiteindelijk direct aan een complex kunnen worden toegerekend.	100.000
Advies- en accountantskosten Dit zijn de kosten voor advies- en accountskosten die uiteindelijk direct aan een complex kunnen worden toegerekend.	100.000
Kosten van bouwrijp maken Deze kosten hebben voornamelijk betrekking op de complexen Offem-Zuid en Joh. Van Hoornstr	1.083.313
Kosten van woonrijp maken Deze kosten hebben betrekking op de grexen Space Business Park, Offem-Zuid en Restgronden Boechorst	1.925.771
Rente Over de Bouwgronden in exploitatie (BIE's) wordt 1% rente berekend.	169.546
Planstructuur/Bijdragen en Diversen Deze kosten betreffen voornamelijk de grexen Offem-Zuid, Duineveld en Joh. van Hoornstr	1.239.822
Totaal lasten	8.492.873

Totaalsaldo van baten en lasten	1.333.223
Mutaties in de reserves Het resultaat van de grex Restgronden Boechorst komt t.g.v. de Reserve Winst uit Grondbedrijf	-1.333.223
Mutaties in de voorziening voorzienbare verliezen In 2019 wordt niet verwacht dat er complexen worden afgesloten waarvoor een voorziening was getroffen	0
Resultaat	0

<u>Baten</u>	<u>Bedrag</u>
<u>Baten uit complexen</u>	
Verpachtingen Op dit moment zijn er geen lopende pachtovereenkomsten, die doorlopen tot in 2019	0
Verhuren Op dit moment zijn er geen lopende huurovereenkomsten, die doorlopen tot in 2019	0
Ontvangen rentevergoeding Dit betreft het complex Leefbaarheidsimpuls De Zilk	8.040
Bijdrage derden Dit betreft voornamelijk de complexen Duineveld en Leefbaarheidsimpuls De Zilk	899.400
Bijdrage van de Provincie Zuid-Holland Er worden geen bijdragen van de Provincie Zuid-Holland verwacht.	
Vergoeding RIF In het complex Leefbaarheidsimpuls De Zilk wordt jaarlijks een vergoeding vanuit het RIF gestort	76.000
Grondverkopen Dit zijn opbrengsten uit de complexen Maarten Kruijstraat, Offem-Zuid en Joh. van Hoornstr	10.089.905
<u>Mutaties grondvoorra</u> Dit betreft de afname van de boekwaarden van alle complexen over 2019	-1.247.249
Totaal baten	9.826.096

Specificatie verloop geraamde mutaties in geïnvesteerd kapitaal over 2018 en 2019 via begroting van baten en lasten

Complex	Geïnvesteed per 1-1-2018	Geïnvesteed per 1-1-2019	Geïnvesteed per 31-12-2019	Geïnvesteed per 31-12-2020	Geïnvesteed per 31-12-2021	Geïnvesteed per 31-12-2022
<u>Bouwgrond in exploitatie (BIF) met grex</u>						
1.07 Restgronden 's Gravendijk	213.419-	0-	0-	0-	0-	0-
1.20 Losplaatskade	913.946-	0-	0-	0-	-0	-0
1.23 Space Business Park	10.147.939	10.338.577	10.647.642	9.414.584	7.390.752	2.713.210
1.44 Maarten Kruytstraat	5.341.566	5.728.125	1.396.760	1.898.161	0	0
1.51 Offem-Zuid	17.124.041	5.881.707	6.036.853	5.960.795	6.239.936	0
1.56 Restgronden Boechorst	759.832	1.781.641-	0-	0-	0-	0-
1.61 Duineveld (vm Centraal Park 1e fase)	7.124.409-	6.913.558-	6.970.696-	5.645.009-	0	0
1.75 Joh. van Hoomstr e.o. (vh Northqohal ec)	285.613	423.509	647.173-	0-	-0	-0
Leefbaarheidsimpuls De Zilk	4.562.394	3.277.886	3.043.970	2.672.111	2.299.920	1.909.371
Totaal	<u>29.969.611</u>	<u>16.954.606</u>	<u>13.507.357</u>	<u>14.300.641</u>	<u>15.930.608</u>	<u>4.622.581</u>

Toelichting:

De verwachte mutaties zijn gebaseerd op (de cashflows van) het Boek Grondbedrijf 2018 en genomen raadsbesluiten.

Tevens is het complex Leefbaarheidsimpuls De Zilk verwerkt in dit overzicht.

Specificatie geraamde verloop van reserves, voorzieningen en kapitaalverstrekking

Reserve winst uit grondbedrijf		
Saldo 31-12-2017 (na voorstel resultaatbestemming)		3.550.047
Rentebijdriving 2018 0%		0
Mutaties 2018		10.943.050
Geraamd saldo 31-12-2018		14.493.097
<i>Mutaties 2019:</i>		
Afsluiten Complex Restgronden Boehorst	1.333.223	
Complex Offem-Zuid, groenonderhoud	-20.000	
Vennootschapsbelasting	-219.000	
Uren P249	-160.519	
Duineveld, afdracht sociale woningbouw	-275.000	
Rente vm NIEGG's	-24.150	
Bijdrage RIF	-585.348	
<i>Totaal mutaties 2019:</i>		49.206
Geraamd saldo 31-12-2019		14.542.303
Voorziening voorzienbare verliezen		
Het saldo per 31-12-2017 bestaat uit:		
Voorziening 1.44 Maarten Kruytstraat		-1.930.000
Voorziening 1.51 Offem-Zuid		-2.710.000
Totaal		-4.640.000
In 2018 en 2019 wordt niet verwacht dat er complexen worden afgesloten waarvoor een voorziening was getroffen		0
Geraamd saldo 31-12-2019		-4.640.000
Kapitaalverstrekking		
Saldo 31-12-2017		29.969.611
Thans voorziene mutaties voorraden 2018		-13.015.005
Geraamd saldo 31-12-2018		16.954.606
Geraamde mutaties voorraden 2019		-3.447.249
Geraamd saldo 31-12-2019		13.507.357

Verklaring gebruikte termen

Algemene uitkering	Een uitkering van het Rijk uit het Gemeentefonds die de gemeente naar eigen inzicht kan besteden.
Beleidsindicatoren	Door het ministerie van Binnenlandse Zaken vastgestelde set van 39 wettelijk verplichte indicatoren waarmee de effecten van het beleid dienen te worden toegelicht in de begroting 2019 en programmaverantwoording.
Exploitatie	De exploitatie bestaat uit de jaarlijks terugkomende werkzaamheden en de daarbij behorende lasten en baten.
Gemeentefonds	Fonds waaruit jaarlijks aan de gemeenten uitkeringen worden gedaan tot dekking van een deel van hun uitgaven. De ontwikkeling van het Gemeentefonds is gekoppeld aan de ontwikkeling van de (netto gecorrigeerde) rijksuitgaven.
Investerings	Dit betreffen zaken die gedurende meerdere jaren gebruikt kunnen worden. Een investering is meerdere jaren nuttig voor de organisatie of de gemeenschap. Bepaald wordt hoeveel jaar een investering nuttig zal zijn. Op basis hiervan worden de uitgaven elk jaar voor een deel ten laste van de exploitatie gebracht. Dit is het afschrijvingsbedrag.
Kapitaallasten	Dit zijn de rentelasten en de afschrijvingen op investeringen.
Kostenplaats	Op een kostenplaats worden die lasten en baten verantwoord, die niet direct aan een product kunnen worden toegerekend. Deze lasten en baten worden op een kostenplaats (ook wel: intern product) verzameld en via een verdeelsleutel toegerekend aan de producten.
Portefeuillehouder	Het lid van het college van burgemeester en wethouders (B&W), dat politiek verantwoordelijk is voor de uitvoering van een product.
Producten	De concrete producten en diensten die door de gemeentelijke organisatie dan wel door derden (via subsidiëring of opdrachtverlening) worden geleverd. Elk product heeft een nummer dat begint met een P.
Programma	De uitvoering van de gemeentelijke taken spreidt zich uit over vele gebieden. Voor een beter inzicht zijn de verschillende taken (producten) verdeeld over programma's.
Taakvelden	Door het ministerie van Binnenlandse Zaken zijn de circa 105 oude IV3-functies vervangen door 50 uniforme taakvelden. Taakvelden clusteren de producten (goederen en diensten) en de taken en activiteiten die niet direct te vertalen zijn in kosten per hoeveelheid. Deze vaste taakveldindeling is verplicht vanaf het begrotingsjaar 2017.